

Euroopa Liidu Teataja

L 304

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

54. aastakäik

22. november 2011

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1168/2011, 25. oktoober 2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1169/2011, 25. oktoober 2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 ⁽¹⁾ 18

DIREKTIIVID

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/83/EL, 25. oktoober 2011, tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ ⁽¹⁾ 64

Hind: 4 EUR

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 1168/2011,

25. oktoober 2011,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

oluline osa. Selleks on ette nähtud ühiste eeskirjade kehtestamine välispiiril läbi viidava kontrolli ja valve normide ja korra kohta.

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 74 ja artikli 77 lõike 2 punkte b ja d,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

- (3) Välispiiril läbi viidavat kontrolli ja valvet käsitlevate standardite ja korra ühiste eeskirjade tõhusaks rakendamiseks on vaja liikmesriikide operatiivkoostööd senisest rohkem koordineerida.

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

- (4) Välispiiri tõhus haldamine kontrolli ning valve kaudu aitab võidelda ebaseadusliku sissepääsu ja inimkaubanduse vastu ning vähendada ohtu liikmesriikide sisejulgeolekule, avalikule korrale, rahvatervisele ja rahvusvaheliste suhetele.

teguksedes seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (5) Piirikontroll välispiiril ei ole üksnes nende liikmesriikide huvides, kelle välispiiril seda teostatakse, vaid kõigi sisepiiridel piirikontrolli kaotanud liikmesriikide huvides.

- (1) Tulevikku suunatud ja tervikliku, inimõigustel, solidaarsusel ja vastutusel põhineva Euroopa rändepoliitika väljatöötamine eelkõige nende liikmesriikide jaoks, kes peavad toime tulema erilise ja ebaproportsionaalse survega, on endiselt liidu keskne poliitikaeesmärk.

- (6) 2004. aastal võttis nõukogu vastu 26. oktoobri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta ⁽³⁾ („Frontex”) (edaspidi „agentuur”); agentuur alustas tegevust 2005. aasta mais. Määrust (EÜ) nr 2007/2004 muudeti 2007. aastal Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 863/2007, millega kehtestatakse mehhanism piirivalve kiirreageerimisrühmade loomiseks ⁽⁴⁾.

- (2) Liidu poliitika eesmärk välispiiri valdkonnas on integreeritud piirihaldus, mis tagab ühetaolise ja kõrgetasemelise kontrolli ja valve isikute vaba liikumise üle liidus ning mis on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala üks

⁽¹⁾ ELT C 44, 11.2.2011, lk 162.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 13. septembri 2011. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 10. oktoobri 2011. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 349, 25.11.2004, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 199, 31.7.2007, lk 30.

- (7) Agentuuri rolli edasine suurendamine on kooskõlas liidu eesmärgiga töötada välja poliitika, mille abil kehtestada järk-järgult integreeritud piirihaldus. Agentuur peaks oma volituste piires liikmesriike toetama, et rakendada kõnealune kontseptsioon nii, nagu see on määratletud nõukogu 4.–5. detsembri 2006. aasta järeldustes integreeritud piirihalduse kohta.
- (8) Euroopa Ülemkogu 10.–11. detsembril 2009 toimunud kohtumisel vastuvõetud mitmeaastases programmis (Stockholmi programm), milles käsitletakse vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala kodanike teenistuses, kutsutakse üles täpsustama ja suurendama agentuuri rolli välispiiri haldamisel.
- (9) Seega tuleks agentuuri volitused läbi vaadata, et tugevdada eelkõige tema operatiivset suutlikkust ning tagada, et kõik võetud meetmed oleksid proportsionaalsed nende abil taotletud eesmärkidega ja tulemuslikud, ning et põhiõigusi ning pagulaste ja varjupaigataotlejate õigusi, sealhulgas eelkõige tagasi- ja väljasaatmise lubamatust, täielikult austatakse.
- (10) Praegusi võimalusi anda liikmesriikidele välispiiri haldamisel tehtava operatiivtöö aspektides tõhusat abi tuleks kättesaadavate tehniliste vahendite osas tugevdada. Agentuur peaks olema võimeline piisava täpsusega kavandama ühisoperatsioonide ja katseprojektide koordineerimist.
- (11) Agentuuri poolt ja/või kohustuslikus korras liikmesriikide poolt antavate vajalike tehniliste seadmete minimaalse hulga kindlaksmääramine igal aastal nende vahel peetavate kahepoolsete läbirääkimiste ja kokkulepete alusel aitab suurel määral kaasa kavandatavate agentuuri koordineeritavate operatsioonide senisest paremale kavandamisele ja elluviimisele.
- (12) Agentuur peaks haldama kas liikmesriikidele või agentuurile kuuluvate ning liikmesriikide ja agentuuri kaasomandisse kuuluvate tehniliste seadmete nimekirju, luues tehniliste seadmete reservi kohta keskregistri. See reserv peaks sisaldama tüüpide lõikes tehniliste seadmete minimaalset arvu, mis võimaldab agentuuril täita oma ülesandeid.
- (13) Selleks et tagada operatsioonide tõhusus, peaks agentuur looma piirivalvurite reservi. Liikmesriigid peaksid eraldama neile rühmadele asjakohase arvu kvalifitseeritud piirivalvureid ja tegema nad lähetamiseks kättesaadavaks, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis on erakorraline olukord, mis oluliselt mõjutab siseriiklike ülesannete täitmist.
- (14) Agentuuril peaks olema võimalus mehitada selliseid rühmi liikmesriikidest rahvuslike ekspertidena agentuuri lähetatud piirivalvuritega, kelle suhtes tuleks ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel kohaldada sama õiguslikku raamistikku nagu külalisametnike suhtes, kelle liikmesriigid on otse sellistesse rühmadesse määranud. Agentuur peaks kohandama oma sise-eeskirju lähetatud riiklike ekspertide osas, et vastuvõttev riik saaks ühisoperatsioonide ja katseprojektide käigus anda piirivalvuritele otseseid korraldusi.
- (15) Agentuuri ja vastuvõtva liikmesriigi vahel ning osalevate liikmesriikidega konsulteerides enne ühisoperatsioonide või katseprojektide algust kokku lepitud üksikasjalik operatiivkava, sealhulgas hindamine ja kohustus teatada intsidentidest, aitab ühisoperatsioonide või katseprojektide koordineerimist hõlmavate senisest ühtsemate töömeetodite abil suurel määral kaasa käesoleva määruse eesmärkide saavutamisele.
- (16) Agentuur peaks kasutama intsidentidest teatamise süsteemi selleks, et edastada pädevatele riiklikele ametiasutustele ja oma haldusnõukogule („haldusnõukogu”) usaldusväärset teavet eelkõige määruse (EÜ) nr 2007/2004 või Schengeni piirieskirjade (mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 562/2006⁽¹⁾), sealhulgas põhiõiguste väidetava rikkumise kohta ühisoperatsioonide, katseprojektide või kiirreageerimiste ajal.
- (17) On ilmnenu, et riskianalüüsil on välispiiril läbiviidavate operatsioonide korral väga oluline roll. Riskianalüüsi kvaliteedi parandamiseks tuleks ette näha meetod, mille abil hinnata liikmesriikide suutlikkust reageerida tekkivatele probleemidele, sealhulgas praegustele ja tulevastele ohtudele ning surveolukordadele välispiiril. Nimetatud hindamised ei tohiks mõjutada Schengeni hindamismehhanismi.
- (18) Agentuur peaks korraldama Euroopa tasandil liikmesriigi piirivalvurite koolitajate väljaõpet, sealhulgas põhiõiguste ja rahvusvahelise kaitse ning varjupaigamenetlustele juurdepääsuga seotud küsimustes, ning siseriiklike pädevate teenistuste ametnikele lisakoolitust ja seminare välispiiri kontrolli ja valve ning ebaseaduslikult liikmesriikides viibivate kolmandate riikide kodanike väljasaatmise kohta. Agentuur võib korraldada koolitustegevust, sealhulgas vahetusprogrammi koostöös liikmesriikidega nende territooriumil. Liikmesriigid peaksid oma piirivalvurite riiklikes koolitusprogrammides arvestama agentuuri asjaomase tegevusega.
- (19) Agentuur peaks jälgima ja edendama oma tegevusvaldkonna seisukohalt asjakohaste teadusuuringute arengut ning edastama selle teabe komisjonile ja liikmesriikidele.

⁽¹⁾ ELT L 105, 13.4.2006, lk 1.

- (20) Enamikus liikmesriikides on ebaseaduslikult liikmesriikides elavate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise operatiivaspektid välispiiri kontrolli eest vastutavate ametiasutuste pädevuses. Kuna nimetatud ülesannete täitmisel liidu tasandil on selge lisandväärtus, peaks agentuur täielikus kooskõlas liidu tagasisaatmispoliitikaga tagama liikmesriikide ühiste tagasisaatmisoperatsioonide koordineerimise või korraldamise, tegema kindlaks reisidokumentide omandamise head tavad ja koostama käitumisjuhendi, mida järgitakse ebaseaduslikult liikmesriikide territooriumil viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise korral. Liidu rahalisi vahendeid ei tohiks eraldada tegevusvaldkondadele ega operatsioonidele, mille raames ei järgita Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (põhiõiguste harta).
- (21) Agentuur võib oma eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks teha vajalikul määral koostööd Europoli, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, muude liidu ametite ja asutuste, kolmandate riikide pädevate ametiasutuste ja määrusega (EÜ) nr 2007/2004 hõlmatud küsimustes pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega nendega kokkulepitut töökorra raames Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) sätete kohaselt. Agentuur peaks hõlbustama liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelist operatiivkoostööd liidu välispoliitika raames.
- (22) Koostöö kolmandate riikidega määrusega (EÜ) nr 2007/2004 hõlmatud küsimustes muutub aina tähtsamaks. Selleks et luua asjaomaste kolmandate riikidega kindel koostöömudel, peaks agentuuril olema võimalus sellistes riikides käivitada ja rahastada tehnilise abi projekte ning lähetada kontaktametnikke neisse riikidesse koostöös nende riikide pädevate asutustega. Agentuuril peaks olema võimalus kutsuda pärast vajaliku koolituse pakkumist kolmandate riikide vaatlejaid osalema tema tegevuses. Kolmandate riikidega koostöö algatamine on oluline ka selleks, et propageerida liidu piirihalduse standardeid, sealhulgas põhiõiguste ja inimväärikuse austamist.
- (23) Selleks et tagada tööhõivetingimuste avatus ja läbipaistvus ning töötajate võrdne kohtlemine, tuleks agentuuri töötajate ja tegevdirektori suhtes kohaldada Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimusi, mis on sätestatud nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68,⁽¹⁾ sealhulgas ametisaladuse hoidmise eeskirju või muid samaväärseid konfidentsiaalsuskohustusi.
- (24) Lisaks peaks haldusnõukogu vastu võtma erisätted, millega lubatakse liikmesriikide eksperte agentuuri lähendada. Neis sätetes tuleks muu hulgas täpsustada, et ühisoperatsioonide, katseprojektide või kiirreageerimise raames lähetatud riiklikke piirivalvureid tuleks käsitada küllalisametnikena, kellel on vastavad ülesanded ja volitused.
- (25) Isikuandmete töötlemise suhtes, mida teostab agentuur, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta⁽²⁾. Seega peaks Euroopa andmekaitseinspektor tegema järelevalvet isikuandmete töötlemise üle, mida teostab agentuur, ning tal peaks olema õigus saada agentuurilt juurdepääs kogu teabele, mis on talle uurimise läbiviimisel vajalik.
- (26) Isikuandmete töötlemise suhtes, mida teostavad liikmesriigid, kohaldatakse täies ulatuses Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta⁽³⁾.
- (27) IT-süsteemide operatiivset haldamist tagades peaks agentuur järgima Euroopa ja rahvusvahelisi standardeid, sealhulgas andmekaitse valdkonnas, võttes arvesse kõrgeimaid kutsenõudeid.
- (28) Määrust (EÜ) nr 2007/2004 tuleks seetõttu vastavalt muuta.
- (29) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis ELi toimimise lepingus ja põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige inimväärikust, piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeldu, õigust vabadusele ja turvalisusele, õigust isikuandmete kaitsele, varjupaigaõigust, mittetagasisaatmise põhimõtet, diskrimineerimiskeelu põhimõtet, lapse õigusi ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Liikmesriigid peaksid käesolevat määrust kohaldama kooskõlas nimetatud õiguste ja põhimõtetega. Jõu tarvitamine peab olema kooskõlas vastuvõtva liikmesriigi õigusaktide ning vajaduse ja proportsionaalsuse põhimõttega.

⁽¹⁾ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

- (30) Käesoleva määruse rakendamine ei tohiks mõjutada neid liikmesriikide õigusi või kohustusi, mis tulenevad ÜRO mereõiguse konventsioonist, rahvusvahelisest konventsioonist inimeste ohutuse kohta merel, rahvusvahelisest mereotsingute ja -pääste konventsioonist ning Genfi pagulasseisundi konventsioonist.
- (31) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt aidata kaasa liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö integreeritud halduse loomisele, ei suuda liikmesriigid piisaval määral saavutada ning seda on parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (32) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis'* sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) ⁽¹⁾ tähenduses, mis kuuluvad nimetatud lepingu teatavalt rakenduseeskirju käsitleva nõukogu 17. mai 1999. aasta otsuse 1999/437/EÜ ⁽²⁾ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda. Seega peaksid Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi delegatsioonid osalema liikmetena haldusnõukogus, kuigi piiratud hääleõigusega.
- (33) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ⁽³⁾ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A, B ja G osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostöimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ ⁽⁴⁾ artikliga 3. Seega peaksid Šveitsi Konföderatsiooni delegatsioonid osalema liikmena haldusnõukogus, kuid piiratud hääleõigusega.
- (34) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allkirjutatud protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ⁽⁵⁾ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A, B ja G osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostöimes nõukogu otsuse 2011/350/EL ⁽⁶⁾ artikliga 3. Seega peaksid Liechtensteini Vürstiriigi delegatsioonid osalema liikmena haldusnõukogus, kuid piiratud hääleõigusega.
- (35) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev määrus põhineb Schengeni *acquis'*l, otsustab Taani kõnealuse protokolli artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu poolt otsuse tegemist käesoleva määruse üle, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.
- (36) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu 29. mai 2000. aasta otsusele 2000/365/EÜ (Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes); ⁽⁷⁾ seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (37) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusele 2002/192/EÜ (Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes); ⁽⁸⁾ seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (38) Agentuur peaks soodustama sellise operatiivtegevuse korraldamist, mille käigus võivad liikmesriigid kasutada vastavalt haldusnõukogu poolt iga üksikjuhtumi puhul eraldi kehtestatavale korrale oskusi ja vahendeid, mida Iirimaa ja Ühendkuningriik võivad olla valmis pakkuma. Selleks tuleks Iirimaa ja Ühendkuningriigi esindajad kutsuda osa võtma kõikidest haldusnõukogu koosolekutest, et võimaldada neil täies mahus osaleda nimetatud operatiivtegevust ettevalmistavatel aruteludel.

⁽¹⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁽²⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.

⁽³⁾ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

⁽⁴⁾ ELT L 53, 27.2.2008, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

⁽⁶⁾ ELT L 160, 18.6.2011, lk 19.

⁽⁷⁾ EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.

⁽⁸⁾ EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.

(39) Hispaania Kuningriik ja Ühendkuningriik on Gibraltari piiride demarkatsiooni küsimuses eri seisukohtadel.

(40) Käesoleva määruse kohaldamise peatamine Gibraltari piiride suhtes ei muuda asjaomaste riikide vastavaid seisukohti,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Muudatused

Määrust (EÜ) nr 2007/2004 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Kuigi välispiiri kontrolli ja valve eest vastutavad liikmesriigid, hõlbustab ja tõhustab agentuur artiklis 15 määratletud liidu asutusena ja kooskõlas käesoleva määruse artikliga 19 välispiiri haldamisega seotud liidu olemasolevate ja tulevaste meetmete, eelkõige määrusega (EÜ) nr 562/2006 (*) kehtestatud Schengeni piirieskirjade kohaldamist. Selleks tagab ta liikmesriikide tegevuse koordineerimise nimetatud meetmete rakendamisel, andes oma panuse isikute kontrolli ja liikmesriikide välispiiri valve tõhusta, kõrge ja ühetaolise taseme saavutamiseks.

Agentuur täidab oma ülesandeid, järgides täielikult asjakohaseid liidu õigusakte, sealhulgas Euroopa Liidu põhiõiguste hartat („põhiõiguste harta”), asjakohaseid rahvusvahelise õiguse akte, sealhulgas 28. juuli 1951. aastal Genfis koostatud pagulasseisundi konventsiooni (Genfi konventsioon), agentuuri rahvusvahelisele kaitsele juurdepääsuga seotud kohustusi, eelkõige mittetagasisaatmise põhimõtet, põhiõigusi ja võttes arvesse käesoleva määruse artiklis 26a osutatud nõuandefoorumi aruandeid.

3. Agentuur annab ka komisjonile ja liikmesriikidele välispiiri haldamises vajalikku tehnilist abi ja oskusteadmisi ning edendab liikmesriikide, eelkõige erilise ja ebaproportsionaalse survega silmitsi seisvate liikmesriikide vahel solidaarsust.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 105, 13.4.2006, lk 1).”

2) Artiklis 1a tehakse järgmised muudatused:

a) lisatakse järgmine punkt:

„1a) „Euroopa piirivalverühmad” – artiklite 3, 3b, 3c, 8 ja 17 eesmärgil ühisoperatsioonide ja katseprojektide raames lähetatud piirivalverühmad; artiklite 8a ja 8g eesmärgil lähetatud piirivalve kiirreageerimisrühmad („kiirreageerimised”) määruse (EÜ) nr 863/2007 (*) tähenduses ja artikli 2 lõike 1 punktide e ja g ning artikli 5 tähenduses ühisoperatsioonide, katseprojektide ja kiirreageerimiste raames lähetatud piirivalverühmad;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 863/2007, millega kehtestatakse mehhanism piirivalve kiirreageerimisrühmade loomiseks (ELT L 199, 31.7.2007, lk 30).”;

b) punkt 2 asendatakse järgmisega:

„2) „vastuvõttev liikmesriik” – liikmesriik, kus toimub ühisoperatsioon, katseprojekt või kiirreageerimine, või kust see käivitatakse;”

c) punktid 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„4) „rühmade liikmed” – muude liikmesriikide kui vastuvõtva liikmesriigi piirivalvurid, kes teenivad Euroopa piirivalverühmades;

5) „taotluse esitanud liikmesriik” – liikmesriik, kelle pädevad asutused esitavad agentuurile taotluse komplekteerida meeskond kiirreageerimiseks oma territooriumil;”.

3) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) punktid c ja d asendatakse järgmisega:

„c) teeb riskianalüüse, sealhulgas hindab liikmesriikide suutlikkust reageerida ohtudele ja survele nende välispiiril;

d) osaleb välispiiri kontrolli ja valve seisukohalt oluliste uuringute arendamises;”;

ii) lisatakse järgmine punkt:

„da) abistab liikmesriike olukorras, mil välispiiril on vaja tõhustatud tehnilist ja operatiivabi, võttes arvesse seda, et mõnikord vajatakse humanitaarhädaabi või merel toimuvat päästetegevust;”;

iii) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) abistab liikmesriike (eelkõige neid liikmesriike, kes peavad toime tulema erilise ja ebaproportsionaalse survega) olukorras, mil välispiiril on vaja tõhustatud tehnilist ja operatiivabi;”;

iv) lisatakse järgmine punkt:

„ea) loob Euroopa piirivalverühmad lähetamiseks ühisoperatsioonide, katseprojektide ja kiirreageerimiste raames;”;

v) punktid f ja g asendatakse järgmisega:

„f) annab liikmesriikidele ühiste tagasisaatmisoperatsioonide korraldamiseks vajalikku abi, sealhulgas koordineerib või organiseerib taotluse korral nende korraldamist;

g) lähetab liikmesriikidesse Euroopa piirivalverühmi ühisoperatsioonide, katseprojektide või kiirreageerimiste raames kooskõlas määrusega (EÜ) nr 863/2007;”;

vi) lisatakse järgmised punktid:

„h) kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001 arendab ja haldab IT-süsteeme, sealhulgas otsusega 2005/267/EÜ (*) loodud teabe- ja koordineerimisvõrku, mis võimaldavad kiiresti ja usaldusväärselt vahetada teavet liikmesriikide välispiiril tekkivate riskide kohta;

i) annab vajalikku abi Euroopa piiride valvamise süsteemi arendamiseks ja toimimiseks ning vajaduse korral ühise teabejagamiskeskonna, sealhulgas süsteemide koostalitlusvõime väljatöötamiseks.

(*) Nõukogu 16. märtsi 2005. aasta otsus 2005/267/EÜ, millega luuakse liikmesriikide migratsiooniteenistustele turvaline veebipõhine teabe- ja koordineerimisvõrk (ELT L 83, 1.4.2005, lk 48).”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Kooskõlas liidu ja rahvusvahelise õigusega ei toimetata ühtki isikut maale ega anta muul viisil ametiasutustele üle sellises riigis, mis ei järgi tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, või sellises riigis, millest võidakse ta välja või tagasi saata riiki, mis ei järgi nimetatud põhimõtet. Laste, inimkaubanduse ohvrite, arstiabi vajavate isikute, rahvusvahelist kaitset vajavate isikute ja muude haavatavate isikute erivajadused täidetakse kooskõlas rahvusvaheliste ja liidu õigusaktidega.”;

c) teises lõigus asendatakse viimane alalõik järgmisega:

„Liikmesriigid teatavad agentuurile väljaspool agentuuri välispiiril tehtavast operatiivtegevusest. Agentuuri tegev-direktor („tegev-direktor”) teavitab agentuuri haldusnõukogu („haldusnõukogu”) sellisest tegevusest korrapäraselt ja vähemalt üks kord aastas.”

4) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 2a

Käitumisjuhend

Agentuur koostab käitumisjuhendi, mida kohaldatakse kõikide agentuuri koordineeritavate operatsioonide suhtes, ja vajaduse korral täiendab seda. Kõigi agentuuri tegevuses osalevate isikute suhtes kehtivas käitumisjuhendis nähakse ette menetlused, mis peavad tagama õigusriigi põhimõtted ja põhiõiguste austamise, pöörates erilist tähelepanu saatjata alaealistele, haavatavatele ja rahvusvahelist kaitset taotlevatele isikutele.

Agentuur töötab käitumisjuhendi välja koostöös artiklis 26a osutatud nõuandefoorumiga.”

5) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Välispiiril korraldatavad ühisoperatsioonid ja katseprojektid

1. Agentuur hindab liikmesriikide esitatud ettepanekuid ühisoperatsioonide ja katseprojektide kohta, sealhulgas liikmesriikide taotlusi, mis on seotud olukordadega, kus on vaja tõhustatud tehnilist ja operatiivabi (eelkõige erilise ja ebaproportsionaalse surve korral), kiidab need heaks ja koordineerib neid.

Agentuur võib ise koostöös asjassepuutuvate liikmesriikidega ja kokkuleppel vastuvõtivate liikmesriikidega algatada ja läbi viia ühisoperatsioone ja katseprojekte.

Agentuur võib samuti otsustada anda oma tehnilised seadmed ühisoperatsioonides või katseprojektides osalevate liikmesriikide käsutusse.

Ühisoperatsioonidele ja katseprojektidele peaks eelnema põhjalik riskianalüüs.

1a. Agentuur võib ühisoperatsioone ja katseprojekte pärast asjaomase liikmesriigi teavitamist ka lõpetada, kui selliste ühisoperatsioonide või katseprojektide elluviimise tingimusi enam ei täideta.

Ühisoperatsioonis või katseprojektis osalevad liikmesriigid võivad taotleda agentuurilt nimetatud ühisoperatsiooni või katseprojekti lõpetamist.

Päritoluliikmesriik näeb kooskõlas oma siseriikliku õigusega ette asjakohased distsiplinaar- või muud meetmed, mida rakendatakse põhiõiguste või rahvusvahelise kaitsega seotud kohustuste rikkumise korral, mis on pandud toime ühisoperatsiooni või katseprojekti käigus.

Tegevdirektor peatab või lõpetab terve ühisoperatsiooni või katseprojekti või osa sellest, kui ta leiab, et tegemist on tõsiste rikkumistega, või peab tõenäoliseks, et need jätkuvad.

1b. Agentuur loob artikli 3b kohaselt selliste piirivalvurite reservi, keda nimetatakse Euroopa piirivalverühmadeks ja keda võib saata lõikes 1 osutatud ühisoperatsioonide ja katseprojektide raames lähetusse. Agentuur otsustab inimressursside ja tehniliste seadmete kasutamise üle artiklites 3a ja 7 sätestatud korras.

2. Agentuur võib ühisoperatsioonide ja katseprojektide praktiliseks korraldamiseks tegutseda artiklis 16 ettenähtud spetsialiseerunud üksuste kaudu.

3. Agentuur hindab ühisoperatsioonide ja katseprojektide tulemusi ning edastab üksikasjalikud hindamisaruanded koos artiklis 26a osutatud põhiõiguste ametniku tähelepanekutega 60 päeva jooksul pärast asjaomase ühisoperatsiooni või katseprojekti lõppu haldusnõukogule. Agentuur koostab kõnealuste tulemuste põhjaliku võrdleva analüüsi, mis lisatakse artikli 20 lõike 2 punktis b sätestatud agentuuri koondaruandesse, et parandada tulevaste ühisoperatsioonide ja katseprojektide kvaliteeti, järjepidevust ja tulemuslikkust.

4. Agentuur rahastab või kaasrahastab kooskõlas tema suhtes kohaldatavate finantseeskirjadega oma eelarveliste toetustega lõikes 1 osutatud ühisoperatsioone ja katseprojekte.

5. Lõikeid 1a ja 4 kohaldatakse ka kiirreageerimiste suhtes.”

6) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 3a

Ühisoperatsioonide ja katseprojektide korralduslikud aspektid

1. Tegevdirektor koostab artikli 3 lõikes 1 osutatud ühisoperatsioonide ja katseprojektide kohta operatiivkava. Tegevdirektor ja vastuvõttev liikmesriik lepivad ühisoperatsioonis või katseprojektis osalevate liikmesriikidega konsulteerides aegsasti enne ühisoperatsiooni või katseprojekti kavandatud algust kokku operatiivkavas, milles kirjeldatakse üksikasjalikult korralduslikke aspekte.

Operatiivkava sisaldab kõiki andmeid, mida peetakse ühisoperatsiooni või katseprojekti läbiviimisel vajalikuks, sh järgmist:

- a) olukorra kirjeldus, töömeetodid ja lähetuse eesmärgid, sealhulgas operatiiveesmärk;
- b) ühisoperatsiooni või katseprojekti eeldatav kestus;
- c) geograafiline ala, kus ühisoperatsioon või katseprojekt toimub;

- d) külalisametnike ülesannete ja neile antavate erikorralduste kirjeldus, sealhulgas vastuvõtvas liikmesriigis lubatud andmebaaside kasutamise ning lubatud teenistustelvade, laskemoona ja seadmete kohta;
- e) külalisametnikerühmade koosseis, samuti muude asjaomaste töötajate lähetamine;
- f) korraldusi ja kontrolli käsitlevad sätted, sealhulgas külalisametnike ja agentuuri koostöö tegemise eest vastutavate vastuvõtva liikmesriigi piirivalvurite nimed ja auastmed (eelkõige nende piirivalvurite nimed ja auastmed, kes annavad lähetuse ajal korraldusi) ning külalisametnike koht käsuliinis;
- g) ühisoperatsioonis või katseprojektis kasutatavad tehnilised seadmed, sealhulgas erinõuded, nagu kasutustingimused, soovitud meeskond, transport ja muu logistika, ning rahastamist käsitlevad sätted;
- h) üksikasjalikud sätted, mis käsitlevad agentuuri kohustust viivitamata teavitada intsidentidest haldusnõukogu ja asjaomaseid riiklikke ametiasutusi;
- i) teavitus- ja hindamissüsteem, mis hõlmab hindamisaruande kriteeriume ja lõpliku hindamisaruande esitamise lõppkuupäeva vastavalt artikli 3 lõikele 3;
- j) mereoperatsioonide puhul teave selles geograafilises alas, kus ühisoperatsioon või katseprojekt toimub, kohaldatava jurisdiktsiooni ja õigusaktide kohta, sealhulgas viited rahvusvahelistele ja liidu õigusnormidele, mis käsitlevad pealtkuulamist, merel toimuvat päästetegevust ja pardalt lahkumist;
- k) kolmandate riikide, muude liidu ametite ja organite või rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö kord.

2. Operatiivkava muutmiseks või kohandamiseks on vaja tegevdirektori ja vastuvõtva liikmesriigi nõusolekut. Agentuur saadab muudetud või kohandatud operatiivkava koopia viivitamata osalevatele liikmesriikidele.

3. Agentuur tagab osana oma koordineerimisülesannetest käesolevas artiklis osutatud ühisoperatsioonide ja katseprojektide käigus kõikide korralduslike aspektide operatiivse elluviimise, sealhulgas agentuuri töötaja kohaloleku.

Artikkel 3b

Euroopa piirivalvurühmade koosseis ja lähetamine

1. Haldusnõukogu teeb tegevdirektori ettepaneku alusel oma hääleõiguslike liikmete absoluutse hääleteenamusega otsuse Euroopa piirivalvurühmade käsutusse antavate piirivalvurite profiili ja koguarvu kohta. Sama menetlust kohaldatakse profiilide ja koguarvu edaspidise muutmise suhtes. Liikmesriigid annavad Euroopa piirivalvurühmadesse oma panuse siseriikliku reservi kaudu, tuginedes erinevatele agentuuri poolt kindlaksmääratud profiilidele ja nimetades nõutavatele profiilidele vastavaid piirivalvureid.

2. Liikmesriikide panus seoses piirivalvurite lähetamisega konkreetsetesse ühisoperatsioonidesse ja katseprojektidesse järgneval aastal kavandatakse agentuuri ja liikmesriikide vahel igal aastal peetavate kahepoolsete läbirääkimiste ja kokkulepete alusel. Vastavalt neile kokkulepetele teevad liikmesriigid agentuuri taotluse korral piirivalvurid lähetamiseks kättesaadavaks, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis on erakorraline olukord, mis oluliselt mõjutab siseriiklike ülesannete täitmist. Selline taotlus esitatakse vähemalt 45 päeva enne kavandatavat lähetust. Päritoluliikmesriik on töötajate valiku ja nende lähetuse kestusega seotud küsimustes sõltumatu.

3. Ka agentuur saadab Euroopa piirivalvurühmadesse pädevaid piirivalvureid, kes on lähetatud artikli 17 lõike 5 kohaselt liikmesriikidest riiklike ekspertidena. Liikmesriikide panus seoses piirivalvurite lähetamisega agentuuri teenistusse järgneval aastal kavandatakse agentuuri ja liikmesriikide vahel igal aastal peetavate kahepoolsete läbirääkimiste ja kokkulepete alusel.

Vastavalt nendele kokkulepetele teevad liikmesriigid oma piirivalvurid lähetamiseks kättesaadavaks, välja arvatud juhul, kui see mõjutaks tõsiselt siseriiklike ülesannete täitmist. Viimati nimetatud olukorras võivad liikmesriigid oma lähetuses viibivad piirivalvurid tagasi kutsuda.

Sellise lähetuse maksimaalne kestus ei tohi ületada 12 kuulise ajavahemiku jooksul kuut kuud. Käesolevas määruses käsitatakse lähetatud piirivalvureid külalisametnikena ning nende ülesanded ja volitused on kindlaks määratud artiklis 10. Kõnealuseid piirivalvureid lähetanud liikmesriiki käsitatakse artiklite 3c, 10 ja 10b kohaldamisel päritoluliikmesriigina, nagu määratletud artikli 1a punktis 3. Muud agentuuri ajutise lepinguga teenistusse võetud töötajad, kel puudub pädevus täita piirikontrolliülesandeid, saadetakse ühisoperatsioonide ja katseprojektide raames lähetusse ainult koordineerimisülesannete täitmiseks.

4. Euroopa piirivalverühmade liikmed austavad oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel täielikult põhiõigusi, sh juurdepääs varjupaigamenetlustele, ja inimväärikust. Kõik nende ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel võetavad meetmed peavad olema proportsionaalsed nende abil taotletavate eesmärkidega. Oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel ei tohi nad diskrimineerida kedagi soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu.

5. Vastavalt artiklile 8g nimetab agentuur kontaktametniku igale ühisoperatsioonile ja katseprojektile, kuhu Euroopa piirivalverühmade liikmed lähetatakse.

Kontaktametniku ülesanne on edendada koostööd ja koordineerimist vastuvõtivate ja osalevate liikmesriikide vahel.

6. Agentuur katab vastavalt artiklile 8h kulud, mida liikmesriigid on kandnud seoses oma piirivalvurite käesoleva artikli lõike 1 kohaselt Euroopa piirivalverühmade käsutusse andmisega.

7. Agentuur teavitab igal aastal Euroopa Parlamenti piirivalvurite arvust, mis iga liikmesriik on käesoleva artikli kohaselt kohustunud Euroopa piirivalverühmadesse saatma.

Artikkel 3c

Euroopa piirivalverühmadele antavad korraldused

1. Euroopa piirivalverühmade lähetuses viibimise ajal annab neile korraldusi vastuvõttev liikmesriik vastavalt artikli 3a lõikes 1 osutatud operatiivkavale.

2. Agentuur võib vastuvõtvale liikmesriigile artikli 3b lõikes 5 osutatud kontaktametniku kaudu teatada oma arvamuse lõikes 1 osutatud korralduste kohta. Sel juhul võtab vastuvõttev liikmesriik nimetatud arvamust arvesse.

3. Kooskõlas artikliga 8g osutab vastuvõttev liikmesriik kontaktametnikule igakülgset vajalikku abi, sealhulgas tagab tema täieliku juurdepääsu Euroopa piirivalverühmadele igal ajal nende lähetuses viibimise jooksul.

4. Euroopa piirivalverühmade liikmete suhtes kohaldatakse nende ülesannete täitmise ja volituste kasutamise ajal nende päritoluliikmesriigi distsiplinaarmedeid.

7) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 4

Riskianalüüs

Agentuur töötab välja ühise integreeritud riskianalüüsi mudeli ja kohaldab seda.

Agentuur koostab nii üldisi kui ka erivajadustele kohandatud riskianalüüsi, mis esitatakse nõukogule ja komisjonile.

Agentuur võib riskianalüüsi teostamiseks pärast asjaomase liikmesriigiga konsulteerimist hinnata tema suutlikkust reageerida tekkivatele probleemidele, sealhulgas praegustele ja tulevastele ohtudele ning surveolukordadele liikmesriikide välispiiril, viimast eelkõige nende liikmesriikide puhul, kes seisavad silmitsi erilise või ebaproportsionaalselt tugeva survega välispiirile. Agentuur võib sel eesmärgil hinnata liikmesriikide piirikontrolliga seotud seadmeid ja ressursse. Hindamine peab põhinema asjaomaste liikmesriikide esitatud teabel ning ühisoperatsioonide, katseprojektide, kiirreageerimiste ja agentuuri muu tegevuse kohta koostatud aruannetel ning nimetatud tegevuste tulemustel. Nimetatud hindamised ei mõjuta Schengeni hindamismehhanismi.

Kõnealuste hindamiste tulemused esitatakse haldusnõukogule.

Käesoleva artikli kohaldamiseks esitavad liikmesriigid agentuurile kogu vajaliku teabe olukorra ja võimalike ohtude kohta nende välispiiril.

Agentuur kasutab ühise integreeritud riskianalüüsi mudeli tulemusi artiklis 5 osutatud piirivalvurite koolituse ühise põhiõppekava väljatöötamisel.

8) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) esimene lõige asendatakse järgmisega:

„Agentuur pakub Euroopa piirivalverühmadesse kuuluvatele piirivalvuritele nende ülesannete ja volituste jaoks asjakohast koolitust ning korraldab kõnealustele piirivalvuritele korralisi õppusi vastavalt agentuuri iga-aastases töökavas osutatud täiendkoolituse ja õppuste ajakavale.

Agentuur teeb samuti vajalikud algatused tagamaks, et nii liikmesriikide kõik piirivalvurid ja muud töötajad, kes osalevad Euroopa piirivalverühmades, kui ka agentuuri töötajad saavad enne osalemist agentuuri korraldatavas operatiivtegevuses asjaomase liidu ja rahvusvahelise õiguse alast koolitust, sealhulgas põhiõiguste ja rahvusvahelise kaitse saamise ning suuniste osas, mis käsitlevad kaitset taotlevate isikute tuvastamist ja asjakohastesse instantsidesse suunamist.

Agentuur töötab välja piirivalvurite koolituse ühised põhiõppekavad ja arendab neid ning korraldab Euroopa tasandil liikmesriikide piirivalvurite koolitajate väljaõpet, sealhulgas põhiõiguste, rahvusvahelise kaitse saamise ning asjakohase mereõiguse küsimustes.

Agentuur koostab pärast artiklis 26a osutatud nõuandefoorumiga konsulteerimist ühise põhiõppekava.

Liikmesriigid kasutavad ühiseid põhiõppekavasid oma piirivalvurite koolitamisel.”;

b) pärast viimast lõiget lisatakse järgmine lõige:

„Agentuur töötab välja vahetusprogrammi, mis annab Euroopa piirivalverühmades osalevatele piirivalvuritele võimaluse omandada teadmisi ja spetsiifilist oskusteavet välismaa kogemustest ja headest tavadest, töötades koos piirivalvuritega mõnes muus liikmesriigis.”

9) Artiklid 6 ja 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

Uuringute jälgimine ja edendamine

Agentuur jälgib ja edendab ennetavalt liikmesriikide välispiiri kontrolli ja valve seisukohalt oluliste uuringute arendamist ning edastab selle teabe komisjonile ja liikmesriikidele.

Artikkel 7

Tehnilised seadmed

1. Agentuur võib vastavalt tema suhtes kohaldatavatele finantseeskirjadele omandada üksi või võtta mõne liikmesriigiga kaasomandisse või rentida välispiiri kontrolliks tehnilisi seadmeid, mida kasutatakse ühisoperatsioonides, katseprojektides, kiirreageerimistes, ühistes tagasisaatmisoperatsioonides või tehnilise abi projektides. Agentuurile märkimisväärsed kulused põhjustavate seadmete omanda-

misele või rentimisele eelneb vajaduste ja tasuvuse põhjalik analüüs. Kõik sellised kulud peavad olema kajastatud agentuuri eelarves, mille võtab vastu haldusnõukogu kooskõlas artikli 29 lõikega 9. Kui agentuur omandab või rendib olulisi tehnilisi seadmeid, nagu avamere ja ranniku patrull-laevad või -sõidukid, kohaldatakse järgmisi tingimusi:

a) omandamise ja kaasomandisse võtmise korral lepib agentuur ühe liikmesriigiga ametlikult kokku, et see registreerib seadmed vastavalt selles liikmesriigis kohaldatavatele õigusaktidele;

b) rentimise korral registreeritakse seadmed liikmesriigis.

Registreerimisliikmesriik ja agentuur lepivad agentuuri koostatud näidiskokkuleppe alusel kokku korras, mis tagab kaasomandis oleva vara täieliku kättesaadavuse ajavahemiku agentuurile, ning samuti seadmete kasutamise tingimustes.

Registreerimisliikmesriik või tehniliste seadmete tarnija tagab tehniliste seadmete õiguslikult korrektseks ja ohutuks kasutamiseks vajalikud eksperdid ja tehnilised töötajad.

2. Agentuur loob tehniliste seadmete reservi kohta seadmete keskregistri, mis koosneb kas liikmesriikidele või agentuurile kuuluvatest või liikmesriikide ja agentuuri kaasomandisse kuuluvatest välispiiri kontrolliks kasutatavatest seadmetest, ja peab seda. Tehniliste seadmete reservis olevate eri liiki tehniliste seadmetel on minimaalne arv nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 5. Tehniliste seadmete reservis loetletud seadmeid kasutatakse artiklites 3, 8a ja 9 osutatud tegevusvaldkondades.

3. Liikmesriigid annavad seadmeid lõikes 2 osutatud tehniliste seadmete reservi. Panus, mille liikmesriigid annavad reservi ja tehniliste seadmetena erioperatsioonidesse, kavandatakse agentuuri ja liikmesriikide vahel igal aastal peetavate kahepoolsete läbirääkimiste ja kokkulepete alusel. Vastavalt nendele kokkulepetele teevad liikmesriigid agentuuri taotluse korral konkreetsel aastal minimaalse arvu tehniliste seadmete hulka kuuluvad tehnilised seadmed kättesaadavaks, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis on erakorraline olukord, mis oluliselt mõjutab siseriiklike ülesannete täitmist. Selline taotlus esitatakse vähemalt 45 päeva enne kavandatavat lähetust. Panus tehniliste seadmete reservi vaadatakse igal aastal läbi.

4. Agentuur haldab tehniliste seadmete reservi registrit järgmiselt:

- a) klassifikatsioon seadmete ja tegevusliigi järgi;
- b) klassifikatsioon omaniku järgi (liikmesriik, agentuur, muu);
- c) nõutavate seadmete koguarv;
- d) vajaduse korral meeskonnale esitatavad nõuded;
- e) muu teave, nagu registreerimisandmed, transpordi- ja hooldusnõuded, kohaldatav riiklik ekspordikord ja tehnilised juhendid, või muu asjaomane teave seadmete nõuetekohaseks käsitsemiseks.

5. Agentuur rahastab nende tehnilise seadme tüübi kohta kehtiva minimaalse arvu hulka kuuluvate tehniliste seadmete kasutamist, mille on konkreetsel aastal konkreetne liikmesriik esitanud. Selliste tehniliste seadmete kasutamist, mis ei kuulu tehnilise seadme tüübi kohta kehtiva minimaalse arvu tehniliste seadmete hulka, kaastahastab agentuur maksimaalselt 100 % ulatuses abikõlblikest kulu-dest, võttes arvesse konkreetset olukorda, mis valitseb liikmesriigis, kes annab need tehnilised seadmed agentuuri kasutusse.

Haldusnõukogu määrab tegevdirektori ettepaneku alusel vastavalt artiklile 24 igal aastal kindlaks eeskirjad tehniliste seadmete kohta, sealhulgas nõutavate tehniliste seadmete minimaalse koguarvu liigiti, tehniliste seadmete kasutamise tingimused ning kulude hüvitamise. Eelarvega seotud põhjustel peaks haldusnõukogu kõnealused küsimused otsustama iga aasta 31. märtsiks.

Agentuur teeb ettepaneku tehnilise seadme tüübi kohta kehtiva minimaalse arvu teemal vastavalt oma vajadustele ja kooskõlas asjaomase aasta tööprogrammiga, eelkõige et ta oleks suuteline ellu viima ühisoperatsioone, katseprojekte, kiirreageerimisi ja ühiseid tagasisaatmisoperatsioone.

Kui tehnilise seadme tüübi kohta kehtivast minimaalsest arvust ei piisa, et läbi viia operatiivkava, mis on ette nähtud ühisoperatsioonide, katseprojektide, kiirreageerimiste või ühiste tagasisaatmisoperatsioonide tarbeks, vaatab agentuur selle arvu õigustatud vajaduste ning liikmesriikidega sõlmitud lepingu alusel läbi.

6. Agentuur annab haldusnõukogule igal kuul aru tehniliste seadmete reservi kuuluvate seadmete koosseisust ja kasutamisest. Kui tehniliste seadmete arv ei ulatu lõikes 5 osutatud tehnilise seadme tüübi kohta kehtiva minimaalse arvuni, teavitab tegevdirektor sellest viivitamata haldusnõukogu. Haldusnõukogu seab kiiresti tehniliste seadmete kasutamise prioriteedid ja võtab vajalikud meetmed tuvastatud

puuduste kõrvaldamiseks. Haldusnõukogu teavitab komisjoni tuvastatud puudustest ja võetud meetmetest. Komisjon teavitab seejärel sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu ning edastab samuti oma hinnangu.

7. Agentuur teavitab igal aastal Euroopa Parlamenti tehniliste seadmete arvust, mis iga liikmesriik on käesoleva artikli kohaselt tehniliste seadmete reservi andnud."

10) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 78 lõike 3 kohaldamist, võivad üks või mitu liikmesriiki, kes seisavad silmitsi erilise ja ebaproportsionaalse survega, paluda agentuuri abi, kui ilmnevad asjaolud, mis nõuavad nende välispiiri kontrolli- ja valvekohustuste täitmiseks tõhustatud tehnilist ja operatiivabi. Agentuur pakub kooskõlas artikliga 3 taotluse esitanud liikmesriigile või liikmesriikidele asjaomast tehnilist ja operatiivabi.”;

b) lõikele 2 lisatakse järgmine punkt:

„c) lähetada piirivalvureid Euroopa piirivalverühmadest.”;

c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Agentuur võib omandada välispiiri kontrolliks ja valveks vajalikke tehnilisi seadmeid, mida selle eksperdid kiirreageerimiste ajal kasutavad.”

11) Artikkel 8a asendatakse järgmisega:

„Artikkel 8a

Kiirreageerimised

Selle liikmesriigi taotlusel, kes on sattunud kiireloomulisse ja erakorralisse surveolukorda eelkõige seoses välispiirile massiliselt saabuvate kolmandate riikide kodanikega, kes üritavad ebaseaduslikult liikmesriigi territooriumile siseneda, võib agentuur vastavalt määruse (EÜ) nr 863/2007 artiklile 4 lähetada piiratud aja jooksul taotluse esitanud liikmesriigi territooriumile asjakohaseks ajavahemikuks ühe või mitu Euroopa piirivalverühma („rühm(ad)")."

12) Artikli 8d lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Kui tegevdirektor otsustab lähetada ühe või mitu rühma, koostavad agentuur koos taotluse esitanud liikmesriigiga viivitamata ja igal juhul hiljemalt viie tööpäeva jooksul alates otsuse kuupäevast operatiivkava kooskõlas artikliga 8e.”

13) Artikli 8e lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punktid e, f ja g asendatakse järgmisega:

„e) rühmade koosseis, samuti muude asjaomaste töötajate lähetamine;

f) korraldusi ja kontrolli käsitlevad sätted, sealhulgas rühmadega koostöö tegemise eest vastutavate vastuvõtva liikmesriigi piirivalvurite nimed ja auastmed (eelkõige nende piirivalvurite nimed ja auastmed, kes annavad lähetuse ajal rühmadele korraldusi) ning rühmade koostöö käsuliinis;

g) rühmade lähetuses kasutatavad tehnilised seadmed, sealhulgas erinõuded, nagu kasutustingimused, soovitud meeskond, transport ja muu logistika, ning rahastamist käsitlevad sätted;”

b) lisatakse järgmised punktid:

„h) üksikasjalikud sätted, mis käsitlevad agentuuri kohustust viivitamata teavitada intsidentidest haldusnõukogu ja asjaomaseid riiklikke ametiasutusi;

i) teavitus- ja hindamissüsteem, mis hõlmab hindamisaruande kriteeriume ja lõpliku hindamisaruande esitamise lõppkuupäeva vastavalt artikli 3 lõikele 3;

j) mereoperatsioonide puhul spetsiifiline teave selles geograafilises alas, kus kiirreageerimine toimub, kohaldatava jurisdiktsiooni ja õigusaktide kohta, sealhulgas viited rahvusvahelistele ja liidu õigusnormidele, mis käsitlevad pealtkuulamist, merel toimuvat päästetegevust ja pardalt lahkumist;

k) kolmandate riikide, muude liidu ametite ja organite või rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö kord.”

14) Artikli 8h lõikes 1 asendatakse sissejuhatav osa järgmisega:

„1. Agentuur katab täielikult järgmised kulud, mille liikmesriigid on kandnud seoses oma piirivalvurite kättesaadavaks tegemisega artikli 3 lõikes 1b ning artiklites 8a ja 8c osutatud eesmärkidel.”.

15) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9

Koostöö tagasisaatmisküsimustes

1. Vastavalt liidu tagasisaatmispoliitikale ja eriti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivile 2008/115/EÜ (ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel) (*) ja tagasisaatmisotsuste põhjendatuse suhtes seisukohta võtmata pakub agentuur liikmesriikide ühiste tagasisaatmisoperatsioonide korraldamiseks vajalikku abi ja osalevate liikmesriikide taotluse korral tagab sellise korraldamise või koordineerimise, sealhulgas selliste operatsioonide jaoks lennuki tellimine. Agentuur rahastab või kaasrahastab kooskõlas tema suhtes kohaldatavate finants-eeskirjadega oma eelarveliste toetustega käesolevas lõikes osutatud operatsioone ja projekte. Agentuur võib kasutada ka tagasisaatmispoliitikale eraldatud liidu rahalisi vahendeid. Agentuur tagab, et rahalise toetuse andmine liikmesriikidega sõlmitud toetuslepingute raames sõltub põhiõiguste harta täielikust austamisest.

1a. Agentuur koostab käitumisjuhendi ebaseaduslikult liikmesriikides viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise kohta, mida kohaldatakse kõigi agentuuri koordineeritud ühiste tagasisaatmisoperatsioonide ajal ja milles kirjeldatakse ühiseid standardmenetlusi, mis peaksid lihtsustama ühiste tagasisaatmislendude korraldamist ning tagama tagasisaadetavate isikute inimliku kohtlemise ja nende põhiõiguste, eelkõige selliste põhimõtete nagu inimväärikus, piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeld, õigus vabadusele ja turvalisusele ning õigus isikuandmete kaitsele ja mittediskrimineerimisele täieliku austamise.

1b. Käitumisjuhendis pööratakse tähelepanu eelkõige direktiivi 2008/115/EÜ artikli 8 lõikes 6 sätestatud kohustusele näha ette sunniviisilise tagasisaatmise tõhus jälgimissüsteem ning käesoleva määruse artikli 26a lõikes 1 osutatud põhiõiguste strateegiale. Ühiste tagasisaatmisoperatsioonide üle tuleks teha objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel järelevalvet ning jälgida kogu ühist tagasisaatmisoperatsiooni alates väljumiseelsest etapist kuni tagasisaadetavate isikute üleandmiseni vastuvõtvale riigile.

1c. Liikmesriigid teavitavad agentuuri regulaarselt vajadusest agentuuri abi või koordineerimise järele. Agentuur koostab paindliku operatiivkava, et anda taotluse esitanud liikmesriikidele vajalikku operatiivabi, sealhulgas artikli 7 lõikes 1 osutatud tehnilisi seadmeid. Haldusnõukogu määrab tegevdirektori ettepaneku alusel kooskõlas artikliga 24 kindlaks paindliku operatiivkava sisu ja töömeetodid.

2. Agentuur teeb koostööd artiklis 14 osutatud kolmandate riikide pädevate ametiasutustega ning teeb kindlaks reisidokumentide omandamise ja liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmise head tavad.

(*) ELT L 348, 24.12.2008, lk 98."

16) Artikli 10 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel järgivad küllalisametnikud liidu ja rahvusvahelist õigust, põhiõigusi ning vastuvõtva liikmesriigi õigusakte.”

17) Artikkel 11 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 11

Teabevahetussüsteemid

Agentuur võib võtta kõik vajalikud meetmed, et hõlbustada oma ülesannete seisukohalt olulise teabe vahetust komisjoni ja liikmesriikidega ning vajaduse korral artiklis 13 osutatud liidu ametitega. Agentuur arendab ja haldab IT-süsteemi, mis võimaldab vahetada nimetatud osalejatega salastatud teavet, sealhulgas artiklites 11a, 11b ja 11c osutatud isikuandmed.

Agentuur võib võtta kõik vajalikud meetmed, et hõlbustada oma ülesannete seisukohalt olulise teabe vahetust Ühendkuningriigi ja Iirimaa, kui see on seotud tegevusega, milles nimetatud riigid osalevad vastavalt artiklile 12 ja artikli 20 lõikele 5.”

18) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 11a

Andmekaitse

Agentuuris isikuandmete töötlemisel kohaldatakse määrust (EÜ) nr 45/2001.

Haldusnõukogu kehtestab meetmed, mida agentuur võtab määruse (EÜ) nr 45/2001 kohaldamiseks, sealhulgas agentuuri andmekaitseinspektorit käsitlevad meetmed.

Meetmed kehtestatakse pärast Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerimist. Ilma et see piiraks artiklite 11b ja 11c kohaldamist, võib amet töödelda isikuandmeid haldusotstarbel.

Artikkel 11b

Isikuandmete töötlemine seoses ühiste tagasisaatmisoperatsioonidega

1. Agentuur võib artiklis 9 osutatud ühiste tagasisaatmisoperatsioonide korraldamise ja koordineerimisega seotud ülesannete täitmisel töödelda nende isikute isikuandmeid, kelle suhtes kohaldatakse selliseid ühiseid tagasisaatmisoperatsioone.

2. Selliste isikuandmete töötlemisel järgitakse vajaduse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Töötlemine piirdub rangelt nende isikuandmetega, mis on vajalikud ühise tagasisaatmisoperatsiooni eesmärgil.

3. Isikuandmed kustutatakse niipea, kui eesmärk, milleks neid koguti, on täidetud ning mitte hiljem kui kümme päeva pärast ühise tagasisaatmisoperatsiooni lõppu.

4. Kui liikmesriik ei edasta vedajale isikuandmeid, võib agentuur sellised andmed edastada.

5. Käesolevat artiklit kohaldatakse kooskõlas artiklis 11a osutatud meetmetega.

Artikkel 11c

Ühisoperatsioonide, katseprojektide ja kiirreageerimiste käigus kogutud isikuandmete töötlemine

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust ühisoperatsioonide, katseprojektide ja kiirreageerimisega seotud isikuandmete kogumisel, ning võttes arvesse lõigetes 2 ja 3 osutatud piiranguid, võib agentuur töödelda täiendavalt isikuandmeid, mis liikmesriigid on kõnealuste operatsioonide käigus kogunud ja agentuurile edastanud, et aidata kaasa liikmesriikide välispiiri julgeolekule.

2. Isikuandmete täiendaval töötlemisel piirdub agentuur nende isikute isikuandmetega, keda liikmesriikide pädevad asutused kahtlustavad põhjendatult seotuses piiriülese kuritegevuse, ebaseaduslikule ränale kaasaaitamise või inimkaubandusega, nagu on määratletud nõukogu 28. novembri 2002. aasta direktiivi 2002/90/EÜ (millega määratletakse kaasaaitamine ebaseaduslikule piiriületamisele, läbisõidule ja elamisele) (*) artikli 1 lõike 1 punktides a ja b.

3. Lõikes 2 osutatud isikuandmeid töötleb agentuur täiendavalt ainult järgmistel eesmärkidel:

- a) iga üksikjuhtumi puhul otsustatav edastamine Europolile või muudele liidu õiguskaitseametitele vastavalt artiklile 13;
- b) kasutamine artiklis 4 osutatud riskianalüüside ettevalmistamiseks. Riskianalüüside tulemustes muudetakse andmed anonüümseks.

4. Isikuandmed kustutatakse niipea, kui need on edastatud Europolile või muudele liidu õiguskaitseametitele või kasutatud artiklis 4 osutatud riskianalüüside ettevalmistamiseks. Andmeid ei säilitata kauem kui kolm kuud alates nende kogumise päevast.

5. Selliste isikuandmete töötlemisel järgitakse vajaduse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Agentuur ei kasuta isikuandmeid juurdluseks, mis kuulub liikmesriikide pädevate asutuste vastutusalasse.

Töötlemine piirdub rangelt nende isikuandmetega, mis on vajalikud lõikes 3 osutatud eesmärgil.

6. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaldamist, on agentuuril keelatud töödeldud isikuandmeid edastada või muul viisil avaldada kolmandatele riikidele ja teistele kolmandatele osapooltele.

7. Käesolevat artiklit kohaldatakse kooskõlas artiklis 11a osutatud meetmetega.

Artikkel 11d

Turvaeeskirjad salastatud teabe ja salastamata tundliku teabe kaitse kohta

1. Agentuur järgib komisjoni turvaeeskirju, nagu need on esitatud komisjoni 29. novembri 2001. aasta otsuse 2001/844/EÜ, ESTÜ, Euratom (millega muudetakse komisjoni kodukorda) (**) lisas. Nimetatud eeskirju kohaldatakse muu hulgas salastatud teabe vahetamise, töötlemise ja säilitamise suhtes.

2. Agentuur kohaldab salastamata delikaatse teabe töötlemisel turvapõhimõtteid, mis on sätestatud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud otsuses ja nagu komisjon kohaldab. Haldusnõukogu kehtestab meetmed nimetatud turvapõhimõtete kohaldamiseks.

(*) EÜT L 328, 5.12.2002, lk 17.

(**) EÜT L 317, 3.12.2001, lk 1."

19) Artiklid 13 ja 14 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 13

Koostöö liidu ametite ja asutuste ning rahvusvaheliste organisatsioonidega

Agentuur võib teha koostööd Europoliga, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti („põhiõiguste amet”), muude liidu ametite ja organite ning käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega nendega kokkulepitud töökorra raames ELi toimimise lepingu asjakohaste sätete ja osutatud asutuste pädevust käsitlevate sätete kohaselt. Agentuur teavitab igal juhul Euroopa Parlamenti sellise korra kokkuleppimisest.

Agentuur saadab andmed edasi või avaldab muul viisil teistele liidu asutustele või organitele isikuandmete vahetamise konkreetse töökorra alusel ja Euroopa Andmekaitseinspektori eelneval nõusolekul.

Agentuur võib samuti asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide nõusolekul kutsuda liidu ametite ja organite või rahvusvaheliste organisatsioonide vaatlejaid osalema artiklites 3, 4 ja 5 nimetatud tegevustes sellises ulatuses, mille puhul nende kohtolek on vastavuses nimetatud tegevuste eesmärkidega, kui see võib aidata kaasa koostöö ja parimate tavade vahetamise parandamisele ega mõjuta tegevuste üldist ohutust. Nimetatud vaatlejad võivad artiklites 4 ja 5 nimetatud tegevuste puhul osaleda üksnes asjaomase liikmesriigi nõusolekul ning artiklis 3 nimetatud tegevuste puhul üksnes päritoluliikmesriigi nõusolekul. Vaatlejate tegevust käsitlevad üksikasjalikud eeskirjad lisatakse artikli 3a lõikes 1 nimetatud operatiivkavva. Kõnealused vaatlejad saavad enne tegevuses osalemist agentuurilt asjakohast koolitust.

Artikkel 14

Kolmandate riikidega tehtava operatiivkoostöö ja kolmandate riikide pädevate ametiasutustega tehtava koostöö hõlbustamine

1. Liidu välissuhete poliitika raames hõlbustab agentuur oma tegevusvaldkonda kuuluvates küsimustes ja oma ülesannete täitmiseks vajalikus ulatuses liikmesriikide ja kolmandate riikide operatiivkoostööd, sealhulgas inimõigustega seotud küsimustes.

Agentuur ja liikmesriigid järgivad liidu õigusaktides sätestatutega vähemalt võrdseid norme ja standardeid ka juhul, kui kolmandate riikidega tehtav koostöö leiab aset nende riikide territooriumil.

Kolmandate riikidega koostöö on oluline ka selleks, et propageerida Euroopa piirihalduse standardeid, sealhulgas põhiõiguste ja inimväärikuse austamist.

2. Agentuur võib teha koostööd käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes pädevate kolmandate riikide ametiasutustega nendega kokkulepitud töökorra raames ELi toimimise lepingu asjakohaste sätete kohaselt. Nimetatud töökord on seotud üksnes operatiivkoostöö juhtimisega.

3. Agentuur võib lähetada kolmandatesse riikidesse oma kontaktametnikke, kellele tuleks kolmandates riikides nende ülesannete täitmise ajal tagada kõige kõrgemal tasemel kaitse. Kontaktametnikud kuuluvad liikmesriikide sisse- ja välispiiride kontrolli alla või piirkondlikku koostöövõrgustikku, mis on loodud nõukogu 19. veebruari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 377/2004 (sisserände kontaktametnike võrgustiku loomise kohta) (*) kohaselt. Kontaktametnikke lähetatakse ainult sellistesse kolmandatesse riikidesse, kus piirihaldustavad vastavad inimõiguste miinimumstandarditele. Nende lähetamise kinnitab haldusnõukogu. Liidu välissuhete poliitika meetmete raames tuleks ametnike lähetamisel prioriteediks seada kolmandad riigid, kes on riskianalüüsi alusel ebaseadusliku rände päritolu- või transiidiriikideks. Ka agentuur võib vastastikkuse alusel vastu võtta kõnealuste kolmandate riikide poolt piiratud ajaks lähetatud kontaktametnikke. Prioriteetid kinnitab igal aastal kooskõlas artikliga 24 haldusnõukogu tegevusdirektori ettepaneku alusel.

4. Kooskõlas liidu õiguse ja põhiõigustega kuulub agentuuri kontaktametnike ülesannete hulka kontaktide loomine ja säilitamine selle kolmanda riigi pädevate ametiasutustega, kuhu nad on määratud, eesmärgiga aidata kaasa ebaseadusliku sisse- ja välispiiride ärahoidmisele ja selle vastu võitlemisele ning panustada ebaseaduslike rändajate tagasisaatmisel.

5. Agentuur võib saada liidult rahalist abi vastavalt liidu välissuhete poliitikat toetavate asjaomaste vahendite käsitlevatele sätetele. Agentuur võib käivitada ja rahastada kolmandates riikides tehnilise abi projekte käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes.

6. Agentuur võib asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide nõusolekul kutsuda kolmandate riikide vaatlajaid osalema artiklites 3, 4 ja 5 nimetatud tegevustes sellises ulatuses, mille puhul nende kohaolek on vastavuses nimetatud tegevuste eesmärkidega, kui see võib aidata kaasa koostöö ja parimate tavade vahetamise parandamisele ega mõjuta tegevuste üldist ohutust. Nimetatud vaatlajad võivad artiklites 4 ja 5 nimetatud tegevuste puhul osaleda üksnes

asjaomaste liikmesriikide nõusolekul ning artiklis 3 nimetatud tegevuste puhul üksnes vastuvõtva liikmesriigi nõusolekul. Vaatlajate tegevust käsitlevad üksikasjalikud eeskirjad lisatakse artikli 3a lõikes 1 nimetatud operatiivkavva. Kõnealused vaatlajad saavad enne tegevuses osalemist agentuurilt asjakohast koolitust.

7. Kui liikmesriigid sõlmivad kolmandate riikidega kahepoolseid kokkuleppeid, nagu on sellele viidatud artikli 2 lõikes 2, võivad nad neisse lisada vajaduse korral sätteid, milles käsitletakse agentuuri rolli ja volitusi, eelkõige seoses agentuuri lähetatud rühmade liikmete täidesaatva võimu teostamisega artiklis 3 osutatud ühisoperatsioonide ja katseprojektide käigus.

8. Käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud tegevuse eelduseks on komisjonilt arvamuse saamine ja Euroopa Parlamenti teavitatakse nendest tegevustest viivitamata ja täielikult.

(*) ELT L 64, 2.3.2004, lk 1."

20) Artikli 15 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Agentuur on liidu asutus. Agentuur on juriidiline isik.”

21) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 15a

Peakorterit käsitlev leping

Agentuur ja tema asukohaks olev liikmesriik sõlmivad pärast haldusnõukogult heakskiidu saamist peakorterit käsitleva lepingu, milles kehtestatakse vajalikud kokkulepped nimetatud liikmesriigis agentuurile antavate ruumide ja selle liikmesriigi pakutavate vahendite ning selles liikmesriigis tegevusdirektori, tegevusdirektori asetäitja, haldusnõukogu liikmete, agentuuri töötajate ja nende pereliikmete suhtes kohaldatavate erieeskirjade kohta. Peakorterit käsitlev leping sõlmitakse. Agentuuri asukohaks olev liikmesriik peaks tagama võimalikult head tingimused agentuuri tõrgeteta toimimiseks, sealhulgas mitmekeelse ja Euroopale orienteeritud koolihariduse ning asjakohase transpordiühenduse.”

22) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Selleks et rakendada artikli 3b lõiget 5, saab artikli 8g kohaseks kontaktametnikuks nimetada ainult agentuuri töötaja, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju või Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste II jaotist. Selleks et rakendada artikli 3b lõiget 3, saab Euroopa piirivalverühmadesse määrata ainult riiklikke eksperte, kelle liikmesriik on lähetanud agentuuri. Agentuur määrab osutatud riiklikud eksperdid Euroopa piirivalverühmadesse vastavalt nimetatud artiklile.”;

b) lisatakse järgmised lõiked:

„4. Haldusnõukogu võtab Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade artikli 110 kohaselt kokkuleppel komisjoniga vajalikud rakendusmeetmed.

5. Haldusnõukogu võib vastu võtta sätteid, millega lubatakse liikmesriikide eksperte lähetada agentuuri. Sellistes sätetes arvestatakse artikli 3b lõikes 3 kehtestatud nõudeid, eelkõige asjaolu, et eksperte peetakse külalisametnikeks, kelle ülesanded ja volitused on sätestatud artiklis 10. Need sisaldavad lähetamistingimusi käsitlevaid sätteid.”

23) Artiklit 20 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) punkt h asendatakse järgmisega:

„h) kehtestab agentuuri organisatsioonilise struktuuri ja agentuuri personalipoliitika, eelkõige mitmeaastase personalipoliitika kava. Komisjoni 19. novembri 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2343/2002 (raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 185) (*) asjakohaste sätete kohaselt esitatakse mitmeaastane personalipoliitika kava komisjonile ja pärast komisjonilt heakskiidu saamist eelarvepädevatele institutsioonidele;

(*) EÜT L 357, 31.12.2002, lk 72.”;

ii) lisatakse järgmine punkt:

„i) võtab vastu agentuuri mitmeaastase kava, milles esitatakse agentuuri tulevane pikaajaline tegevusstrateegia.”;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Haldusnõukogu võib tegevdirektorile nõu anda igas välispiiril tehtava operatiivjuhtimise arenguga rangelt seotud küsimuses, sealhulgas artiklis 6 sätestatud uuringutega seotud tegevuses.”

24) Artiklit 21 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 viimane lause asendatakse järgmisega:

„Ametiaega võib selle lõppemisel pikendada.”;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Schengeni *acquis* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega ühinenud riigid osalevad agentuuris. Neil kõigil on haldusnõukogus üks esindaja ja üks asendusliige. Nende ühinemislepingute asjakohaste sätete alusel on välja töötatud kord, milles on täpsustatud nende riikide agentuuri tegevustes osalemise iseloomu ja ulatust ning kehtestatud vastavad üksikasjalikud eeskirjad, sealhulgas osamaksu ja töötajaid käsitlevad sätteid.”

25) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Euroopa Parlament või nõukogu võivad kutsuda tegevdirektori oma ülesannete täitmisest aru andma, eriti põhiõiguste strateegia rakendamisest ja järelevalvest, agentuuri eelmise aasta üldaruandest, järgneva aasta töökavast ja artikli 20 lõike 2 punktis i osutatud agentuuri mitmeaastasest kavast.”;

b) lõikele 3 lisatakse järgmine punkt:

„g) artiklites 3a ja 8e osutatud operatiivkava rakendamise tagamine.”

26) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 26a

Põhiõiguste strateegia

1. Agentuur koostab oma põhiõiguste strateegia, arendab seda edasi ning rakendab seda. Agentuur töötab välja tulemusliku mehhanismi, mille abil teostada järelevalet põhiõiguste austamise üle kõigis agentuuri tegevustes.

2. Agentuur loob nõuandefoorumi, kes abistab tegevdirektorit ja haldusnõukogu põhiõigustega seonduvates küsimustes. Agentuur kutsub nõuandefoorumis osalema Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti, Põhiõiguste Ameti, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja teiste asjakohaste organisatsioonide esindajaid. Haldusnõukogu otsustab tegevdirektori ettepaneku alusel nõuandefoorumi koosseisu ja töömeetodid ning nõuandefoorumile teabe edastamise korra.

Nõuandefoorumiga tuleb konsulteerida põhiõiguste strateegia, käitumisjuhendi ja ühise põhiõppekava edasiarendamise ja rakendamise osas.

Nõuandefoorum koostab oma tegevuse kohta aastaaruande. Nimetatud aruanne tehakse üldsusele kättesaadavaks.

3. Haldusnõukogu määrab ametisse põhiõiguste ametniku, kellel on põhiõiguste valdkonnas vajalik kvalifikatsioon ja kogemus. Põhiõiguste ametnik täidab oma tööülesandeid sõltumatult ning annab aru haldusnõukogule ja

nõuandefoorumile. Ta esitab korrapärase ajavahemike tagant aruandeid ning aitab seeläbi kaasa põhiõiguste austamise üle järelevalve teostamise mehhanismi toimimisele.

4. Põhiõiguste ametnikul ja nõuandefoorumil on juurdepääs kogu teabele, mis puudutab põhiõiguste austamist kõigis agentuuri tegevustes.”

27) Artiklisse 33 lisatakse järgmised lõiked:

„2a. Esimeses hindamises pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoober 2011 määruse (EL) nr 1168/2011 (millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta) (*) jõustumist analüüsitakse samuti vajadust liikmesriikide välispiiri rohkem koordineeritud haldamise järele, sealhulgas Euroopa piirivalvurite süsteemi loomise teostatavus.

2b. Hindamine hõlmab erianalüüsi, mille raames uuritakse põhiõiguste harta järgimist käesoleva määruse kohaldamisel.

(*) ELT L 304, 22.11.2011, lk 1”.

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnenadal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 25. oktoober 2011

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
M. DOWGIELEWICZ

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 1169/2011,

25. oktoober 2011,

milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 169 nähakse ette, et liit aitab kaasa kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamisele meetmetega, mida ta võtab vastavalt nimetatud lepingu artiklile 114.

(2) Ohutu ja täisväärtusliku toidu vaba liikumine on siseturu tähtis osa ning mõjutab olulisel määral kodanike tervist ja heaolu ning nende sotsiaalseid ja majanduslikke huve.

(3) Et saavutada tarbijate tervise kaitse kõrge tase ja tagada nende õigus saada teavet, tuleks tagada, et tarbijad saaksid asjakohast teavet tarbitava toidu kohta. Tarbijate valikuid võivad muu hulgas mõjutada ka tervisest tulenevad, majanduslikud, keskkonnavalused, sotsiaalsed ja eetilised kaalutlused.

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) ⁽³⁾ kohaselt kuulub toidualaste õigusnormide üldpõhimõtete hulka lähteandmete sätestamine tarbijatele teadlike valikute tegemiseks seoses tarvitatava toiduga ning igasuguse tarbijaid eksitava tegevuse ärahoidmine.

(5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ (mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul) ⁽⁴⁾ hõlmab tarbijatele teabe esitamise teatavaid aspekte, eelkõige eesmärgiga hoida ära eksitavat tegevust ja teabe esitamata jätmist. Ebaausaid kaubandustavasid käsitlevaid üldpõhimõtteid tuleks täiendada erieeskirjadega, mis käsitlevad toidualase teabe esitamist tarbijatele.

(6) Kõikidele toitudele kohaldatavad toidu märgistamise liidu eeskirjad on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivis 2000/13/EÜ (toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽⁵⁾. Enamik selle direktiivi sätteid pärineb 1978. aastast ja seetõttu tuleks neid ajakohastada.

(7) Nõukogu 24. septembri 1990. aasta direktiivis 90/496/EMÜ (toidu toitumislase teabega märgistuse kohta) ⁽⁶⁾ sätestatakse toitumislase teabe sisu ja esitamise eeskirjad seoses pakendatud toiduga. Nende eeskirjade kohaselt on toitumislase teabe lisamine vabatahtlik, välja arvatud juhul, kui toidu kohta esitatakse toitumislase väide. Enamik selle direktiivi sätteid pärineb 1990. aastast ja seetõttu tuleks neid ajakohastada.

(8) Üldiseid märgistusnõudeid täiendavad mitmed sätted, mida kohaldatakse konkreetsetel asjaoludel kõikide toitude suhtes või teatavat liiki toidu suhtes. Lisaks sellele on mitmeid erieeskirju, mida kohaldatakse konkreetsete toitude suhtes.

⁽¹⁾ ELT C 77, 31.3.2009, lk 81.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 16. juuni 2010. aasta seisukoht (ELT C 236 E, 12.8.2011, lk 187) ja nõukogu 21. veebruari 2011. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 102 E, 2.4.2011, lk 1). Euroopa Parlamendi 6. juuli 2011. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 29. septembri 2011. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.

⁽⁵⁾ EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29.

⁽⁶⁾ EÜT L 276, 6.10.1990, lk 40.

- (9) Ehkki olemasolevate märgistamist käsitlevate õigusaktide algsed eesmärgid ja põhiosad endiselt kehtivad, on vaja neid ühtlustada, et tagada nende lihtsam täitmine ja muuta need sidusrühmadele paremini arusaadavaks; samuti tuleb neid õigusakte ajakohastada, et võtta arvesse toidualase teabe valdkonna arenguid. Käesolev määrus teenib siseturu huve, lihtsustades õiguskorda, tagades õiguskindluse ja vähendades halduskoormust, ja toob kasu ka kodanikele, sätestades toidu selge, arusaadava ja loetava märgistamise.
- (10) Toitumise ja tervise vaheline seos ning isiklikele vajadustele sobiv toiduvalik on üldsusele huvi pakkuvad küsimused. Komisjoni 30. mai 2007. aasta valges raamatus „Toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimustega tegelemise Euroopa strateegia” („komisjoni valge raamat”) märgiti, et toitumisealase teabe märgistus on üks oluline vahend, mille abil teavitada tarbijaid toidu koostisest ja aidata neil teha teadlikke valikuid. Komisjoni 13. märtsi 2007. aasta teatises „ELi tarbijapoliitika strateegia 2007–2013. Tarbijate mõjukuse suurendamine, heaolu edendamine ja tõhus kaitse” rõhutatakse, et tarbijate teadlike valikute soodustamine on oluline nii tõhusa konkurentsi tekke kui ka tarbijate heaolu seisukohast. Teadmised toitumise põhimõtete kohta ja asjakohane toitumisealane teave toidul aitaksid tarbijaid teadlike valikute tegemisel oluliselt. Tarbijate toidualasest teabest arusaamise parandamisel on oluliseks vahendiks selgitus- ja teavituskampaaniad.
- (11) Õiguskindluse tugevdamiseks ning jõustamise ratsionaalsuse ja järjekindluse tagamiseks on asjakohane direktiivid 90/496/EMÜ ja 2000/13/EÜ kehtetuks tunnistada ja asendada need ühe määrusega, mis tagab kindlustunde nii tarbijatele kui ka muudele sidusrühmadele ja vähendab halduskoormust.
- (12) Selguse huvides on asjakohane kehtetuks tunnistada ja käesolevasse määrusesse kaasata muudki horisontaalsed õigusaktid, nimelt komisjoni 15. aprilli 1987. aasta direktiiv 87/250/EMÜ (lõpptarbijale müüdavate alkoholsete jookide mahuprotsendilise alkoholisisalduse märkimise kohta),⁽¹⁾ komisjoni 8. märtsi 1999. aasta direktiiv 1999/10/EÜ (millega toiduainete märgistamise osas nähakse ette erandid nõukogu direktiivi 79/112/EMÜ artiklist 7),⁽²⁾ komisjoni 18. juuli 2000. aasta direktiiv 2002/67/EÜ (kiniini ja kofeiini sisaldavate toiduainete märgistamise kohta),⁽³⁾ komisjoni 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 608/2004 (mis käsitleb toidukaupade ja toidukaupade koostisosade märgistamist, millele on lisatud fütosteroolide, fütosteroolseid, fütostanoole ja/või fütostanoolestreid)⁽⁴⁾ ning komisjoni 30. jaanuari 2008. aasta direktiiv 2008/5/EÜ (mis käsitleb muude kui
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2000/13/EÜ nimetatud kohustuslike üksikasjade esitamist teatavate toiduainete märgistuses)⁽⁵⁾.
- (13) Toidualast teavet reguleerivate liidu ja siseriiklike meetmete jaoks selge raamistiku ja ühise aluse loomiseks on vaja kehtestada ühised mõisted, põhimõtted, nõuded ja menetlused.
- (14) Et järgida põhjalikku ja järk-järgulisele arengule toetuvat lähenemist tarbijatele nende tarbitava toidu kohta esitatava teabe puhul, oleks vaja toidualast teavet käsitlevate õigusnormide laiemat määratlust, mis hõlmaks üld- ja erieeskirju, samuti toidualase teabe laiemat määratlust, mis hõlmaks ka muul moel kui märgistusel esitatavat teavet.
- (15) Liidu eeskirju tuleks kohaldada ainult nendele ettevõtjatele, kelle tegevuse puhul on täheldatav teatav järjepidevus ja teatav organisatoorne tase. Selline tegevus nagu juhuslik toidu käitlemine ja tarnimine, einete pakkumine või müük eraisikute poolt näiteks heategevusüritustel või kohalikel laatadel ja kogunemistel ei peaks kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalas.
- (16) Toidualast teavet käsitlevad õigusnormid peaksid olema piisavalt paindlikud, et võtta arvesse tarbijate uusi teabevajadusi ning tagada tasakaal siseturu kaitse ja eri liikmesriikide tarbijate erinevate arusaamade vahel.
- (17) Kohustusliku toidualase teabe nõudmise esmane põhjendus peaks olema, et tarbijail võimaldatakse toit identifitseerida ja seda asjakohasel viisil tarbida ning teha valikuid, mis vastavad isiklikele toitumisvajadustele. Selleks peaksid toidukäitlejad hõlbustama nimetatud teabe kättesaadavust vaegnäijatele.
- (18) Et toidualast teavet käsitlevaid õigusnorme saaks kohandada tarbijate muutuvate teabevajadustega, peaks kohustusliku toidualase teabe vajalikkust kaaludes arvesse võtma ka enamiku tarbijate laialt väljendatud huvi teatava teabe avalikustamise vastu.
- (19) Uusi kohustuslikke toidualase teabe nõudeid tuleks aga kehtestada üksnes juhul, kui need on vajalikud, lähtudes subsidiaarsuse, proportsionaalsuse ja jätkusuutlikkuse põhimõttest.

⁽¹⁾ EÜT L 113, 30.4.1987, lk 57.

⁽²⁾ EÜT L 69, 16.3.1999, lk 22.

⁽³⁾ EÜT L 191, 19.7.2002, lk 20.

⁽⁴⁾ ELT L 97, 1.4.2004, lk 44.

⁽⁵⁾ ELT L 27, 31.1.2008, lk 12.

- (20) Toidualast teavet käsitlevad õigusaktid peaksid keelama sellise teabe kasutamise, mis võib tarbijaid eksitada, eelkõige toidu tunnuste, mõju või omaduste osas, või omistada toidule raviomadusi. Et kõnealune keeld oleks tõhus, tuleks seda kohaldada ka toidu reklaamile ja esitlemisele.
- (21) Et vältida toidukäitlejate toidualase teabe alast vastutust käsitlevate eeskirjade killustumist, on asjakohane täpsustada toidukäitlejate sellealast vastutust. See täpsustus peaks olema kooskõlas määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklis 17 osutatud kohustustega tarbijate ees.
- (22) Tuleks koostada loetelu kogu kohustusliku teabe kohta, mis tuleks põhimõtteliselt esitada kogu lõpptarbijale ja tootlustusettevõtjatele ettenähtud toidul. Loetelus tuleks säilitada olemasolevate liidu õigusaktidega juba nõutav teave, eeldusel et tegemist on üldiselt väärtusliku tarbijatele suunatud teavet käsitleva õigustikuga.
- (23) Et võtta arvesse toidualase teabe valdkonnas toimunud muutusi ja arengut, tuleks ette näha sätted, millega antakse komisjonile volitused võimaldada teatavate andmete esitamist alternatiivsete vahendite abil. Konsulteerimine sidusrühmadega peaks hõlbustama toidualase teabega seotud nõuete õigeaegset ja sihipärast muutmist.
- (24) Teatavad koostisosad või muud ained või tooted (näiteks abiained), mida toidu tootmisel kasutatakse ja mis säilivad toidus, võivad põhjustada mõnedel inimestel allergiat või talumatust ning mõned neist allergiatest või talumatustest ohustavad tarbijate tervist. Seetõttu on oluline anda teavet lisaainete, abiainete ja muude teaduslikult tõendatud allergeenilise või talumatuse toimega ainete või toodete sisalduse kohta, et võimaldada eelkõige toiduallergia või -talumatusega tarbijail teha teadlikke valikuid, mis on nende jaoks ohutud.
- (25) Et teavitada tarbijaid toidus sisalduvatest tehisnanomaterjalidest, on asjakohane esitada tehisnanomaterjalide määratlus. Võttes arvesse asjaolu, et tehisnanomaterjale sisaldav või sellest koosnev toit võib olla uuendtoit, tuleks selle määratluse jaoks sobivat õigusraamistikku kaaluda Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 1997. aasta määruse (EÜ) nr 258/97 (uuendtoidu ja toidu uuendkoostisosade kohta) ⁽¹⁾ eelseisva läbivaatamise raames.
- (26) Toidu märgistus peaks olema selge ja arusaadav, et aidata tarbijaid, kes tahavad teha teadlikumaid toidu- ja toitumisvalikuid. Uuringute andmetel on hea loetavus oluline tegur, mis suurendab võimalust, et märgistusel olev teave võib selle lugejaid mõjutada, ning loetamatu tootekirjeldus on üks peamisi põhjusi, miks tarbijad toidu märgistusega rahul ei ole. Seetõttu tuleks välja töötada kõikehõlmav lähenemisviis kõigi loetavusega seotud aspektide, sealhulgas kirjatüübi, värvi ja kontrastsuse arvesse võtmiseks.
- (27) Toidualase teabe esitamise tagamiseks on vaja arvesse võtta kõiki tarbijale toidu tarnimise viise, sealhulgas toidu müüki kaugsidevahendite abil. Ehkki on selge, et kaugmüügi teel tarnitav toit peaks vastama samadele teabe esitamise nõuetele kui poes müüdiv toit, on vaja selgitada, et sellistel juhtudel peaks asjakohane kohustuslik toidualane teave olema kättesaadav enne ostu tegemist.
- (28) Viimaste aastakümnete jooksul on toidu külmutamistehnoloogiad tugevalt edasi arenenud ja neid kasutatakse laialdaselt, et edendada kaupade ringlemist liidu siseturul ning vähendada toidu ohutusega seonduvaid riske. Siiski piirab teatava toidu külmutamine ja selle hilisem sulatamine (eelkõige liha- ja kalatoodete puhul) selle võimalikke edasisi kasutusvõimalusi ning võib mõjutada ka selle ohutust, maitset ja kvaliteeti. Sellele vastupidiselt ei avalda külmutamine sellist mõju teistele toodetele, eelkõige võile. Seepärast tuleks lõpptarbijat toote sulatatud olekust asjakohaselt teavitada.
- (29) Märges toidu päritoluriigi või lähtekoha kohta tuleks esitada alati, kui selle puudumine võiks tarbijaid eksitada toote tegeliku päritoluriigi või lähtekoha suhtes. Igal juhul peaks märges toidu päritoluriigi või lähtekoha kohta olema esitatud nii, et tarbijat ei peteta ning see teave tuleks esitada selliste selgelt määratletud kriteeriumide alusel, mis tagavad tööstusele võrdsed võimalused ja parandavad tarbijate arusaamist toidu päritoluriigi või lähtekoha kohta esitatud teabest. Neid kriteeriume ei tuleks kohaldada toidukäitleja nime või aadressiga seonduva märgistuse suhtes.
- (30) Mõnel juhul võivad toidukäitlejad soovida vabatahtlikult märkida toidu päritolu, et juhtida tarbijate tähelepanu toote kvaliteedile. Ka selline märgistus peaks vastama ühtlustatud kriteeriumidele.

⁽¹⁾ EÜT L 43, 14.2.1997, lk 1.

- (31) Praegu on päritolu näitamine liidus kohustuslik veiseliha ja veiselihatoodete⁽¹⁾ puhul veiste spongioosse entsefalopaatia puhangu tulemusel ning see on tekitanud tarbijapoolseid ootusi. Komisjoni mõjuhinnaang kinnitab, et liha päritolu näib tarbijate jaoks esmatähtsa küsimusena. Liidus tarbitakse laialdaselt ka muud liha, näiteks sea-, lamba-, kitse- ja kodulinnuliha. Seetõttu on asjakohane kehtestada nende toodete suhtes päritoludeklaratsiooni esitamise kohustus. Sõltuvalt loomaliikide omadustest võivad konkreetset päritolunõuded liha liigiti erineda. On asjakohane näha ette kohustuslike nõuete rakenduseeskirjade kehtestamine, mis võivad olla erinevad sõltuvalt liha liigist ning võtavad arvesse proportsionaalsuse põhimõtet ning toidukäitlejate ja täitevasutuste halduskoormust.
- (32) Kohustuslik päritolumärgistus on välja töötatud vertikaalsete lähenemisviiside alusel, näiteks mee,⁽²⁾ puu- ja köögiviljade,⁽³⁾ kala,⁽⁴⁾ veiseliha ja veiselihatoodete⁽⁵⁾ ja oliiviõli⁽⁶⁾ kohta. Vaja on uurida võimalust laiendada päritolumärgistuse kohustust muule toidule. Seetõttu on asjakohane paluda komisjonil koostada aruanne, mis hõlmab järgmist toitu: muud liiki liha peale veise-, sea-, lamba-, kitse- ja kodulinnuliha; piim; piimatoodete koostisosana kasutatav piim; koostisosana kasutatav liha; töötlemata toit; ühest koostisosast koosnevad tooted ning koostisosad, mis moodustavad toidus rohkem kui 50 %. Kuna piim on üks nendest toodetest, mille päritolu näitamine pakub erilist huvi, tuleks komisjoni aruanne selle toote kohta teha võimalikult kiiresti kättesaadavaks. Kõnealustes aruannetes tehtud järelduste põhjal võib komisjon esitada ettepanekuid asjaomaste liidu sätete muutmiseks või teha uusi algatusi, tehes seda vajaduse korral valdkondade kaupa.
- (33) Liidu reeglid kauba mittedooduspäritolu kohta on sätestatud nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrusega (EMÜ) nr 2913/92 (millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik)⁽⁷⁾ ning selle rakendussätted komisjoni 2. juuli 1993. aasta määrusega (EMÜ) nr 2454/93 (millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik)⁽⁸⁾. Toidu päritoluriigi määratlemine
- tugineb kõnealustele eeskirjadele, mis on toidukäitlejatele ja haldusasutustele hästi teada ning see peaks nende eeskirjade rakendamist lihtsustama.
- (34) Toitumisalane teave toidu kohta käsitleb toidu energiasaldust ja teatavate toitainete sisaldust toidus. Toitumisalase teabe kohustuslik esitamine pakendil peaks toetama toitumislaseid meetmeid osana avalikust tervishoiupoliitikast, mille abil võiks pakkuda teaduslikke soovitusi avalikkusele suunatud toitumisõpetuseks ja toetada teadlikke toidu valikuid.
- (35) Et oleks lihtsam võrrelda tooteid eri suurusega pakendites, on otstarbekas siduda toitumisalane teave edaspidigi kohustuslikus korras kogusega 100 g või 100 ml ning vajaduse korral lubada täiendavaid portsjonipõhiseid andmeid. Kui toit on seega eelnevalt pakendatud ning üksikportsjonid või tarbimisühikud on kindlaks määratud, peaks toitumisalase teabe esitamine portsjoni või tarbimisühiku kohta lisaks selle esitamisele kogusega 100 g või 100 ml olema täiendavalt lubatud. Lisaks tuleks komisjonile portsjonite või tarbimisühikute tähistamiseks tagamiseks anda volitused võtta vastu eeskirjad, millega nähakse ette teatud toidurühmade puhul toitumisalase teabe esitamine portsjoni või tarbimisühiku kohta.
- (36) Komisjoni valges raamatus tuuakse esile teatavad rahvatervise seisukohast olulised toitained nagu küllastunud rasv, suhkrud ja sool. Sellepärast on asjakohane, et kohustuslikule toitumisalasele teabele esitatavad nõuded neid tegureid arvesse võtaksid.
- (37) Kuna üks käesoleva määruse eesmärgi on anda lõpptarbijale alus teadlike valikute tegemiseks, on oluline selles osas tagada, et lõpptarbijale on märgistusel esitatud teave lihtsalt arusaadav. Seetõttu on asjakohane kasutada märgistuses sõna „naatrium” asemel sõna „sool”.
- (38) Liidu õigusaktide järjekindluse ja sidususe huvides peaks toitumis- ja tervisealaste väidete vabatahtlik lisamine toidu märgistusele olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1924/2006 (toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta)⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise kohta (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/110/EÜ mee kohta (EÜT L 10, 12.1.2002, lk 47).

⁽³⁾ Komisjoni 21. detsembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1580/2007, millega kehtestatakse nõukogu määruste (EÜ) nr 2200/96, (EÜ) nr 2201/96 ja (EÜ) nr 1182/2007 rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris (ELT L 350, 31.12.2007, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 17. detsembri 1999. aasta määrus (EÜ) nr 104/2000 kalandus- ja akvakultuuritooteturu ühise korralduse kohta (EÜT L 17, 21.1.2000, lk 22).

⁽⁵⁾ Määrus (EÜ) nr 1760/2000.

⁽⁶⁾ Komisjoni 13. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1019/2002 oliiviõli turustusnormide kohta (EÜT L 155, 14.6.2002, lk 27).

⁽⁷⁾ EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1.

⁽⁸⁾ EÜT L 253, 11.10.1993, lk 1.

⁽⁹⁾ ELT L 404, 30.12.2006, lk 9.

- (39) Toidukäitlejate asjatu koormamise vältimiseks on asjakohane vabastada teatavat liiki toidud (töötlemata toit või toit, mille puhul toitumisalane teave ei määra tarbija ostuvälikuid või mille pakend on liiga väike kohustusliku märgistuse esitamiseks) toitumisalase teabe esitamise kohustusest, välja arvatud juhul, kui sellise teabe esitamine on ette nähtud liidu muude õigusaktidega.
- (40) Võttes arvesse alkoholsete jookide eripära, on asjakohane paluda komisjonil olukorda täiendavalt analüüsida seoses teabega, mida tuleb nende toodete kohta esitada. Seepärast peaks komisjon, võttes arvesse vajadust tagada sidusus muude asjaomaste liidu poliitikavaldkondadega, koostama kolme aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumist aruande, milles käsitletakse alkoholsete jookide koostisosade ja toitumisalase teabe esitamise suhtes kohaldatavate nõuete rakendamist. Lisaks peaks komisjon, võttes arvesse Euroopa Parlamendi 5. septembri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu strateegia kohta liikmesriikide toetamiseks alkoholist põhjustatud kahju vähendamisel,⁽¹⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,⁽²⁾ komisjoni tööd ning üldsuse muret seoses alkoholist tingitud kahjuga eelkõige noortele ja haavatavatele tarbijatele ning pärast konsulteerimist sidusrühmade ja liikmesriikidega, hindama vajadust kehtestada konkreetselt noorukitele suunatud jookide nagu näiteks lahjade alkoholsete segujookide määramine. Samuti peaks komisjon vajaduse korral tegema ettepaneku käesoleva määrusega seoses erinõuete kehtestamiseks.
- (41) Esitatav toitumisalane teave peaks olema lihtne ja kergesti arusaadav, et see oleks keskmisele tarbijale meelepärase, täidaks oma kasutuselevõtu eesmärgi ja arvestaks olemasolevate toitumisteaduste teadmiste taset. Toitumisalane teave, mis on osaliselt põhivaateväljal, mida tavaliselt nimetatakse pakendi esiküljeks, ja osaliselt pakendi mõnel teisel küljel, näiteks tagaküljel, võib tarbijaid eksitada. Seepärast peaks toitumisalane teave olema märgistusel samas vaateväljas. Lisaks võib kõige tähtsamaid toitumisteaduste andmeid põhivaateväljal vabatahtlikult korrata, et tarbijad toidu ostes peamist toidualast teavet hõlpsasti näeksid. Kui korratava teabe valik jäetakse vabaks, võib see tarbijaid eksitada. Seetõttu tuleb selgitada, millist teavet võib korrata.
- (42) Et julgustada toidukäitlejaid esitama vabatahtlikult toitumisalast teavet selliste toitude puhul nagu alkoholsetes jookides ja pakendamata toit, mille puhul võib toitumisalase teabe esitamise nõudest vabastada, tuleks ette näha võimalus esitada ainult piiratud hulgal toitumisalast teavet. Siiski on asjakohane sätestada selgesõnaliselt, millist teavet võib vabatahtlikult esitada, et vältida tarbijate eksitamist toidukäitleja vaba valiku tõttu.
- (43) Viimasel ajal on mõned liikmesriigid ja toidusektori ettevõtjad hakanud toitumisalast teavet väljendama muul viisil kui 100 g või 100 ml portsjoni kohta või esitama seda graafiliste kujundite või sümbolite kaudu. Sellised täiendavad väljendamis- ja esitusviisid võivad aidata tarbijatel toitumisalast teavet paremini mõista. Siiski ei ole üle terve liidu piisavalt tõendeid selle kohta, kuidas keskmine tarbija teabe alternatiivsetest väljendamis- ja esitusviisidest aru saab ja neid kasutab. Seetõttu on asjakohane lubada töötada välja erinevaid väljendamis- ja esitusviise käesolevas määruses kehtestatud kriteeriumide alusel ning kutsuda komisjoni üles koostama aruanne, mis käsitleb nende väljendamis- ja esitusviiside kasutamist, mõju siseturule ning edasise ühtlustamise soovitatavust.
- (44) Et aidata komisjonil kõnealust aruannet koostada, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile asjakohast teavet oma territooriumil turul kasutatavate toitumisalase teabe täiendavate väljendamis- ja esitusviiside kohta. Selleks peaks liikmesriikidel olema volitused nõuda, et toidukäitlejad, kes viivad nende territooriumil turule täiendavate väljendamis- ja esitusviiside abil märgistatud toitu, teataksid riigi ametiasutustele selliste täiendavate viiside kasutamisest ning esitaksid asjakohased põhjendused seoses käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmisega.
- (45) On soovitatav tagada teatav järjekindlus toitumisalase teabe täiendavate väljendamis- ja esitusviiside väljaarendamises. Seetõttu on asjakohane edendada pidevat parimate tavade ja kogemuste vahetamist ning jagamist liikmesriikide vahel ja komisjoniga ning edendada selles sidusrühmade osalust.
- (46) Samas vaateväljas ja hõlpsasti äratuntaval kujul esitatud toidainete koguseid ja võrdlevaid näitajaid käsitlev tekst, mille alusel saab hinnata toidu toiteomadusi, peaks moodustama tervikuna toitumisalase teabe ning seda ei peaks käsitlema üksikute väidete rühmana.

⁽¹⁾ ELT C 187 E, 24.7.2008, lk 160.

⁽²⁾ ELT C 77, 31.3.2009, lk 81.

- (47) Kogemused näitavad, et paljudel juhtudel halvendab vabatahtliku toidualase teabe esitamine kohustusliku toidualase teabe selgust. Seepärast tuleks ette näha kriteeriumid, mis aitavad toidukäitlejatel ja täitevasutustel luua tasakaal kohustusliku ja vabatahtliku toidualase teabe esitamise vahel.
- (48) Liikmesriikidele peaks tegelikest kohalikest tingimustest ja oludest olenevalt jääma õigus kehtestada eeskirju, mis käsitlevad teabe esitamist pakendamata toidu kohta. Ehkki sellistel juhtudel on tarbijate nõudlus muu teabe järele piiratud, peetakse teavet võimalike allergeenide kohta väga oluliseks. On tõendeid selle kohta, et enamikel juhtudel seostuvad toiduallergiajuhtumid pakendamata toiduga. Seepärast tuleks tarbijatele võimalike allergeenide kohta käiv teave alati esitada.
- (49) Käesoleva määrusega konkreetselt ühtlustatavates küsimustes ei tohiks liikmesriikidel olla võimalust võtta vastu siseriiklikke sätteid, kui liidu õigusaktidega ei ole seda lubatud. Käesolev määrus ei peaks takistama liikmesriikidel selle määrusega konkreetselt ühtlustamata küsimusi käsitlevate siseriiklike meetmete vastuvõtmist. Siiski ei tohiks nende meetmetega keelata, takistada ega piirata käesoleva määrusega kooskõlas olevate kaupade vaba liikumist.
- (50) Liidu tarbijad näitavad üles järjest suuremat huvi selliste loomade heaolualaste liidu eeskirjade rakendamise vastu, millega reguleeritakse loomade tapmist, sealhulgas nende uimastamist enne tapmist. Seepärast tuleks liidu tulevase loomade kaitse ja heaolu alase strateegia kontekstis kaaluda uuringu korraldamist, et anda tarbijatele asjakohast teavet loomade uimastamise kohta.
- (51) Toidualast teavet reguleerivad eeskirjad peaksid suutma kohaneda kiiresti muutuva sotsiaalse, majandus- ja tehnoloogilise keskkonnaga.
- (52) Liikmesriigid peaksid teostama ametlikku kontrolli, et tagada käesoleva määruse täitmine kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 882/2004 (ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomateravishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks) ⁽¹⁾.
- (53) Määruses (EÜ) nr 1924/2006 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1925/2006 (vitamiinide, mineraaltoitainete ja teatud muude ainete toidule lisamise kohta) ⁽²⁾ sisalduvaid viiteid
- direktiivile 90/496/EMÜ tuleks ajakohastada, et võtta arvesse käesolevat määrust. Seetõttu tuleks määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 vastavalt muuta.
- (54) Toidualast teavet käsitlevate nõuete ebakorrapärane ja sagedane ajakohastamine võib tähendada toidukäitlemisettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks märkimisväärset halduskoormust. Seetõttu on asjakohane tagada, et meetmeid, mida komisjon käesolevast määrusest tulenevaid volitusi kasutades võib vastu võtta, kohaldatakse samal päeval mis tahes kalendriaastal pärast asjakohast üleminekuperioodi. Kõrvalekaldumine sellest põhimõttest peaks olema lubatud kiireloomulistel juhtudel, kui asjaomaste meetmete eesmärk on kaitsta inimeste tervist.
- (55) Et võimaldada toidukäitlejatel kohandada oma toodete märgistust käesoleva määrusega kehtestatud uutele nõuetele vastavaks, on oluline ette näha asjakohased üleminekuperioodid käesoleva määruse kohaldamiseks.
- (56) Arvestades olulisi muutusi, mida käesoleva määrusega kehtestatakse toitumisealase teabe märgistust käsitlevate nõuete, eelkõige toitumisealase teabe sisu osas, on asjakohane lubada toidukäitlejatel alustada nende nõuete täitmist enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva.
- (57) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on neid parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nende eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (58) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis muu hulgas käsitlevad teatavate kohustuslike andmete kättesaadavust muul viisil kui pakendil või märgistusel esitatuna, toitude loetelu, mille puhul ei ole nõutav koostisosade märkimine, allergiat või talumatust põhjustavate ainete või toodete loetelu uuesti läbivaatamist või nende toitainete loetelu, mille sisalduse märkimine on vabatahtlik. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

⁽¹⁾ ELT L 165, 30.4.2004, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 404, 30.12.2006, lk 26.

(59) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetasolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et võtta vastu rakendusaktid, mis muu hulgas käsitlevad ühe või mitme andmeühiku puhul väljendamisviisi piktogrammide või sümbolite abil sõnade või numbrite asemel, kontrasti trükiteksti ja tausta vahel, minimaalse säilimisaja tähtpäeva märkimise viisi, päritoluriigi või lähtekoha märkimise viisi liha puhul, toitumisasemes teabes deklareeritud väärtuste tähtsust või toitumissalase teabe väljendamist portsjoni või tarbimisühiku kohta. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes ⁽¹⁾,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Sisu ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega luuakse alus kõrgetasemelise tarbijaaitse tagamiseks toidualase teabe valdkonnas, võttes arvesse tarbijate seisukohtade ja teabevajaduse erinevusi ning tagades samas siseturu sujuva toimimise.

2. Käesolevas määruses sätestatakse toidualast teavet, eelkõige toidu märgistamist reguleerivad üldpõhimõtted, nõuded ja vastutus. Samuti sätestatakse selles vahendid, mille abil tagada tarbijate õigus teavet saada, ning toidualase teabe esitamise kord, võttes arvesse vajadust tagada piisav paindlikkus uutele arengusuundadele ja teabega seotud nõuetele reageerimiseks.

3. Käesolevat määrust kohaldatakse toidukäitlejatele toiduahela kõigis etappides, mille puhul nende tegevus on seotud toidualase teabe esitamisega tarbijatele. Seda kohaldatakse igasuguse lõpptarbijatele ette nähtud toidu suhtes, sealhulgas toidustusettevõtete poolt tarnitava toidu ja toidustusettevõtetele tarnimiseks ette nähtud toidu suhtes.

Käesolevat määrust kohaldatakse transpordiettevõtjate pakutavate toidustusteenuste suhtes, kui väljumine toimub liikmesriikide piirkondadest, mille suhtes kohaldatakse aluslepinguid.

4. Käesolevat määrust kohaldatakse, ilma et see piiraks teatava toidu suhtes liidu erisätetega ette nähtud märgistamisalaste nõuete kohaldamist.

⁽¹⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „toit”, „toidualased õigusnormid”, „toidukäitlemisettevõtja”, „toidukäitleja”, „jaemüük”, „turuleviimine” ja „lõpptarbijaja”, mis on määratletud määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklis 2 ja artikli 3 lõigetes 1, 2, 3, 7, 8 ja 18;

b) „töötlemine”, „töötlemata tooted” ja „töödeldud tooted”, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 853/2004 (toiduainete hügieeni kohta) ⁽²⁾ artikli 2 lõike 1 punktides m, n ja o;

c) „toiduensüüm”, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1332/2008 ⁽³⁾ artikli 3 lõike 2 punktis a;

d) „lisained”, „abiained” ja „kandja”, mis on määratletud lisaineid käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1333/2008 ⁽⁴⁾ artikli 3 lõike 2 punktides a ja b ning I lisa punktis 5;

e) „lõhna- ja maitseained”, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1334/2008 (mis käsitleb toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi) ⁽⁵⁾ artikli 3 lõike 2 punktis a;

f) „liha”, „lihmass”, „lihavalmistised”, „kalandustooted” ja „lihatooted”, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 853/2004 (millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni eeskirjad) ⁽⁶⁾ I lisa punktides 1.1, 1.14, 1.15, 3.1 ja 7.1;

g) „reklaam”, mis on määratletud eksitavat ja võrdlevat reklaami käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/114/EÜ ⁽⁷⁾ artikli 2 punktis a.

⁽²⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 354, 31.12.2008, lk 7.

⁽⁴⁾ ELT L 354, 31.12.2008, lk 16.

⁽⁵⁾ ELT L 354, 31.12.2008, lk 34.

⁽⁶⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 55.

⁽⁷⁾ ELT L 376, 27.12.2006, lk 21.

2. Kohaldatakse ka järgmisi mõisteid:

- a) „toidualane teave” – toitu käsitlev teave, mis tehakse lõpptarbijale teatavaks märgistuse, muu lisamaterjali või muude vahenditega, sealhulgas kaasaegsete tehnoloogiliste vahenditega või verbaalse suhtlemisega;
- b) „toidualast teavet käsitlevad õigusnormid” – liidu õigusnormid, mis reguleerivad toidualast teavet, ja eelkõige märgistamist, sealhulgas üldist laadi eeskirjad, mida kohaldatakse konkreetsetel asjaoludel kogu toidu suhtes või teatavat liiki toidu suhtes ning ja eeskirjad, mida kohaldatakse ainult konkreetse toidu suhtes;
- c) „kohustuslik toidualane teave” – üksikasjad, mis tuleb liidu õigusnormide alusel lõpptarbijale esitada;
- d) „toitlustusettevõte” – ettevõte (sealhulgas sõiduk või paikne või mobiilne lett), nagu näiteks restoran, söökla, kool, haigla või toitlustusasutus, kus äritegevuse käigus valmistatakse toitu, mis on mõeldud lõpptarbijale koheks tarbimiseks;
- e) „müügipakendis toit” – iga lõpptarbijale või toitlustusettevõtetele valmis kujul esitatav artikkel, mis koosneb toidust ning pakendist, millesse toit on pakitud enne müüki andmist, olenemata sellest, kas pakend ümbritseb toitu täielikult või ainult osaliselt, kuid igal juhul sellisel viisil, mis ei võimalda pakendit avamata või muutmata selle sisu muuta; müügipakendis toidu määratlus ei hõlma toitu, mida pakitakse tarbija soovil müügikohas või pakitakse müügipakendisse vahetult müügiks;
- f) „koostisosa” – toidu tootmisel või valmistamisel kasutatav mis tahes aine või toode, sealhulgas lõhna- ja maitseained, lisaained ja toidus kasutatavad ensüümid, ning liitkoostisosa komponendid, mida valmistoodet – ka muudetud kujul – sisaldab; koostisosadeks ei peeta jääkaineid;
- g) „lähtekoht” – mis tahes koht, mis on märgitud kohaks, kust toodet tuuakse, ning see ei ole määruse (EMÜ) nr 2913/92 artiklites 23 kuni 26 määratletud päritoluriik; märgistusele kantud toidukäitleja nimi, ärinimi või aadress ei ole käesoleva määruse tähenduses asjaomase toidu päritoluriigi või lähtekoha tähis;
- h) „liitkoostisosa” – koostisosa, mis koosneb enam kui ühest koostisosast;
- i) „märgistus” – silt, kaubamärk, tähis, kujundlik või muul viisil kirjeldav element, mis on toidu pakendile või mahutile kirjutatud, trükitud, šablooni abil värvitud, reljeefselt sisse pressitud, tembeldatud või selle külge kinnitatud;
- j) „märgistamine” – mis tahes sõnad, üksikasjalikud andmed, kaubamärgid, margitoodete nimed, kujundlikud elemendid või sümbolid toidu kohta, mis on paigutatud mis tahes pakendile, dokumendile, sedelile, märgistusele või kaelaetiketile ja on kaasas selle toiduga või viitavad sellele toidule;
- k) „vaateväli” – pakendi kõik sellised pinnad, mis on loetavad ühest vaatepunktist;
- l) „põhivaateväli” – pakendi vaateväli, mis on tarbijale ostu sooritamise ajal esmapilgul kõige tõenäolisemalt nähtav ja mis võimaldab tarbijal kohe toodet identifitseerida selle omaduste või olemuse ning vajaduse korral ka kaubamärgi järgi. Kui pakendil on mitu samasugust põhivaatevälja, määrab põhivaatevälja kindlaks toidukäitleja;
- m) „loetavus” – teabe füüsiline esitamine, mille abil on teave üldsusele visuaalselt kättesaadav ja mis sõltub erinevatest elementidest, muu hulgas tähemärgi suurus, tähe- ja reavahe, kirja joonetugevus, värvi- ja kirjatüüp, tähelaiuse ja -kõrguse suhe, materjali pind ning kirja ja tausta vaheline kontrastsus;
- n) „seaduslik nimetus” – toidu nimetus, mis on ette nähtud selle toidu suhtes kohaldatavates liidu õigusnormides või selliste liidu õigusnormide puudumise korral nimetus, mis on ette nähtud selle toidu suhtes kohaldatavates selle liikmesriigi õigusaktides ja halduseeskirjades, kus toitu lõpptarbijale või toitlustusettevõtetele müüakse;
- o) „üldtuntud nimetus” – nimetus, mida aktsepteeritakse toidu nimetusena liikmesriigis, kus seda müüakse, ilma et seda oleks vaja tarbijatele täiendavalt selgitada;
- p) „kirjeldav nimetus” – nimetus, milles kirjeldatakse toitu ja vajaduse korral toidu kasutust, ning mis on piisavalt selge selleks, et tarbijad võiksid mõista toidu olemust ja eristada seda teistest toodetest, millega toitu võidakse segamini ajada;
- q) „põhiline koostisosa” – toidu koostisosa/koostisosad, mis moodustab rohkem kui 50 % sellest toidust või mida tarbijad tavaliselt seostavad selle toidu nimetusega ja mille puhul on enamasti nõutav koguse märkimine;

- r) „toidu minimaalse säilimisaja tähtpäev” – tähtpäev, milleni nõuetekohase säilitamise korral säilivad toidu spetsiifilised omadused;
- s) „toitaine” – käesoleva määruse XIII lisa A osa punktis 1 loetletud valgud, süsivesikud, rasvad, kiudained, naatrium, vitamiinid ja mineraaltoitained ning ained, mis kuuluvad ühte nimetatud gruppidest või on selle koostisosad;
- t) „tehisnanomaterjal” – mis tahes tahtlikult toodetud materjal, mille üks või enam mõõdet on ligikaudu 100 nm või vähem, või mis koosneb sisemiselt või pinnal eraldi funktsionaalsetest osadest, millest paljudel on üks või enam mõõdet ligikaudu 100 nm või vähem, kaasa arvatud struktuurid, aglomeraadid või kogumid, mille mõõtmed võivad olla üle ligikaudse suuruse 100 nm, kuid mis säilitavad nanomõõtmetele iseloomulikud tunnused.

Nanomõõtmetele iseloomulike tunnuste hulgas on:

- i) asjaomaste materjalide suurte spetsiifiliste pindadega seotud omadused ja/või
- ii) konkreetsed füüsikalise-keemilised omadused, mis erinevad sama materjali mitte-nanovormi omadustest;
- u) „sidevahendid” – vahendid, mida võib kasutada lepingu sõlmimiseks tarnija ja tarbija vahel, ilma et nad peaksid üheaegselt füüsiliselt kohal viibima.

3. Käesoleva määruse mõistes osutab toidu päritoluriik toidu päritolule vastavalt päritolu määratlusele määruse (EMÜ) nr 2913/92 artiklites 23 kuni 26.

4. Kohaldatakse ka I lisas sätestatud erimõisteid.

II PEATÜKK

TOIDUALASE TEABE ÜLDPÕHIMÕTTED

Artikkel 3

Üldeesmärgid

1. Toidualase teabe esitamisega püütakse tagada tarbijate tervise ja huvide kõrgetasemeline kaitse, luues vahendi, mille alusel lõpptarbijad saaksid teha teadlikke valikuid ja toitu turvaliselt tarbida, eelkõige pidades silmas tervisealaseid, majanduslikke, keskkonnavalaseid, sotsiaalseid ja eetilisi kaalutlusi.

2. Toidualast teavet käsitlevate õigusnormide eesmärk on saavutada liidus seaduslikult toodetud ja turustatud toidu vaba liikumine, võttes asjakohasel juhul arvesse vajadust kaitsta tootjate seaduslikke huve ja edendada kvaliteetsete toodete tootmist.

3. Kui toidualast teavet käsitlevates õigusaktides kehtestatakse uued nõuded, kehtestatakse pärast uute nõuete jõustumist üleminekuperiood, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Sellise üleminekuperioodi jooksul võib turule viia uutele nõuetele mittevastava märgistusega toitu ja sellise toidu varusid, mida on enne üleminekuperioodi lõppu turule viidud, võib müüa kuni varude lõppemiseni.

4. Toidualast teavet käsitlevate õigusnormide ettevalmistamise, hindamise ja läbivaatamise ajal viiakse läbi kas otse või esindusorganite kaudu avatud ja läbipaistev avalik arutelu, muu hulgas sidusrühmadega, välja arvatud juhul, kui see ei ole võimalik küsimuse kiireloomulisuse tõttu.

Artikkel 4

Kohustuslikku toidualast teavet käsitlevad põhimõtted

1. Kui toidualast teavet käsitlevate õigusnormidega nõutakse kohustusliku toidualase teabe esitamist, hõlmab see teavet, mis kuulub eelkõige ühte järgmistest gruppidest:

- a) teave toidu määratluse ja koostise, omaduste või muude iseloomulike tunnuste kohta;
- b) teave tarbijate tervise kaitse ja toidu ohutu kasutamise kohta. Eelkõige puudutab see järgmist teavet:
- i) koostisosade omadused, mis võivad olla kahjulikud teatavate tarbijarühmade tervisele;
- ii) säilimisaeg, säilitamine ja ohutu kasutamine;
- iii) mõju tervisele, sealhulgas toidu kahjuliku ja ohtliku tarbimisega seotud ohud ja tagajärjed;

c) teave toitaineliste omaduste kohta, et tarbijatel, sealhulgas eriliste toitumisvajadustega tarbijatel oleks võimalik teha teadlikke valikuid.

2. Otsuse tegemisel kohustusliku toidualase teabe vajalikkuse kohta ning selleks, et võimaldada tarbijatel teha teadlikke tarbimisotsuseid, võetakse arvesse enamuse tarbijate hulgas levinud vajadust teatava teabe järele, mida tarbijad väärtuslikuks peavad, või peetakse silmas üldtunnustatud kasu tarbijatele.

Artikkel 5

Nõupidamine Euroopa Toiduohutusametiga

Kõik toidualast teavet käsitlevad meetmed, millel on tõenäoliselt mõju rahvatervisele, võetakse vastu pärast nõupidamist Euroopa Toiduohutusametiga („amet”).

III PEATÜKK

TOIDUALAST TEAVET KÄSITLEVAD ÜLDNÕUDED JA TOIDUKÄITLJATE VASTUTUS

Artikkel 6

Põhinõue

Mis tahes toidule, mis on ette nähtud tarnimiseks lõpptarbijale või toitlustusettevõtetele, lisatakse toidualane teave käesoleva määruse kohaselt.

Artikkel 7

Õiglane teavitamine

1. Toidualane teave ei tohi olla eksitav, eelkõige:
 - a) toidu selliste iseloomulike tunnuste osas nagu toidu olemus, määratletus, omadused, koostis, kogus, säilivus, päritoluriik või lähtekoht, valmistamis- või tootmismeetod;
 - b) omistades toidule mõju või omadusi, mida toidul ei ole;
 - c) anda mõista, et toit on eriomadustega, kui selliste omadustega on tegelikult kõik samalaadsed toidud, või eriti rõhutada, et puuduvad teatavad koostis- ja/või toitained, mida antud toit põhimõtteliselt ei sisalda;
 - d) andes välimuses, kirjelduses või piltkujutisega mõista teatava toidu või koostisosa olemasolust, ehkki tegelikkuses on tegemist toiduga, milles loomulikult sisalduv komponent või tavaliselt kasutatav koostisosa on asendatud sellest erineva komponendi või koostisosaga.
2. Toidualane teave peab olema täpne, selge ja tarbijatele kergesti arusaadav.
3. Kohaldades liidu õigusaktides ettenähtud erandeid loodusliku mineraalvee ja eritoiduks ettenähtud toidu suhtes, ei

omistata toidualase teabega ühelegi toidule inimeste haigusi vältida aitavaid, ravivaid või leevendavaid omadusi ega viidata niisugustele omadustele.

4. Lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse samuti:

- a) reklaami suhtes;
- b) toidu esitlemise, eelkõige selle kuju, välimuse või pakendamise, kasutatud pakendamismaterjalide, järjestus- ja väljapanemisviiside suhtes.

Artikkel 8

Kohustused

1. Toidualase teabe esitamise eest vastutab toidukäitleja, kelle nime või ärinime all toitu turustatakse, või kui nimetatud käitleja ei ole asutatud liidus, siis liidu turule importija.
2. Toidualase teabe esitamise eest vastutav toidukäitleja tagab toidualase teabe olemasolu ja täpsuse kooskõlas kohaldatavate toidualast teavet käsitlevate õigusnormide ning asjaomaste siseriiklike sätetega.
3. Toidukäitlejad, kes toidualast teavet ei mõjuta, ei tarni toitu, mille kohta nad spetsialistidena olemasoleva teabe põhjal teavad või eeldavad, et see ei ole kooskõlas kohaldatavate toidualast teavet käsitlevate õigusnormide ning asjaomaste siseriiklike sätetega.
4. Toidukäitlejad ei muuda oma kontrolli all olevates ettevõtetes toidule lisatavat teavet, kui selline muutmine eksitaks lõpptarbijat või vähendaks muul viisil tarbijakaitse taset ja lõpptarbijat võimalusi teha teadlikke valikuid. Toidukäitlejad on vastutavad mis tahes muudatuste eest, mida nad toidule lisatavasse teabesse teevad.
5. Ilma et see piiraks lõigete 2 kuni 4 kohaldamist, tagavad toidukäitlejad oma kontrolli all olevates ettevõtetes selliste toiduala teavet käsitlevate õigusnormide nõuete ning asjaomaste siseriiklike sätete täitmise, mis on seotud nende tegevusega, ning kontrollivad nende nõuete täitmist.
6. Toidukäitlejad tagavad oma kontrolli all olevas ettevõttes, et teave lõpptarbijale või toitlustusettevõtetele tarnimiseks ette nähtud pakendamata toidu kohta antakse edasi toidukäitlejale, kes toidu vastu võtab, et nõudmise korral saaks lõpptarbijale anda kohustuslikku toidualast teavet.

7. Alljärgnevatel juhtudel tagavad toidukäitlejad oma kontrolli all olevas ettevõttes, et artiklite 9 ja 10 kohaselt nõutavad kohustuslikud andmed on esitatud müügipakendil või sellele kinnitatud märgistusel, või toidu kohta esitatavates äridokumentides juhul, kui on võimalik tagada, et need dokumendid on kas asjaomasele toidule lisatud või saadetud enne tarnimist või tarnimise ajal:

- a) kui müügipakendis toit on ette nähtud lõpptarbijale, kuid turustatud enne lõpptarbijale müümist ning müük toitlustus-ettevõttele ei ole toimunud kõnealusel etapil;
- b) kui müügipakendis toit on ette nähtud tarnimiseks toitlustusettevõtetele valmistamise, töötlemise, osadeks jaotamise või tükeldamise otstarbeks.

Olenemata esimesest lõigust tagavad toidukäitlejad, et artikli 9 lõike 1 punktides a, f, g ja h osutatud andmed on olemas ka välispakendil, milles müügipakendis toitu turustatakse.

8. Toidukäitlejad, kes tarnivad teistele toidukäitlejatele toitu, mis ei ole ette nähtud lõpptarbijale, või tarnivad toitu toitlustusettevõtetele, tagavad, et nad annavad neile teistele toidukäitlejatele piisavalt teavet, mis võimaldab viimastel vajaduse korral täita oma lõike 2 kohaseid kohustusi.

IV PEATÜKK

KOHUSTUSLIK TOIDUALANE TEAVE

1. JAGU

Sisu ja esitamine

Artikkel 9

Kohustuslike andmete loetelu

1. Vastavalt artiklitele 10 kuni 35 ning kui käesolevas peatükis sisalduvatest eranditest ei tulene teisiti, on kohustuslik märkida järgmised andmed:

- a) toidu nimetus;
- b) koostisosade loetelu;
- c) toidu tootmisel või valmistamisel kasutatav allergiat või talumatust põhjustav mis tahes koostisosa või abiaine, mis on loetletud II lisas või on saadud II lisas loetletud ainest või tootest, mida valmistoodet – ka muudetud kujul – sisaldab;
- d) teatavate koostisosade või koostisosade gruppide kogus;
- e) toidu netokogus;
- f) minimaalse säilimisaja tähtpäev või tarvitamise tähtpäev;

- g) mis tahes eritingimused säilitamise ja/või kasutamise kohta;
- h) artikli 8 lõikes 1 osutatud toidukäitleja nimi või ärinimi ja aadress;
- i) päritoluriik või lähtekoht, kui see on artiklis 26 ette nähtud;
- j) tarvitamisjuhised, kui ilma selleta oleks toidu asjakohasel viisil tarvitamine keeruline;
- k) jookide puhul, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi, tegelik etanoolisisaldus mahuprotsentides;
- l) toitumisalane teave.

2. Lõikes 1 osutatud andmed märgitakse sõnade ja numbritega. Ilma et see piiraks artikli 35 kohaldamist, võib neid andmeid täiendavalt väljendada ka piktogrammide või sümbolite abil.

3. Kui komisjon võtab vastu käesolevas artiklis osutatud delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid, võib lõikes 1 osutatud andmeid alternatiivselt väljendada sõnade või numbrite asemel ka piktogrammide või sümbolite abil.

Et tagada tarbijale võimalus saada kasu muudest kohustusliku toidualase teabe esitamise viisidest kui sõnad ja numbrid, tingimusel et tagatud on samal tasemel teave kui sõnade ja numbrite abil esitatav teave, võib komisjon, võttes arvesse tõendeid selle kohta, et tarbijad nendest ühesugusel viisil aru saavad, kehtestada delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 kriteeriumid, mille alusel võib lõikes 1 osutatud ühte või mitut üksikasja väljendada sõnade või numbrite asemel ka piktogrammide või sümbolite abil.

4. Käesoleva artikli lõike 3 ühetaolise rakendamise tagamiseks võib komisjon võtta vastu rakendusakte, millega reguleeritakse lõike 3 alusel määratletud kriteeriumide kohaldamist ühe või mitme üksikasja väljendamiseks sõnade ja numbrite asemel ka piktogrammide või sümbolite abil. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 10

Täiendavad kohustuslikud andmed teatavate toiduliikide või -gruppide puhul

1. Lisaks artikli 9 lõikes 1 loetletud andmetele sätestatakse III lisas täiendavad kohustuslikud andmed teatavate toiduliikide või -gruppide puhul.

2. Et tagada tarbija teavitamine teatavate toiduliikide või -gruppide osas ning võtta arvesse tehnilist progressi, teaduse arengut, tarbijate tervise kaitset või toidu ohutut tarbimist, võib komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 muuta III lisa.

Kui ohu tekkimise puhul tarbijate tervisele on see tungiva kiireloomulisuse tõttu vajalik, kohaldatakse käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele artiklis 52 sätestatud menetlust.

Artikkel 11

Kaalud ja mõõdud

Artikli 9 kohaldamine ei piira kaalu ja mõõtu käsitlevate liidu spetsiifilisemate sätete kohaldamist.

Artikkel 12

Kohustusliku toidualase teabe kättesaadavus ja paigutus

1. Kohustuslik toidualane teave peab olema kõikide toitude puhul esitatud ja kergesti kättesaadav kooskõlas käesoleva määrusega.

2. Müügapakendis toidu puhul esitatakse kohustuslik toidualane teave vahetult pakendil või selle külge kinnitatud märgistusel.

3. Et tagada tarbijale võimalus saada kasu muudest kohustusliku toidualase teabe esitamise viisidest, mis on teatavate kohustuslike andmete esitamiseks paremini kohandatud, tingimusel et tagatud on samal tasemel teave kui pakendil või märgistusel esitatav teave, võib komisjon, võttes arvesse tõendeid selle kohta, et tarbijad nendest ühesugusel viisil aru saavad ja laialdaselt kasutavad, kehtestada delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 kriteeriumid, mille kohaselt teatavaid kohustuslikke andmeid võib esitada muul viisil kui nende esitamine pakendil või märgistusel.

4. Käesoleva artikli lõike 3 ühetaolise rakendamise tagamiseks võib komisjon võtta vastu rakendusakte, millega reguleeritakse lõike 3 alusel määratletud kriteeriumide kohaldamist ühe või mitme üksikasja väljendamiseks sõnade ja numbrite asemel ka piktogrammide või sümbolite abil. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Müügapakendisse pakendamata toidu puhul kohaldatakse artikli 44 sätteid.

Artikkel 13

Kohustuslike andmete esitamine

1. Kohustuslik toidualane teave märgitakse silmatorkavasse kohta hästi nähtavalt, selgesti loetavalt ja vajaduse korral kulumiskindlalt, ilma et see piiraks artikli 44 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjade kohaldamist. Seda ei tohi mingil viisil peita, varjata, kahjustada või katkestada muu teksti- või kujundlike elementidega või mis tahes muu segava materjaliga.

2. Ilma et see piiraks teatava toidu suhtes kohaldatavate liidu erisätete kohaldamist artikli 9 lõikes 1 loetletud nõuete osas, trükitakse kõnealuses lõikes loetletud kohustuslikud andmed, kui need on esitatud pakendil või sellele kinnitatud märgistusel, pakendile või märgistusele parema loetavuse tagamiseks tähted, mille tähemärgisuuruse IV lisas määratletud x-kõrgus on 1,2 mm või suurem.

3. Pakendite või mahutite puhul, mille suurima külje pindala on väiksem kui 80 cm², on lõikes 2 osutatud tähemärgisuuruse x-kõrgus 0,9 mm või suurem.

4. Käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks kehtestab komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 loetavuse eeskirjad.

Samal eesmärgil kui esimeses lõigus osutatud võib komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 laiendada käesoleva artikli lõike 5 kohaseid nõudeid täiendavate kohustuslike andmete suhtes teatavate toidugruppide või -liikide puhul.

5. Artikli 9 lõike 1 punktides a, e ja k loetletud andmed esitatakse märgistusel samas vaateväljas.

6. Käesoleva artikli lõiget 5 ei kohaldata artikli 16 lõigetes 1 ja 2 osutatud juhtudel.

Artikkel 14

Kaugmüük

1. Ilma et see piiraks artiklis 9 sätestatud teabealaste nõuete kohaldamist, peab sidevahendite kaudu müüdava müügapakendis toidu puhul:

a) kohustuslik toidualane teave, välja arvatud artikli 9 lõike 1 punktis f ette nähtud andmed, olema kättesaadav enne ostu sooritamist ning see peab olema nähtav kaugmüüki toetavates materjalides või tuleb see esitada toidukäitleja poolt selgesõnaliselt kindlaksmääratud muude sobivate vahendite abil. Kui kasutatakse muid sobivaid vahendeid, esitab toidukäitleja kohustusliku toidualase teabe tarbijatele lisatasuta;

b) kõik kohustuslikud andmed peavad olema kättesaadavad toidu kättoimetamise ajal.

2. Sidevahendite kaudu müüdava müügi pakendisse pakendamata toidu puhul tehakse artikli 44 kohaselt nõutavad andmed kättesaadavaks vastavalt käesoleva artikli lõikele 1.

3. Lõike 1 punkti a ei kohaldata müügi automaatidest või automatiseeritud müügikohtadest müüdava toidu suhtes.

Artikkel 15

Keelenõuded

1. Ilma et see piiraks artikli 9 lõike 3 kohaldamist, esitatakse kohustuslik toidualane teave selle liikmesriigi tarbijatele arusaadavas keeles, kus toitu turustatakse.

2. Liikmesriik, kus toitu turustatakse, võib oma territooriumil ette näha andmete esitamise ühes või mitmes liidu ametlikus keeles.

3. Lõigetega 1 ja 2 ei välistata andmete esitamist mitmes keeles.

Artikkel 16

Teatavate kohustuslike andmete esitamata jätmine

1. Korduvkasutamiseks mõeldud klaaspudelite puhul, mis on püsivalt märgistatud ja millel seetõttu ei ole märgistus- või kaelaetiketti, on kohustuslik märkida ainult artikli 9 lõike 1 punktides a, c, e, f ja l loetletud andmed.

2. Pakenditele või mahutitele suurima küljepindalaga alla 10 cm² on pakendil või märgistusel kohustuslik esitada ainult artikli 9 lõike 1 punktides a, c, e ja f loetletud andmed. Artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud andmed esitatakse teiste vahendite abil või tehakse kättesaadavaks tarbija nõudmise korral.

3. Ilma et see piiraks muude kohustuslikku toitumisalast teavet nõudvate liidu õigusnormide kohaldamist, ei nõuta artikli 9 lõike 1 punktis l osutatud teabe esitamist V lisas loetletud toitude puhul.

4. Ilma et see piiraks muude koostisosade loetelu või kohustuslikku toitumisalast teavet nõudvate liidu õigusnormide kohaldamist, ei ole artikli 9 lõike 1 punktides b ja l nimetatud üksik- asjad kohustuslikud jookide puhul, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi.

Komisjon koostab hiljemalt 13. detsembriks 2014 aruande, milles käsitletakse artikli 18 ja artikli 30 lõike 1 kohaldamist käesolevas lõikes osutatud toodete suhtes ning küsimust, kas neid tuleks tulevikus kohaldada ka alkoholsete jookide suhtes, eelkõige energiasisaldust käsitleva teabe esitamise nõude osas, ning põhjendusi võimalike erandite kohaldamiseks, võttes

arvesse vajadust tagada sidusus muude asjaomaste liidu poliitikameetmetega. Sellega seoses kaalub komisjon vajadust teha ettepanek lahjade alkoholsete segujookide määratluse kohta.

Komisjon lisab sellele aruandele vajaduse korral õigusakti ettepaneku, millega määratakse kindlaks eeskirjad kõnealuste toodete koostisosade loetelu või neid käsitleva kohustusliku tootumisalase teabe esitamise kohta.

2. JAGU

Üksikasjalikud sätted kohustuslike andmete kohta

Artikkel 17

Toidu nimetus

1. Toidu nimetuseks on selle seaduslik nimetus. Sellise nimetuse puudumise korral on toidu nimetuseks selle üldtuntud nimetus või kui see puudub või kui seda ei kasutata, esitatakse toidu kirjeldav nimetus.

2. Toidu nimetust, mille all toitu tootjaliikmesriigis seaduslikult toodetakse ja turustatakse, lubatakse kasutada toodet turustavates liikmesriikides. Kui käesoleva määrase muude, eelkõige artikli 9 sätete kohaldamine ei anna turustava liikmesriigi tarbijatele teavet toidu tegeliku olemuse kohta ega võimalda kõnealust toitu segimineku vältimiseks teistest toitudest eristada, siis peab nimetusega, mille all toodet müüakse, kaasnema toote nimetuse lähedale paigutatud kirjeldav teave.

3. Erijuhtudel ei kasutata turustavas liikmesriigis tootjaliikmesriigi toidu nimetust, kui selle nimetuse all tootjaliikmesriigis esinev toit on koostise või valmistamisviisi poolest nii erinev kõnealuse nimetuse all turustavas liikmesriigis tuntud toidust, et lõige 2 ei ole piisav turustava liikmesriigi tarbijale õige teabe andmise tagamiseks.

4. Toidu nimetust ei asendata intellektuaalomandiõigustega kaitstud nimetusega, kaubamärgi või väljamõeldud nimetusega.

5. Toidu nimetust ja sellele lisatavaid andmeid käsitlevad erisätted on esitatud VI lisas.

Artikkel 18

Koostisosade loetelu

1. Koostisosade loetelul on või sellele eelneb sobiv pealkiri, mis koosneb sõnast „koostisosad“ või sisaldab sõna „koostisosad“. Koostisosade loetelu sisaldab kõiki toidu koostisosi, mis on esitatud kaalu järgi ning kahanevas järjestuses vastavalt nende kasutamisele toidu valmistamise ajal.

2. Koostisosad peavad olema tähistatud täpse nimetusega, vajaduse korral artiklis 17 ja VI lisas ettenähtud korras.

3. Kõik tehisanomaterjali kujul esinevad koostisosad märgitakse selgesõnaliselt koostisosade loetelus. Selliste koostisainete nimetusele peab sulgudes järgnema sõna „nano”.

4. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaldamise tehnilised eeskirjad on sätestatud VII lisas.

5. Käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks muudab komisjon vastavalt artiklile 51 delegeeritud õigusaktidega artikli 2 lõike 2 punktis t nimetatud tehisanomaterjali määratlust ja kohandab seda tehnika ja teaduse arenguga või rahvusvaheliselt kokkulepitud määratlustega.

Artikkel 19

Koostisosade loetelu esitamata jätmine

1. Järgmiste toitude puhul ei nõuta koostisosade loetelu esitamist:

a) koorimata, tükeldamata või muul samalaadsel viisil töötlemata marjad, puu- ja köögivili, sealhulgas kartulid;

b) karboniseeritud vesi, kui nimetusest selgub, et toode on karboniseeritud;

c) fermentitud äädikad, mis on saadud ainult ühe põhisaaduse töötlemisel, tingimusel et lisatud ei ole ühtegi muud koostisosa;

d) juust, või, hapupiimatooted, millele ei ole lisatud muid koostisosi kui piimatooteid, tootmiseks hädavajalikke toiduensüüme ja mikroorganismide kultuure, või juustu puhul, v.a toorjuust, kohupiim, kodujuust ja sulatatud juust, valmistamiseks vajalikku soola;

e) toit, mis koosneb ühest koostisosast juhul, kui:

i) toidu nimetus on sama mis koostisosa nimetus või

ii) toidu nimetus võimaldab koostisosa olemuse eksimatult kindlaks määrata.

2. Selleks et võtta arvesse teatavate toiduliikide või -gruppide puhul koostisosade loetelu asjakohasust tarbija jaoks, võib komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 erandkorras täiendada käesoleva artikli lõiget 1, tingimusel et teabe esitamata jätmine ei vähenda lõpptarbija ja toitlustusettevõtete piisavat informeeritust.

Artikkel 20

Toidu komponentide väljajätmine koostisosade loetelust

Ilma et see piiraks artikli 21 kohaldamist, ei nõuta koostisosade loetellu järgmiste komponentide lisamist:

a) koostisosa komponendid, mis on tootmisprotsessi käigus ajutiselt eraldatud ning hiljem uuesti lisatud, kuid mitte esialgselt osakaalust suuremas koguses;

b) lisaained ja toiduensüümid:

i) mis esinevad toidus ainult seetõttu, et sisalduvad vastavalt määruse (EÜ) nr 1333/2008 artikli 18 lõike 1 punktides a ja b osutatud ülekandumise põhimõttele kõnealuse toidu ühes või mitmes koostisosas, juhul kui neil ei ole tehnoloogilist funktsiooni valmistootes, või

ii) mida kasutatakse abiainetena;

c) kandjad ning ained, mis ei ole lisaained, kuid mida kasutatakse samal viisil ja samal eesmärgil kui kandjad, ning kogustes, mis on vältimatult vajalikud;

d) ained, mis ei ole lisaained, kuid mida kasutatakse samal viisil ja samal eesmärgil kui abiaineid, ning mis sisalduvad – võib-olla muudetud kujul – valmistootes;

e) vesi:

i) kui vett kasutatakse tootmisprotsessis ainult kontsentreeritud või veetustatud kujul kasutatud koostisosa endisesse olekusse tagasiviimiseks või

ii) vedela keskkonna puhul, mida tavaliselt toiduks ei tarbita.

Artikkel 21

Teatavate allergiat või talumatust põhjustavate ainete või toodete märgistamine

1. Ilma et see piiraks artikli 44 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjade kohaldamist, vastavad artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud andmed järgmistele nõuetele:

a) need esitatakse vastavalt artikli 18 lõikes 1 sätestatud eeskirjadele koostisosade loetelus, viidates selgesõnaliselt II lisas loetletud aine või toote nimetusele ning

- b) II lisas loetletud aine või toote nimetust rõhutatakse trüki-
kirjas, mis selgelt eristab seda teistest loetletud koostisosa-
dest, kasutades selleks näiteks kirjatüüpi, stiili või taustavärvi.

Koostisosade loetelu puudumise korral sisaldavad artikli 9 lõike
1 punktis c osutatud andmed sõna „sisaldab”, millele järgneb II
lisas loetletud aine või toote nimi.

Kui II lisas loetletud ühest aineist või tootest on saadud mitu
koostisosa või abiainet, tuleb märgistusel seda iga asjaomase
koostisosa või abiaine kohta selgelt märkida.

Artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud andmete märkimine ei ole
nõutav juhul, kui toidu nimetuses asjaomasele ainele või tootele
selgesõnaliselt osutatakse.

2. Et tagada tarbijate parem teavitamine ning võtta arvesse
uusimaid teaduse arenguid ja tehnikaalaseid teadmisi, vaatab
komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 korra-
päraselt läbi II lisas sisalduva loetelu ning vajaduse korral ajako-
hastab seda.

Kui ohu tekkimise puhul tarbijate tervisele on see tungiva kiire-
loomulisuse tõttu vajalik, kohaldatakse käesoleva artikli alusel
vastu võetud delegeeritud õigusaktidele artiklis 52 sätestatud
menetlust.

Artikkel 22

Koostisosade koguse märkimine

1. Toidu tootmisel või valmistamisel kasutatava koostisosa
või koostisosade grupi koguse märkimine on nõutav juhul kui
asjaomane koostisosa või koostisosade grupp:

- a) esineb toidu nimetuses või kui tarbija seda tavaliselt selle
nimetusega seostab,

- b) tuuakse märgistusel esile sõnas, pildis või graafiliselt, või

- c) on olulise tähtsusega toidu iseloomustamisel ning eristamisel
toodetest, millega seda võib nimetuse või välimuse tõttu
segamini ajada.

2. Lõike 1 kohaldamise tehnilised eeskirjad, sealhulgas
erijuhud, mille puhul teatavate koostisosade puhul ei nõuta
koguselise näitaja märkimist, on sätestatud VIII lisas.

Artikkel 23

Netokogus

1. Toidu netokogus väljendatakse vastavalt vajadusele liitrites,
sentiliitrites, milliliitrites, kilogrammides või grammides:

- a) mahuühikutes vedelate toodete puhul;

- b) massiühikutes muude toodete puhul.

2. Selleks et tagada, et tarbija jaoks toidualase teabe märgis-
tusest parem arusaamine, võib komisjon delegeeritud õigusakti-
dega vastavalt artiklile 51 kehtestada teatavate konkreetsete
toitude puhul käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud viisist erineva
netokoguse väljendamise viisi.

3. Lõike 1 kohaldamise tehnilised eeskirjad, sealhulgas
erijuhud, mille puhul ei nõuta netokoguse märkimist, on sätes-
tatud IX lisas.

Artikkel 24

Minimaalse säilimisaja tähtpäev, tarvitamise tähtpäev ning külmutamise tähtpäev

1. Toitude puhul, mis mikrobioloogiliselt kiiresti riknevad
ning võivad seetõttu lühikese ajaga muutuda inimese tervisele
otseselt ohtlikuks, tuleb minimaalse säilimisaja tähtpäev asen-
dada tarvitamise tähtpäevaga. Pärast tarvitamise tähtpäeva ei
loeta toitu vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 14 lõige-
tele 2–5 enam ohutuks.

2. Asjakohane tähtpäev väljendatakse vastavalt X lisale.

3. Selleks et tagada X lisa punkti 1 alapunktis c osutatud
minimaalse säilimisaja tähtpäeva märkimise viisi ühtne kohalda-
mine, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, milles sätes-
tatakse selle kohta üksikasjalikud eeskirjad. Nimetatud rakendus-
aktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud
kontrollimenetlusega.

Artikkel 25

Säilitamis- või kasutustingimused

1. Kui toitu tuleb säilitada ja/või kasutada eritingimustes,
märgitakse need tingimused.

2. Toidu nõuetekohaseks säilitamiseks või kasutamiseks
pärast pakendi avamist märgitakse vajaduse korral säilitamise
tingimused ja/või tarbimise tähtaeg.

Artikkel 26

Päritoluriik või lähtekoht

1. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira märgistusnõudeid, mis on ette nähtud liidu erisätetega, eelkõige nõukogu 20. märtsi 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 509/2006 (põllumajandustoodete ja toidu garanteeritud traditsiooniliste eritunnuste kohta) ⁽¹⁾ ja nõukogu 20. märtsi 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) ⁽²⁾.

2. Päritoluriigi või lähtekoha märkimine on kohustuslik:

- a) kui selle märkimata jätmine võib tarbijaid toidu tegeliku päritoluriigi või lähtekoha määramisel eksitada, eriti kui toidule lisatud teave või märgistus tervikuna viitaks muidu sellele, et toidul on teine päritoluriik või lähtekoht;
- b) XI lisas loetletud kombineeritud nomenklatuuri („CN”) koodidega hõlmatud liha puhul. Käesolevat punkti kohaldatakse pärast lõikes 8 osutatud rakendusaktide vastuvõtmist.

3. Kui toidu päritoluriik või lähtekoht on märgitud ning see ei ole sama mis toidu põhilis(t)e koostisosa(de) oma:

- a) märgitakse ka kõnealuse koostisosa päritoluriik või lähtekoht või
- b) märgitakse, et põhilise koostisosa päritoluriik või lähtekoht on toidul märgitust erinev.

Käesolevat lõiget kohaldatakse pärast lõikes 8 osutatud rakendusaktide vastuvõtmist.

4. Komisjon esitab viis aastat pärast lõike 2 punkti b kohaldamise alguskuupäeva Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande kõnealuses punktis osutatud toodete kohustusliku päritolu ja lähtekoha märgistuse hindamiseks.

5. Komisjon esitab hiljemalt 13. detsembriks 2014 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles käsitletakse päritoluriigi või lähtekoha kohustuslikku märkimist järgmise toidu puhul:

- a) muud liiki liha kui lõike 2 punktis b osutatud liha;

- b) piim;

- c) piimatoodete koostisosana kasutatav piim;

- d) töötlemata toit;

- e) ühest koostisosast koosnevad tooted;

- f) koostisosad, mis moodustavad toidus rohkem kui 50 %.

6. Komisjon esitab hiljemalt 13. detsembriks 2013 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles käsitletakse päritoluriigi või lähtekoha kohustuslikku märkimist koostisosana kasutatava liha puhul.

7. Lõiges 5 ja 6 nimetatud aruannetes võetakse arvesse tarbija teavitamise vajadust, toidu päritoluriigi või lähtekoha kohustusliku märkimise teostatavust, selliste meetmete võtmise kulude ja tulude analüüsi, sealhulgas siseturu õiguslikke aspekte ja mõju rahvusvahelisele kaubandusele.

Komisjon võib aruandele lisada ettepanekud asjaomaste liidu sätete muutmiseks.

8. Hiljemalt 13. detsembriks 2013 võtab komisjon vastu käesoleva artikli lõike 2 punkti b ja käesoleva artikli lõike 3 kohaldamist käsitlevad rakendusaktid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

9. Lõike 2 punktis b, lõike 5 punktis a ja lõikes 6 nimetatud toitude puhul kontrollitakse aruannetes ja mõjuhindangutes muu hulgas nende toitude päritoluriigi või lähtekoha esitamise alternatiivseid viise, eelkõige seoses iga järgmise paiga kindlaksmääramisega loomade elus:

- a) sünnikoht;

- b) kasvatamise koht;

- c) tapmise koht.

Artikkel 27

Tarvitusjuhised

1. Toidu tarvitusjuhised peab olema märgitud viisil, mis võimaldab toitu asjakohaselt tarvitada.

⁽¹⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad lõike 1 kohaldamise kohta teatava toidu suhtes. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 28

Etanoolisisaldus

1. CN-koodi 2204 alla kuuluvate toodete puhul on mahuprotsentides etanoolisisalduse märkimist käsitlevad eeskirjad need, mis on ette nähtud selliste toodete suhtes kohaldatavates liidu erisätetes.

2. Rohkem kui 1,2 mahuprotsenti etanooli sisaldavate jookide, v.a lõikes 1 osutatud jookide tegelik etanoolisisaldus mahuprotsentides märgitakse vastavalt XII lisale.

3. JAGU

Toitumisalane teave

Artikkel 29

Seos muude õigusaktidega

1. Käesolevat jagu ei kohaldata toidu suhtes, mis kuulub järgmiste õigusaktide kohaldamisalasse:

- a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/46/EÜ liikmesriikide toidulisandeid käsitlevate õigusaktide ühtlustamise kohta ⁽¹⁾;
- b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta ⁽²⁾.

2. Käesolevat jagu kohaldatakse, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiivi 2009/39/EÜ (eritoiduks ettenähtud toiduainete kohta) ⁽³⁾ kohaldamist ja selle direktiivi artikli 4 lõikes 1 nimetatud eridirektiivide kohaldamist.

Artikkel 30

Sisu

1. Kohustuslik toitumisalane teave hõlmab järgmist:

- a) energiasisaldust ning
- b) rasvade, küllastunud rasvhapete, süsivesikute, suhkrute, valkude ja soola sisaldust.

Kui see on asjakohane, võib toitumisalase teabe vahetusse lähedusse lisada märke, et soola sisaldus tuleneb ainult loodusliku naatriumi olemasolust.

2. Lõikes 1 osutatud kohustusliku toitumisalase teabe sisu võib täiendada ühe või mitme alljärgneva aine koguseid käsitleva teabega:

- a) monoküllastumata rasvhapped;
 - b) polüküllastumata rasvhapped;
 - c) polüoolid;
 - d) tärklis;
 - e) kiudained;
 - f) XIII lisa A-osa punktis 1 loetletud mis tahes vitamiinid või mineraaltoitained, mida esineb märkimisväärses kogustes nagu on määratletud XIII lisa A-osa punktis 2.
3. Kui müügipakendis toidu märgistus sisaldab lõikes 1 osutatud kohustuslikku toitumisalast teavet, võib selles korrata järgmist teavet:
- a) energiasisaldus või
 - b) energiasisaldus koos rasva, küllastunud rasvhapete, suhkrute ja soola sisaldusega.

4. Erandina artikli 36 lõikest 1 võib teabe sisu, kui artikli 16 lõikes 4 osutatud toodete märgistuses on esitatud toitumisalane teave, koosneda ainult energiasisaldusest.

5. Ilma et see piiraks artikli 44 kohaldamist ning erandina artikli 36 lõikest 1, kui artikli 44 lõikes 1 osutatud toodete märgistuses on esitatud toitumisalane teave, võib selle teabe sisu koosneda ainult:

- a) energiasisaldusest või
- b) energiasisaldusest koos rasva, küllastunud rasvhapete, suhkrute ja soola sisaldusega.

6. Selleks et võtta arvesse käesoleva artikli lõigetes 2–5 osutatud andmete asjakohasust tarbijate teavitamiseks, võib komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 muuta käesoleva artikli lõigetes 2 kuni 5 esitatud loetelu sinna andmeid lisades või sealt andmeid välja jättes.

⁽¹⁾ EÜT L 183, 12.7.2002, lk 51.

⁽²⁾ ELT L 164, 26.6.2009, lk 45.

⁽³⁾ ELT L 124, 20.5.2009, lk 21.

7. Komisjon esitab hiljemalt 13. detsembriks 2014 aruande toitudes sisalduvate transrasvade ja liidu elanike üldiste toitumisharjumuste kohta, võttes arvesse teaduslikke tõendeid ja liikmesriikide kogemusi. Aruande eesmärk on hinnata asjakohaste vahendite mõju, mis aitaksid tarbijatel valmistada tervislikumat toitu ja teha üldisi toitumisvalikuid või mis võiksid edendada tarbijatele tervislikuma toiduvaliku pakkumist, mis hõlmaks ka tarbijatele teabe andmist transrasvade või nende kasutamise piiramise kohta. Komisjon lisab aruandele vajaduse korral õigusakti ettepaneku.

Artikkel 31

Arvutamine

1. Energiasisaldus arvutatakse XIV lisas loetletud ümberarvestuskoefitsientide alusel.

2. Komisjon võib delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 võtta vastu XIII lisa A osa punktis 1 osutatud vitamiinide ja mineraaltoitainete ümberarvestuskoefitsiente, et nende sisaldust toitudes täpsemalt arvutada. Need ümberarvestuskoefitsiendid lisatakse XIV lissasse.

3. Artikli 30 lõigetes 1 kuni 5 osutatud energiasisaldus ja toitainete kogus peavad vastama nende kogustele toidu müümisel.

Vajaduse korral võib teave olla esitatud valmistoidu kohta, kui on antud piisavalt üksikasjalik valmistamisjuhise ja teave osutab valmistoidule.

4. Vastavalt konkreetsele juhule peavad esitatud väärtused olema keskmised väärtused, mille aluseks on:

- a) tootja analüüs toidu kohta;
- b) arvutus kasutatud koostisosade teadaolevate või tegelike keskmiste väärtuste järgi või
- c) arvutus üldiselt kehtivate ja heakskiidetud andmete järgi.

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad käesoleva lõike ühtseks kohaldamiseks seoses deklareeritud väärtuste täpsusega, näiteks deklareeritud väärtuste ja ametliku kontrolli käigus tuvastatud väärtuste vahelise erinevusega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 32

Väljendamine 100 g või 100 ml kohta

1. Artikli 30 lõigetes 1 kuni 5 osutatud energiasisaldus ja toitainete kogus väljendatakse XV lisas loetletud mõõtühikutes.

2. Artikli 30 lõigetes 1 kuni 5 osutatud energiasisaldus ja toitainete kogus väljendatakse 100 grammi või 100 ml kohta.

3. Esitamise korral väljendatakse vitamiinide ja mineraaltoitainete sisaldus (lisaks lõikes 2 viidatud väljendamisviisile) XIII lisa A-osa punktis 1 sätestatud võrdluskoguse protsendina 100 grammi või 100 ml kohta.

4. Lisaks käesoleva artikli lõikes 2 osutatud väljendamisviisile võib artikli 30 lõigetes 1, 3, 4 ja 5 osutatud energiasisaldust ja toitainete kogust väljendada vajaduse korral XIII lisa B osas sätestatud võrdluskoguste protsendina 100 grammi või 100 ml kohta.

5. Kui andmed esitatakse lõike 4 kohaselt, tuleb nende vahetus läheduses esitada järgmine lisateave: „Keskmise täiskasvanu võrdluskogus (8 400 kJ/2 000 kcal)”.

Artikkel 33

Väljendamine portsjoni või tarbimisühiku kohta

1. Järgmistel juhtudel võib artikli 30 lõigetes 1 kuni 5 osutatud energiasisaldust ja toitainete kogust väljendada tarbijate jaoks kergesti äratuntava portsjoni ja/või tarbimisühiku kohta, tingimusel et portsjoni või tarbimisühiku suurus on märgistuses kindlaks määratud ning pakendis sisalduvate portsjonite või tarbimisühikute arv on teatavaks tehtud:

- a) lisaks artikli 32 lõikes 2 osutatud väljendamisviisile 100 grammi või 100 ml kohta;
- b) lisaks väljendamisviisile 100 grammi või 100 ml kohta, millele on osutatud artikli 32 lõikes 3 seoses vitamiinide ja mineraaltoitainete kogustega;
- c) lisaks artikli 32 lõikes 4 osutatud väljendamisviisile 100 grammi või 100 ml kohta või selle asemel.

2. Erandina artikli 32 lõikest 2 võib artikli 30 lõike 3 punktis b osutatud juhtudel energiasisaldust ning toitainete kogust ja/või XIII lisa B-osas sätestatud võrdluskoguste protsenti väljendada vaid portsjoni või tarbimisühiku põhjal.

Kui toitainete kogus on väljendatud vaid portsjoni või tarbimisühiku põhjal vastavalt esimesele lõigule, väljendatakse energiasisaldust 100 g või 100 ml kohta portsjoni või tarbimisühiku põhjal.

3. Erandina artikli 32 lõikest 2 võib artikli 30 lõikes 5 osutatud juhtudel energiasisaldust ning toitainete kogust ja/või XIII lisa B-osas sätestatud võrdluskoguste protsenti väljendada vaid portsjoni või tarbimisühiku põhjal.

4. Kasutatud portsjon või tarbimisühik tuleb esitada toitumiselase teabe vahetus läheduses.

5. Selleks et tagada toitumiselase teabe portsjoni või tarbimisühiku kohta väljendamise ühtne rakendamine ning anda tarbijatele ühtne võrdlusalus, võtab komisjon inimeste tegelikku tarbimiskäitumist ning toitumiselaseid soovitusi arvestades rakendusaktidega vastu eeskirjad, millega nähakse ette teatud toidugruppide puhul väljendamine portsjoni või tarbimisühiku kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 34

Esitamine

1. Artikli 30 lõigetes 1 ja 2 osutatud andmed paigutatakse märgistusel samasse vaatevälja. Need andmed esitatakse koos, selgelt ja vajaduse korral XV lisas sätestatud esitamise järjekorras.

2. Artikli 30 lõigetes 1 ja 2 osutatud andmed esitatakse tabelina, numbrid üksteise all, kui ruum võimaldab. Kui ruumi ei ole, esitatakse kõnealune teave üksteise järel.

3. Artikli 30 lõikes 3 osutatud andmed esitatakse:

- a) märgistuse põhivaateväljal ning
- b) kasutades artikli 13 lõike 2 kohast kirjatüüpi.

Artikli 30 lõikes 3 osutatud andmeid võib esitada käesoleva artikli lõikes 2 kirjeldatust erineval kujul.

4. Artikli 30 lõigetes 4 ja 5 osutatud andmeid võib esitada käesoleva artikli lõikes 2 kirjeldatust erineval kujul.

5. Kui energiasisaldus või toitaine(te) kogus tootes on väheoluline, võib teabe nende ainete osas asendada sõnadega nagu „Sisaldab väheolulisel määral ...”, mis on märgitud toitumiselase teabe lähedusse, kui see on olemas.

Selleks et tagada käesoleva lõike ühetaoline rakendamine, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid nende artikli 30 lõigetes 1 kuni 5 osutatud energiasisalduse ja toitainete koguste kohta,

mida võib lugeda väheoluliseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. Selleks et tagada käesoleva artikli lõigetes 1 kuni 4 osutatud toitumiselase teabe esitusviiside ühetaoline kohaldamine, võib komisjon võtta selle kohta vastu rakendusaktid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 35

Täiendavad väljendamis- ja esitusviisid

1. Lisaks artikli 32 lõigetes 2 ja 4 ja artiklis 33 osutatud väljendamisviisidele ning artikli 34 lõikes 2 osutatud esitusviisile võib artikli 30 lõigetes 1 kuni 5 osutatud energiasisalduse ja toitainete koguse esitada muul viisil ja/või sõnadele või numbritele lisatud graafiliste kujundite või sümbolite abil, tingimusel et täidetud on järgmised nõuded:

- a) need põhinevad usaldusväärsetel ja teaduslikult kehtivatel tarbijauuringutel ja ei ole tarbijatele eksitavad, nagu on osutatud artiklis 7;
- b) nende väljatöötamine on paljude sidusrühmadega konsulteerimise tulemus;
- c) nende eesmärk on aidata tarbijal mõista toidu toimet või tähtsust söömisel energia ja toitainete sisalduse seisukohast;
- d) nende toetuseks on olemas teaduslikult põhjendatud tõendid selle kohta, et keskmine tarbija mõistab neid väljendamis- või esitusviise;
- e) muude väljendamisviiside korral põhinevad need kas XIII lisas sätestatud ühtlustatud võrdluskogustel või nende puudumise korral üldtunnustatud teaduslikel soovitusel energia või toitainete annuse kohta;
- f) need on objektiivsed ja mittediskrimineerivad ning
- g) nende kohaldamine ei tekita takistusi kaupade vabale liikumisele.

2. Liikmesriigid võivad soovitada toidukaitlejatel kasutada ühte või mitut toitumiselase teabe täiendavat väljendamis- ja esitusviisi, mis nende arvates vastab kõige paremini lõike 1 punktides a kuni g sätestatud nõuetele. Liikmesriigid esitavad komisjonile üksikasjad selliste täiendavate väljendamis- ja esitusviiside kohta.

3. Liikmesriigid tagavad oma territooriumil asjakohase seire turul kasutatavate tootumislase teabe täiendavate väljendamis- ja esitusviiside üle.

Et hõlbustada seiret selliste täiendavate väljendamis- ja esitusviiside kasutamise üle, võivad liikmesriigid nõuda, et toidukäitlejad, kes viivad nende territooriumil turule sellise teabega märgistatud toitu, teataksid riigi ametiasutustele täiendava väljendamis- või esitusviisi kasutamisest ning esitaksid neile asjakohased põhjendused seoses lõike 1 punktides a kuni g sätestatud nõuete täitmisega. Sellisel juhul võib teavet nõuda ka selliste täiendavate väljendamis- ja esitusviiside kasutamise lõpetamise kohta.

4. Komisjon hõlbustab ja korraldab teabevahetust liikmesriikide, tema enda ja sidusrühmade vahel tootumislase teabe mis tahes täiendavate väljendamis- ja esitusviiside kasutamisega seotud küsimustes.

5. Saadud kogemusi arvesse võttes esitab komisjon hiljemalt 13. detsembriks 2017 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles käsitletakse täiendavate väljendamis- ja esitusviiside kasutamist, nende mõju siseturule ning nende edasise ühtlustamise soovitatavust. Sel eesmärgil esitavad liikmesriigid komisjonile asjakohase teabe selliste täiendavate väljendamis- ja esitusviiside kasutamise kohta oma territooriumil. Komisjon võib sellele aruandele lisada ettepanekud asjaomaste liidu sätete muutmiseks.

6. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, võtab komisjon rakendusaktidega vastu üksikasjalikud eeskirjad käesoleva artikli lõigete 1, 3 ja 4 rakendamise kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

V PEATÜKK

VABATAHTLIK TOIDUALANE TEAVE

Artikkel 36

Kohaldatavad nõuded

1. Kui artiklites 9 ja 10 osutatud toidualast teavet esitatakse vabatahtlikult, vastab see teave IV peatüki 2. ja 3. jaos sätestatud nõuetele.

2. Vabatahtlikult esitatav toidualane teave vastab järgmistele nõuetele:

a) see ei ole tarbija jaoks eksitav, nagu on osutatud artiklis 7;

b) see ei ole tarbija jaoks mitmetähenduslik või ebamäärane ning

c) vajaduse korral põhineb see asjakohastel teaduslikel andmetel.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid käesoleva artikli lõikes 2 osutatud nõuete kohaldamise kohta järgmise vabatahtlikult esitatava toidualase teabe suhtes:

a) teave allergiat või talumatust põhjustavate ainete või toodete võimaliku ja tahtmatu sisalduse kohta toidus;

b) teave toidu sobivuse kohta taimetoitlastele ja rangetele taimetoitlastele ning

c) märke soovitusliku koguse kohta elanike erirühmadele lisaks XIII lisas sätestatud võrdluskogustele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Et tagada tarbijate nõuetekohane teavitamine juhul, kui toidukäitlejad esitavad vabatahtlikku toidualast teavet erineval alusel, mis võib tarbijat eksitada või segadusse ajada, võib komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 võtta vastu eeskirjad lisaks käesoleva artikli lõikes 3 osutatud juhtudele ka muude vabatahtliku toidualase teabe esitamise juhtude kohta.

Artikkel 37

Esitamine

Vabatahtlikku toidualast teavet ei esitata nii, et see piiraks kohustusliku toidualase teabe jaoks olemasolevat pinda.

VI PEATÜKK

SISERIIKLIKUD MEETMED

Artikkel 38

Siseriiklikud meetmed

1. Käesoleva määrusega konkreetselt ühtlustatavates küsimustes ei tohi liikmesriigid võtta vastu ega säilitada siseriiklikke meetmeid, kui liidu õigusaktidega ei ole seda lubatud. Need siseriiklikud meetmed ei tohi takistada kaupade vaba liikumist ega olla diskrimineerivad teistest liikmesriikidest pärit toitude suhtes.

2. Ilma et see piiraks artikli 39 kohaldamist, võivad liikmesriigid võtta vastu siseriiklikke meetmeid seoses küsimustega, mida ei ole käesoleva määrusega konkreetselt ühtlustatud, tingimusel et need ei keela, takista ega piira käesoleva määrusega kooskõlas olevate kaupade vaba liikumist.

*Artikkel 39***Täiendavaid kohustuslikke andmeid käsitlevad siseriiklikud meetmed**

1. Lisaks artikli 9 lõikes 1 ja artiklis 10 osutatud kohustuslikele andmetele võivad liikmesriigid artiklis 45 sätestatud korras võtta vastu meetmeid, millega nõutakse täiendavate kohustuslike andmete esitamist teatavate toiduliikide või -gruppide puhul, kui see on õigustatud vähemalt ühe järgmise põhjusega:

- a) rahvatervise kaitse;
 - b) tarbijakaitse;
 - c) pettuste vältimine;
 - d) tööstus- ja kaubandusomandi õiguste kaitse, lähtekoha märgistuse ja registreeritud päritolunimetuste kaitse ning ebaausa konkurentsi vältimine.
2. Liikmesriigid võivad lõikele 1 tuginedes kehtestada meetmeid, mis käsitlevad toidu päritoluriigi või lähtekoha kohustuslikku märkimist, vaid juhul, kui on tõestatud seos toidu teatavate kvaliteediomaduste ja toidu päritoluriigi või lähtekoha vahel. Kui liikmesriigid teavitavad komisjoni sellistest meetmetest, esitavad nad tõendid selle kohta, et enamik tarbijaid peab sellise teabe esitamist oluliseks.

*Artikkel 40***Piim ja piimatooted**

Liikmesriigid võivad võtta artikli 9 lõikest 1 ja artikli 10 lõikest 1 erinevaid meetmeid, et kehtestada erandeid korduvkasutamiseks ette nähtud klaaspudelites piima ja piimatoodete puhul.

Liikmesriigid edastavad nende meetmete teksti viivitamata komisjonile.

*Artikkel 41***Alkohoolsed joogid**

Liikmesriigid võivad säilitada artikli 16 lõikes 4 osutatud liidu meetmete vastuvõtmiseni koostisosade loetelu suhtes kohaldatavad siseriiklikud eeskirjad jookide puhul, mis sisaldavad rohkem kui 1,2 mahuprotsenti etanooli.

*Artikkel 42***Netokoguse väljendamine**

Kui ei ole vastu võetud artikli 23 lõikes 2 osutatud liidu sätteid, mis käsitlevad netokoguse väljendamisest teatavate toitude puhul artikli 23 lõikes 1 sätestatud viisist erineval viisil, võivad liikmesriigid säilitada enne 12. detsembrit 2011 vastu võetud siseriiklikud meetmed.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni sellistest meetmetest hiljemalt 13. detsembriks 2014. Komisjon juhib neile eeskirjadele teiste liikmesriikide tähelepanu.

*Artikkel 43***Vabatahtlik võrdluskoguste märkimine elanike erirühmadele**

Kuni artikli 36 lõike 3 punktis c osutatud liidu sätete vastuvõtmiseni võivad liikmesriigid võtta vastu siseriiklikke meetmeid vabatahtlike võrdluskoguste märkimiseks elanike erirühmadele.

Liikmesriigid edastavad nende meetmete teksti viivitamatult komisjonile.

*Artikkel 44***Siseriiklikud meetmed müügipakendisse pakendamata toidu kohta**

1. Kui toitu müüakse lõpptarbijale või tootlustusettevõtetele müügipakendisse pakendamata kujul või kui toit pakitakse tarbija soovil müügikohas või kui see pakitakse müügikohas müügipakendisse vahetult müügiks:

- a) on artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud andmete esitamine kohustuslik;
- b) artiklites 9 ja 10 osutatud muude andmete esitamine ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui liikmesriik võtab vastu siseriiklikud meetmed, millega nõutakse neist mõne või kõigi või mõne nende andmete osa esitamist.

2. Liikmesriigid võivad vastu võtta siseriiklikke meetmeid lõikes 1 osutatud andmete või nende andmete osa kättesaadavaks tegemise viisi ning vajaduse korral nende väljendamise ja esitamise viisi kohta.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile viivitamata lõike 1 punktis b ja lõikes 2 osutatud meetmete teksti.

*Artikkel 45***Teavitamise kord**

1. Kui viidatakse käesolevale artiklile, teavitab liikmesriik, kes peab uute toidualast teavet käsitlevate õigusnormide vastuvõtmist vajalikuks, kavandatavatest meetmetest eelnevalt komisjoni ja teisi liikmesriike ning esitab nende meetmete võtmise põhjendused.

2. Komisjon konsulteerib määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 lõike 1 kohaselt loodud alalise toiduahela ja loomatervishoiu komiteega, kui ta leiab sellise konsulteerimise olevat vajaliku või kui liikmesriik seda taotleb. Sel juhul tagab komisjon, et sellise konsulteerimise kord on läbipaistev kõikidele sidusrühmadele.

3. Liikmesriik, kes peab uute toidualast teavet käsitlevate õigusnormide vastuvõtmist vajalikuks, võib võtta kavandatud meetmed alles kolm kuud pärast lõikes 1 osutatud teavitamist, tingimusel et komisjonilt saadud arvamus ei ole negatiivne.

4. Kui komisjoni arvamus on negatiivne, algatab komisjon enne käesoleva artikli lõikes 3 osutatud ajavahemiku lõppu artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse, et teha kindlaks, kas kavandatavaid meetmeid võib rakendada, tehes vajaduse korral asjakohaseid muudatusi.

5. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivi 98/34/EÜ (millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord) ⁽¹⁾ ei kohaldata käesolevas artiklis osutatud teavitamise korra alusel võetavate meetmete suhtes.

VII PEATÜKK

RAKENDUS-, MUUTMIS- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 46

Lisade muutmine

Selleks et võtta arvesse tehnika ja teaduse arengut, tarbijate tervist või teabevajadusi ning tingimusi, et täidetakse artikli 10 lõikes 2 ja artikli 21 lõike 2 sätteid, mis käsitlevad II ja III lisa muudatusi, võib komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51 muuta käesoleva määruse lisasid.

Artikkel 47

Rakendusmeetmete või delegeeritud õigusaktidega seotud üleminekuperiood ja nende kohaldamise kuupäev

1. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 kohaldamist, komisjon, kasutades käesolevast määrusest tulenevaid volitusi võtta rakendusaktidega vastu meetmeid kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega või delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 51:

a) kehtestab uute meetmete kohaldamiseks asjakohase üleminekuperioodi, mille jooksul võib turule viia uutele meetmetele

mittevastava märgistusega toitu ning pärast mida sellise toidu varusid, mida on enne üleminekuperioodi lõppu turule viidud, võib müüa kuni varude lõppemiseni, ning

b) tagab, et neid meetmeid kohaldatakse mis tahes kalendriaastal alates 1. aprillist.

2. Lõiget 1 ei kohaldata kiireloomulistel juhtudel, kui selles osutatud meetmete eesmärk on kaitsta inimeste tervist.

Artikkel 48

Komitee

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 lõike 1 alusel asutatud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ning kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 49

Määruse (EÜ) nr 1924/2006 muutmine

Määruse (EÜ) nr 1924/2006 artikli 7 esimene ja teine lõik asendatakse järgmisega:

„Toitumisaslane märgistus on kohustuslik toodete puhul, mille kohta esitatakse toitumis- ja/või tervisealane väide, välja arvatud üldise iseloomuga reklaami korral. Esitatud teave sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoober 2011 määruse (EL) nr 1169/2011 milles käsitletakse toiduasutuste teabe esitamist tarbijatele, (*) artikli 30 lõikes 1 nimetatud andmeid. Toitumisaslane ja/või tervisealase väite esitamise korral määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 30 lõikes 2 osutatud toitainete suhtes märgitakse selle toitainete kogus kooskõlas nimetatud määruse artiklitega 31–34.

Aine(te) kogus(ed), millega toitumis- või tervisealane väide on seotud, kuid mida ei ole toitumisaslases märgistuses esitatud, märgitakse toitumisaslase teabega samas vaateväljas ja esitatakse vastavalt määruse (EL) nr 1169/2011 artiklitele 31, 32 ja 33. Aine koguse väljendamiseks kasutatavad mõõtühikud peavad olema asjaomaste ainete jaoks sobivad.

⁽¹⁾ EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37.

(*) ELT L 304, 22.11.2011, lk 18”.

Artikkel 50

Määruse (EÜ) nr 1925/2006 muutmine

Määruse (EÜ) nr 1925/2006 artikli 7 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Toodetel, millele on lisatud vitamiine ja mineraaltoitaineid ja mis kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse, on toitumisalase märgistuse esitamine kohustuslik. Esitatud teave sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 1169/2011 määruse (EL) nr 25. oktoober 2011 milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele (*) artikli 30 lõikes 1 nimetatud andmeid ning vitamiinide ja mineraaltoitainete kogusisaldust toidus pärast nende toidule lisamist.

(*) ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.”.

Artikkel 51

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 9 lõikes 3, artikli 10 lõikes 2, artikli 12 lõikes 3, artikli 13 lõikes 4, artikli 18 lõikes 5, artikli 19 lõikes 2, artikli 21 lõikes 2, artikli 23 lõikes 2, artikli 30 lõikes 6, artikli 31 lõikes 2, artikli 36 lõikes 4 ja artiklis 46 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 12. detsembrist 2011. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 9 lõikes 3, artikli 10 lõikes 2, artikli 12 lõikes 3, artikli 13 lõikes 4, artikli 18 lõikes 5, artikli 19 lõikes 2, artikli 21 lõikes 2, artikli 23 lõikes 2, artikli 30 lõikes 6, artikli 31 lõikes 2, artikli 36 lõikes 4 ja artiklis 46 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 9 lõike 3, artikli 10 lõike 2, artikli 12 lõike 3, artikli 13 lõike 4, artikli 18 lõike 5, artikli 19 lõike 2, artikli 21 lõike 2, artikli 23 lõike 2, artikli 30 lõike 6, artikli 31 lõike 2, artikli 36 lõike 4 ja artikli 46 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstege mist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel piken datakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 52

Kiirmenetlus

1. Käesoleva artikli kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusakt jõustub viivitamata ja seda kohaldatakse seni, kuni selle suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväiteid. Delegeeritud õigusakti teatavakstege misel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.

2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitada kooskõlas artikli 51 lõikes 5 osutatud menetlusega. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväiteid.

Artikkel 53

Kehtetuks tunnistamine

1. Direktiivid 87/250/EMÜ, 90/496/EMÜ, 1999/10/EÜ, 2000/13/EÜ, 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning määrus (EÜ) nr 608/2004 tunnistatakse kehtetuks alates 13. detsembrist 2014.

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud õigusaktidele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 54

Üleminekumeetmed

1. Toitu, mis on viidud turule või märgistatud enne 13. detsembrist 2014 ning mis ei vasta käesoleva määruse nõuetele, võib turustada nende varude lõppemiseni.

Toitu, mis on viidud turule või märgistatud enne 13. detsembrist 2016 ning mis ei vasta artikli 9 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõudele, võib turustada nende varude lõppemiseni.

Toitu, mis on viidud turule või märgistatud enne 1. jaanuari 2014 ning mis ei vasta VI lisa B osas sätestatud nõuetele, võib turustada nende varude lõppemiseni.

2. Toitumisalane teave, mis on 13. detsembri 2014 ja 13. detsembri 2016 vahel märgitud vabatahtlikult, on kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 30 kuni 35.

3. Olenemata direktiivist 90/496/EMÜ, määruse (EÜ) nr 1924/2006 artiklist 7 ja määruse (EÜ) nr 1925/2006 artikli 7 lõikest 3 võib vastavalt artiklitele 30 kuni 35 märgistatud toitu viia turule enne 13. detsembrist 2014.

Olenemata komisjoni 30. novembri 2009. aasta määrusest (EÜ) nr 1162/2009 (millega nähakse ette üleminekumeetmed Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EÜ) nr 853/2004,

(EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004 rakendamiseks), ⁽¹⁾ võib käesoleva määruse VI lisa B osa kohaselt märgistatud toitu viia turule enne 1. jaanuari 2014.

Artikkel 55

Jõustumine ja kohaldamise kuupäev

Käesolev määrus jõustub kahekümnenadal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 13. detsembriks 2014, välja arvatud artikli 9 lõike 1 punkt 1, mida kohaldatakse alates 13. detsembrist 2016, ja VI lisa B osa, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 25. oktoober 2011

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
M. DOWGIELEWICZ

⁽¹⁾ ELT L 314, 1.12.2009, lk 10.

I LISA

ERIMÕISTED

(osutatud artikli 2 lõikes 4)

1. „Toitumisalane teave” või „toitumislase teabe märgistus” – teave, mis näitab:
 - a) energiasisaldust või
 - b) ainult energiasisaldust ja üht või enamat järgmistest toitainetest:
 - rasvad (küllastunud rasvhapped, monoküllastumata rasvhapped, polüküllastumata rasvhapped);
 - süsivesikud (suhkrud, polüoolid, tärklis);
 - sool;
 - kiudained;
 - valgud;
 - XIII lisa A-osa punktis 1 loetletud mis tahes vitamiinid või mineraaltoitained, mida esineb XIII lisa A-osa punktis 2 määratletud märkimisväärses koguses;
2. „rasvad” – lipiidide üldsisaldus, sealhulgas fosfolipiidid;
3. „küllastunud rasvhapped” – kaksiksidemeta rasvhapped;
4. „transrasvhapped” – vähemalt ühte konjugeerimata transkonfiguratsiooni omavad vähemalt ühe metüleenrühmaga eraldatud süsinik-süsinik kaksiksidemega rasvhapped;
5. „monoküllastumata rasvhapped” – ühe cis-asendis kaksiksidemega rasvhapped;
6. „polüküllastumata rasvhapped” – metüleenrühmaga eraldatud cis-cis-asendis kaksiksidemeid sisaldavad rasvhapped;
7. „süsivesikud” – mis tahes süsivesikud, mis on inimorganismi poolt omastatavad, kaasa arvatud polüoolid;
8. „suhkrud” – kõik toidus esinevad monosahhariidid ja disahhariidid, välja arvatud polüoolid;
9. „polüoolid” – alkoholid, mis sisaldavad enam kui kahte hüdroksüülrühma;
10. „valgud” – valgusisaldus, mis arvutatakse järgmise valemi põhjal: valk = lämmastiku üldsisaldus Kjeldahli järgi $\times 6,25$;
11. „sool” – soolasisalduse ekvivalent, mis arvutatakse järgmise valemi põhjal: sool = naatrium $\times 2,5$;
12. „kiudained” – polümeerseid süsivesikud, mis koosnevad kolmest või enamast monomeerist ja mis inimese peensooles ei seedu ega imendu ning mis kuuluvad mõnda järgmisesse gruppi:
 - söödavad polümeersed süsivesikud, mis esinevad tarbitavas toidus looduslikult;
 - söödavad polümeersed süsivesikud, mis on saadud toidu toorainest selle füüsikalise, ensümaatilise või keemilise töötlemise teel ja millel on kasulik füsioloogiline toime, mida kinnitavad üldtunnustatud teaduslikud andmed;
 - söödavad sünteetilised polümeersed süsivesikud, millel on kasulik füsioloogiline toime, mida kinnitavad üldtunnustatud teaduslikud andmed;
13. „keskmine väärtus” – väärtus, mis kajastab kõige paremini konkreetses toidus sisalduvat toitaine kogust, hooajaliste erinevustega seotud kõikumisi, tarbimisharjumusi ja muid tegureid, mis võivad põhjustada tegeliku väärtuse muutumist.

II LISA

ALLERGIAT VÕI TALUMATUST TEKITAVAD AINED VÕI TOOTED

1. Gluteeni sisaldavad teraviljad (s.o nisu, rukis, oder, kaer, speltanisu, kamut või nende hübriidliinid) ja neist valmistatud tooted, välja arvatud:
 - a) nisul põhinevad glükoosisiirupid, sealhulgas glükoos ⁽¹⁾;
 - b) nisul põhinevad maltodekstriinid ⁽¹⁾;
 - c) odral põhinevad glükoosisiirupid;
 - d) teraviljad, millest valmistatakse põllumajandusliku päritoluga destillaati, sealhulgas etüülalkoholi;
2. Koorikloomad ja neist valmistatud tooted;
3. Munad ja neist valmistatud tooted;
4. Kala ja sellest valmistatud tooted, välja arvatud:
 - a) kalaželatiin, mida kasutatakse vitamiinide või karotenoidipreparaatide kandjana;
 - b) kalaželatiin või kalaliim, mida kasutatakse selitusainena õlles ja veinis;
5. Maapähklid ja neist valmistatud tooted;
6. Sojaoad ja neist valmistatud tooted, välja arvatud:
 - a) täielikult rafineeritud sojaõli ja -rasv ⁽¹⁾;
 - b) sojaoast saadud looduslikult segatud tokoferoolid (E306), looduslik D- α -tokoferool, looduslik D- α -tokoferoolatsetaat, looduslik D- α -tokoferoolsuksinaat;
 - c) sojaoast saadud taimsete õlide fütosteroolid ja fütosteroolid;
 - d) sojaoast saadud taimsete õlide steroolidest toodetud taimne stanoolid;
7. Piim ja sellest valmistatud tooted (sealhulgas laktoos), välja arvatud:
 - a) vadak, millest valmistatakse põllumajandusliku päritoluga destillaati, sealhulgas etüülalkoholi;
 - b) laktitool;
8. Pähklid, nimelt: mandlid (*Amygdalus communis* L.), sarapuupähklid (*Corylus avellana*), kreeka pähklid (*Juglans regia*), india pähklid ehk kašupähklid (*Anacardium occidentale*), pekanipähklid (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), brasiilia pähklid ehk parapähklid (*Bertholletia excelsa*), pistaatsiapähklid (*Pistacia vera*), makadaamiapähklid (*Macadamia ternifolia*) ja neist valmistatud tooted, välja arvatud pähklid, millest valmistatakse põllumajandusliku päritoluga destillaati, sealhulgas etüülalkoholi;
9. Seller ja sellest valmistatud tooted;
10. Sinep ja sellest valmistatud tooted;
11. Seesamiseemned ja neist valmistatud tooted;
12. Vääveldioksiid ja sulfitid kontsentratsiooniga üle 10 mg/kg või 10 mg/l arvatuna SO₂ üldsisaldusena toodete suhtes, mis on tarvitusvalmis või mis muudetakse tarvitusvalmiks tootja juhendi kohaselt;
13. Lupiin ja sellest valmistatud tooted;
14. Molluskid ja neist valmistatud tooted.

⁽¹⁾ Ja nendest valmistatud tooted, kui ameti hinnangul on ebatõenäoline, et töötlemisel nende allergeensus võrreldes vastavate algtoodetega suureneb.

III LISA

TOIDUD, MILLE MÄRGISTUSES TULEB ESITADA ÜKS VÕI MITU TÄIENDAVAT ÜKSIKASJA

TOIDULIIK VÕI -GRUPP	ÜKSIKASJAD
1. Teatavatesse gaasidesse pakendatud toidud	
1.1. Toidud, mille säilimisaega on pikendatud määruse (EÜ) nr 1333/2008 kohaselt lubatud pakendamisaegade abil.	„Pakendatud gaasikeskkonda.”
2. Magusaineid sisaldavad toidud	
2.1. Määruse (EÜ) nr 1333/2008 kohaselt lubatud magusainet või magusaineid sisaldavad toidud.	„Magusaine(te)ga” – see märg peab olema lisatud toidu nimetuse juurde.
2.2. Lisatud suhkrut või suhkruid ja määruse (EÜ) nr 1333/2008 kohaselt lubatud magusainet või magusaineid sisaldavad toidud.	„Suhkru(te) ja magusaine(te)ga” – see märg peab olema lisatud toidu nimetuse juurde.
2.3. Määruse (EÜ) nr 1333/2008 kohaselt lubatud aspartaami/aspartaam-atsesulfaamsoola sisaldavad toidud.	„Sisaldab aspartaami (fenüülalaniini allikas)” – see märg peab olema lisatud märgistusele juhul, kui aspartaami/aspartaam-atsesulfaamsoola sisaldus on märgitud koostisosade loendis ainult E-numbriga. „Sisaldab fenüülalaniini allikat” – see märg peab olema lisatud märgistusele juhul, kui aspartaami/aspartaam-atsesulfaamsoola sisaldus on märgitud koostisosade loendis oma täpse nimetusega.
2.4. Määruse (EÜ) nr 1333/2008 kohaselt lubatud üle 10 % lisatud polüoole sisaldavad toidud.	„Üleliigne tarbimine võib põhjustada kõhulahtisust.”
3. Glütsürrisiinhapet ja selle ammooniumsoola sisaldavad toidud	
3.1. Kondiitritooteid või joogid, mis sisaldavad kontsentratsioonis 100 mg/kg kohta või 10 mg/l kohta või üle selle glütsürrisiinhapet või selle ammooniumsoola nende aine(te) kui sellis(t)e või lagritsa <i>Glycyrrhiza glabra</i> lisamise tõttu.	„Sisaldab lagritsat” – see märg peab olema lisatud kohe pärast koostisosade loetelu, kui „lagrits” juba ei sisaldu koostisosade loetelus või toidu nimetuses. Koostisosade loetelu puudumisel peab see märg olema lisatud toidu nimetuse juurde.
3.2. Kondiitritooteid, mis sisaldavad kontsentratsioonis 4 g/kg kohta või üle selle glütsürrisiinhapet või selle ammooniumsoola nende aine(te) kui sellis(t)e või lagritsa <i>Glycyrrhiza glabra</i> lisamise tõttu.	„Sisaldab lagritsat – kõrgeenenud vererõhuga inimesed peaksid vältima liigset tarbimist” – see märg peab olema lisatud vahetult koostisosade loetelu lõppu. Koostisosade loetelu puudumisel peab see märg olema lisatud toidu nimetuse juurde.
3.3. Joogid, mis sisaldavad kontsentratsioonis 50 mg/l või rohkem (üle 1,2 mahuprotsendise etanoolisisaldusega jookide puhul kontsentratsioonis 300 mg/l kohta või rohkem) glütsürrisiinhapet või selle ammooniumsoola nende aine(te) kui sellis(t)e või lagritsa <i>Glycyrrhiza glabra</i> lisamise tõttu ⁽¹⁾ .	„Sisaldab lagritsat – kõrgeenenud vererõhuga inimesed peaksid vältima liigset tarbimist” – see märg peab olema lisatud vahetult koostisosade loetelu lõppu. Koostisosade loetelu puudumisel peab see märg olema lisatud toidu nimetuse juurde.

TOIDULIIK VÕI -GRUPP	ÜKSIKASJAD
4. Kõrge kofeiinisaldusega joogid või toidud, millesse on lisatud kofeiini	
4.1. Joogid, välja arvatud kohvil, teel või kohvi või tee ekstraktil põhinevad joogid, kui toidu nimetus sisaldab mõistet „kohv” või „tee”, mis: — on ette nähtud tarbimiseks muutmata kujul ja sisaldavad ükskõik millisest allikast pärit kofeiini üle 150 milligrammi liitri kohta või — on kontsentreeritud või kuivatatud kujul ja sisaldavad pärast taastamist ükskõik millisest allikast pärit kofeiini üle 150 milligrammi liitri kohta.	„Kõrge kofeiinisaldus. Ei ole soovitatav lastele, rasedatele ega rinnaga toitvatele naistele” – see märg peab olema lisatud joogi nimetusega samas vaateväljas, millele järgneb kooskõlas käesoleva määruse artikli 13 lõikega 1 sulgudes olev viide kofeiini sisaldusele väljendatuna mg/100 ml.
4.2. Toidud, välja arvatud joogid, millele on füsioloogilisel eesmärgil lisatud kofeiini.	„Sisaldab kofeiini. Ei ole soovitatav lastele ega rasedatele” – see märg peab olema lisatud toidu nimetusega samas vaateväljas, millele järgneb kooskõlas käesoleva määruse artikli 13 lõikega 1 sulgudes olev viide kofeiini sisaldusele väljendatuna milligrammides 100 g/ml kohta. Toidulisandite puhul peab kofeiinisaldus olema märgitud päevaseks tarbimiseks soovitatava koguse kohta.
5. Toidud, millele on lisatud fütosteroole, fütosteroolestreid, fütostanooli või fütostanoolestreid	
5.1. Toidud ja toidu koostisosad, millele on lisatud fütosteroole, fütosteroolestreid, fütostanooli või fütostanoolestreid.	1. „Lisatud taimseid steroole” või „lisatud taimseid stanooli” toote nimetusega samas vaateväljas; 2. koostisosade loetelus on ära toodud lisatud fütosteroolide, fütosteroolestreite, fütostanoolide või fütostanoolestreite sisaldus (väljendatuna vabade taimsete steroolidena / taimsete stanoolidena protsentides või grammides 100 g või 100 ml toidu kohta); 3. märg selle kohta, et toode on ette nähtud üksnes inimestele, kes tahavad langetada oma vere kolesteroolitaset; 4. märg selle kohta, et kolesteroolitaset langetavaid ravimeid tarvitavad patsiendid peaksid toodet tarbima üksnes arsti järelevalve all; 5. kergesti nähtav märg, et toode ei pruugi olla toiduks sobiv rasedatele ja rinnaga toitvatele naistele ning alla viie aasta vanustele lastele; 6. nõuanne, et toodet tuleb kasutada osana tasakaalustatud ja mitmekülgsest toidust, mis hõlmab marjade, puu- ja köögiviljade korrapärast tarbimist karotenoidide taseme säilitamiseks; 7. samas vaateväljas nagu eespool toodud punktis 3 nõutud üksikasjad, on märg, et tuleks vältida lisatud taimsete steroolide / taimsete stanoolide tarvitamist koguses, mis ületab 3 g päevas; 8. asjaomase toidu või toidu koostisosa portsjoni määratlus (soovitatavalt grammides või milliliitrites) märkega igas portsjonis sisalduva taimsete steroolide / taimsete stanoolide koguse kohta.
6. Külmutatud liha, külmutatud lihavalmistised ja külmutatud töötlemata kalatooted	
6.1. Külmutatud liha, külmutatud lihavalmistised ja külmutatud töötlemata kalatooted.	külmutamise tähtpäev või rohkem kui ühekordse külmutamise korral esmakordse külmutamise tähtpäev vastavalt X lisa punktile 3.

(¹) Piirnormi kohaldatakse toodete suhtes, mis on tarbimisvalmis või muudetud tarbimisvalmiks tootja juhendi kohaselt.

IV LISA

X-KÕRGUSE MÄÄRATLUS

x-KÕRGUS

Legend

1	Ülajoon
2	Piirjoon
3	Keskjoon
4	Alusjoon
5	Alajoon
6	x-kõrgus
7	Tähemärgi suurus

V LISA

TOIDUD, MILLE SUHTES KEHTIB ERAND KOHUSTUSLIKU TOITUMISALASE TEABE ESITAMISE NÕUDEST

1. töötlemata tooted, mis koosnevad ühestainsast koostisosast või koostisosade grupist;
2. töödeldud tooted, mille ainsaks töötlemisviisiks on olnud laagerdumine, ja mis koosnevad ühestainsast koostisosast või koostisosade grupist;
3. joogivesi, sealhulgas vesi, mille ainsaks lisatud koostisosaks on süsihappegaas ja/või lõhna- ja maitseained;
4. maitsetaimed, vürtsid või nende segud;
5. sool ja soolaasendajad;
6. lauamagusained;
7. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiiviga 1999/4/EÜ (kohvi- ja siguriekstraktide kohta) ⁽¹⁾ hõlmatud tooted, terved või jahvatatud kohvioad ning terved või jahvatatud kofeiinivabad kohvioad;
8. taime-, marja- ja puuviljatee, tee, kofeiinivaba tee, lahustuv tee või tee ekstrakt, kofeiinivaba lahustuv tee või tee ekstrakt, mis ei sisalda muid lisatud koostisosi kui lõhna- ja maitseained, mis ei muuda tee toiteväärtust;
9. fermenteeritud äädikad ja äädikaasendajad, sealhulgas need, mille ainsaks lisatud koostisosaks on lõhna- ja maitseained;
10. lõhna- ja maitseained;
11. lisaaained;
12. abiained;
13. toiduensüümid;
14. želatiin;
15. moosipaksendajad;
16. pärm;
17. närimiskummid;
18. toit, mis on pakendatud pakendisse või mahutisse, mille suurima külje pindala on alla 25 cm²;
19. toit, sealhulgas käsitööna valmistatud toit, millega tootja varustab väikestes kogustes vahetult lõpptarbijat või kohalikku jaemüüjat, kes vahetult varustab lõpptarbijat.

⁽¹⁾ EÜT L 66, 13.3.1999, lk 26.

VI LISA

TOIDU NIMETUS JA SELLEGA KAASNEVAD ANDMED

A OSA — TOIDU NIMETUSEGA KAASNEVAD KOHUSTUSLIKUD ANDMED

1. Toidu nimetus peab sisaldama andmeid või sellele tuleb lisada andmed toidu füüsilise oleku või eritötluse kohta (nt pulbristatud, uuesti külmutatud, külmuivatatud, sügavkülmutatud, kontsentreeritud, suitsutatud) kõikidel juhtudel, kui sellise info puudumine võiks ostjat eksitada.

2. Toidu puhul, mis on enne müüki olnud külmutatud ja mida müüakse sulatatult, peab toidu nimetusele lisama märke „sulatatud”.

Seda nõuet ei kohaldata järgmise suhtes:

a) lõpptootes esinevad koostisosad;

b) toit, mille puhul külmutamine on tootmisprotsessis tehnoloogiliselt vajalik etapp;

c) toit, mille puhul sulatamine ei avalda negatiivset mõju toidu ohutusele või kvaliteedile.

Käesolev punkt ei piira punkti 1 kohaldamist.

3. Ioniseeriva kiirgusega töödeldud toit peab olema märgistatud ühega järgmistest väljenditest:

„kiiritatud” või „töödeldud ioniseeriva kiirgusega” ning muud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiivis 1999/2/EÜ (ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽¹⁾ nimetatud märgised.

4. Toitude puhul, milles komponent või koostisosa, mis tarbija ootuste kohaselt on tavaliselt kasutatav või toidus loomulikult sisalduv, on asendatud erineva komponendi või koostisosaga, peab märgistusel olema lisaks koostisosade loetelule selge märge selle komponendi või koostisosa kohta, mida on osaliselt või täielikult asendamiseks kasutatud:

a) toote nimetuse vahetus läheduses ja

b) kasutades tähemärgi suurust, mille x-kõrgus on vähemalt 75 % toote nimetuse x-kõrgusest ja mis ei ole väiksem kui käesoleva määruse artikli 13 lõikes 2 nõutud minimaalne tähemärgi suurus.

5. Lihatoodete, lihavalmististe ja kalatoodete puhul, mis sisaldavad lisatud valke kui selliseid, sealhulgas erinevat loomset päritolu hüdrolüüsitud valke, sisaldub toidu nimetuses ka viide kõnealuste valkude sisaldusele ja nende päritolule.

6. Lihatoodete ja lihavalmististe puhul, mida müüakse jaotustüki, kondiga praetüki, lõigu, portsjoni või rümba kujul, tuleb toidu nimetuses märkida lisatud vee sisaldus, kui lisatud vesi moodustab rohkem kui 5 % lõpptoota kaalust. Samad eeskirjad kehtivad ka kalatoodete ja kalavalmististe puhul, mida müüakse jaotustüki, praetüki, lõigu, portsjoni, filee või tervikliku kalatootena.

7. Lihatoodetel, lihavalmististel ja kalatoodetel, mis võivad jätta mulje, et tegu on ühest liha- või kalatükist koosneva tootega, aga tegelikult koosnevad mitmest tükist, mis on omavahel ühendatud muude ainetega, sealhulgas lisaainete ja toiduensüümidega või muul viisil, peab olema järgmine märge:

bulgaaria keeles: „формовано месо” ja „формована риба”;

hispaania keeles: „combinado de piezas de carne” ja „combinado de piezas de pescado”;

tšehhi keeles: „ze spojených kousků masa” ja „ze spojených kousků rybího masa”;

taani keeles: „Sammensat af stykker af kød” ja „Sammensat af stykker af fisk”;

saksa keeles: „aus Fleischstücken zusammengefügt” ja „aus Fischstücken zusammengefügt”;

⁽¹⁾ EÜT L 66, 13.3.1999, lk 16.

eesti keeles:	„liidetud liha” ja „liidetud kala”;
kreeka keeles:	„μορφοποιημένο κρέας” ja „μορφοποιημένο ψάρι”;
inglise keeles:	„formed meat” ja „formed fish”;
prantsuse keeles:	„viande reconstituée” ja „poisson reconstitué”;
iiri keeles:	„píosáí feola ceangailte” ja „píosáí éisc ceangailte”;
italia keeles:	„carne ricomposta” ja „pesce ricomposto”;
läti keeles:	„formēta gaļa” ja „formēta zivs”;
leedu keeles:	„sudarytas (-a) iš mėsos gabalų” ja „sudarytas (-a) iš žuvies gabalų”;
ungari keeles:	„darabokból újraformázott hús” ja „darabokból újraformázott hal”;
malta keeles:	„laħam rikostitwit” ja „ħut rikostitwit”;
hollandi keeles:	„samengesteld uit stukjes vlees” ja „samengesteld uit stukjes vis”;
poola keeles:	„z połączonych kawałków mięsa” ja „z połączonych kawałków ryby”;
portugali keeles:	„carne reconstituída” ja „peixe reconstituído”;
rumeenia keeles:	„carne formată” ja „carne de pește formată”;
slovaki keeles:	„spájané alebo formované mäso” ja „spájané alebo formované ryby”;
sloveeni keeles:	„sestavljeno, iz koščkov oblikovano meso” ja „sestavljene, iz koščkov oblikovane ribe”;
soome keeles:	„paloista yhdistetty liha” ja „paloista yhdistetty kala”;
rootsi keeles:	„sammanfogade bitar av kött” ja „sammanfogade bitar av fisk”.

B OSA — „HAKKLIHA” NIMETUST PUUDUTAVAD ERINÕUDED

1. Päevase keskmise alusel kontrollitavad koostise kriteeriumid.

	Rasvasisaldus	Kollageeni/lihavalgu suhtarv ⁽¹⁾
— taine hakkliha	≤ 7 %	≤ 12 %
— veisehakkliha	≤ 20 %	≤ 15 %
— sealiha sisaldav hakkliha	≤ 30 %	≤ 18 %
— muude loomaliikide hakkliha	≤ 25 %	≤ 15 %

⁽¹⁾ Kollageeni ja lihavalgu suhtarvu väljendatakse kollageeni protsendina lihavalgus. Kollageenisaldusena käsitatakse hüdroksüproliinisaldust, mis on korrutatud koefitsiendiga 8.

2. Lisaks määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa V jao IV peatükis sätestatud nõuetele peavad märgistusel olema järgmised sõnad:

- „rasvasisalduse protsent alla ...”,
- „kollageeni/lihavalgu suhtarv alla ...”.

3. Liikmesriigid võivad sellist hakkliha, mis ei ole käesoleva osa punktis 1 sätestatud kriteeriumidega vastavuses, lubada riigi siseturul turustada siseriikliku märgistusega, mida ei saa segamini ajada määruse (EÜ) nr 853/2004 artikli 5 lõikes 1 sätestatud märgistusega.

C OSA — VORSTITOOTE KESTA NIMETUST PUUDUTAVAD ERINÕUDED

Kui vorstitoote kest ei ole söödav, tuleb see ära märkida.

VII LISA

KOOSTISOSADE MÄRKIMINE JA NIMETAMINE

A OSA — ERISÄTTED KOOSTISOSADE KAHANEVAS KAALUJÄRJESTUSES MÄRKIMISE KOHTA

Koostisosa grupp	Kaalujärjestuses märkimist puudutav säte
1. Lisatud vesi ja lenduvad ühendid	Kantakse loetelusse kaalujärjestuses, nagu nad sisalduvad valmistootes. Lisatud vee kogus toidu koostisosana arvutatakse valmistoote üldisest kogusest muude koostisosade üldkoguse mahaarvamise teel. Nimetatud kogust ei ole vaja arvesse võtta juhul, kui see ei ületa valmistootes 5 massiprotsenti. Seda erandit ei kohaldata liha, liha-valmististe, töötlemata kalatoodete ja töötlemata kahepoolmeliste molluskite suhtes.
2. Koostisosad, mida kasutatakse kontsentreeritud või veetustatud kujul ning taastatakse tootmise ajal	Võib kanda loetelusse kaalujärjestuses, mis vastab kaalule enne kontsentreerimist või veetustamist.
3. Koostisosad, mida kasutatakse kontsentreeritud või veetustatud toidus ja mis eeldatavasti taastatakse vee lisamise teel	Võib kanda loetelusse järjestuses, mis vastab kaalule taastatud tootes, tingimusel et koostisosade loetelule on lisatud märge „koostisosad taastatud tootes” või „koostisosad valmistootes”.
4. Puuviljad, marjad, köögiviljad ja seemned, mida kasutatakse toidu koostisosana segudes, kus ühtegi koostisosa ei ole märgatavalt rohkem kui teist ning kus koostisosade kogused tõenäoliselt varieeruvad	Võib koostisosade loetelus kanda ühiselt märke alla „puuviljad”, „marjad”, „köögiviljad” või „seened”, lisades selle järele fraasi „muutuvas suhtes” ja vahetult selle järele kasutatud puuviljade, köögivilja või seente loetelu. Sellistel juhtudel peab segu vastavalt artikli 18 lõikele 1 olema lisatud koostisosade loetelule toidus sisalduvate marjade, puuviljade, köögiviljade või seente kogumassi alusel.
5. Maitsetaimede või vürtside segude puhul, milles ükski maitseaine ei ole kaalult olulisel määral ülekaalus	Võib koostisosad kanda loetelusse teises järjestuses, tingimusel et kõnealusele koostisosade loetelule on lisatud märge „muutuvas suhtes”.
6. Koostisosad, mille sisaldus valmistootes on alla 2 %	Võib esitada suvalises järjestuses muude koostisosade järel.
7. Koostisosad, mis on sarnased või omavahel asendatavad ja mida kasutatakse tõenäoliselt toidu tootmisel või valmistamisel, ilma et see muudaks toidu koostist, olemust või eeldatavat väärtust, ja kui koostisosade sisaldus valmistootes on alla 2 %	Võib tähistada koostisosade loetelus tekstiga „sisaldab ... ja/või ...”, kui valmistoode sisaldab vähemalt ühte mitte enam kui kahest koostisosast. Seda sätet ei kohaldata käesoleva lisa C osas loetletud lisaainete või koostisosade suhtes ning II lisas loetletud allergiat või talumatust põhjustavate ainete või toodete suhtes.
8. Taimset päritolu rafineeritud õlid	Võib koostisosade loetelus kanda ühiselt märke „taimsed õlid” alla, lisades vahetult selle järele viite konkreetsele taimsele päritolule, sellele võib järgneda fraas „muutuvas suhtes”. Kui need on kantud ühise märke alla, peavad taimsed õlid vastavalt artikli 18 lõikele 1 olema lisatud koostisosade loetelule toidus sisalduvate taimsete õlide kogumassi alusel. Mõiste „täielikult hüdrogeenitud” või „osaliselt hüdrogeenitud”, nagu asjakohane, peab olema lisatud hüdrogeenitud õli puhul.

Koostisosa grupp	Kaalujärjestuses märkimist puudutav säte
9. Taimset päritolu rafineeritud rasvad	Võib koostisosade loetelus kanda ühiselt märke alla, „taimsed rasvad”, lisades vahetult selle järele viite konkreetsele taimsele päritolule, sellele võib järgneda fraas „muutuvas suhtes”. Kui need on kantud ühise märke alla, peavad taimsed rasvad vastavalt artikli 18 lõikele 1 olema lisatud koostisosade loetelule toidus sisalduvate taimsete rasvade kogumassi alusel. Mõiste „täielikult hüdrogeenitud” või „osaliselt hüdrogeenitud”, nagu asjakohane, peab olema lisatud hüdrogeenitud rasva puhul.

B OSA — TEATAVATE KOOSTISOSADE NIMETAMINE NENDE TÄPSE NIMETUSE ASEMEL TOIDUGRUPPI NIMETUSEGA

Ilma et see piiraks artikli 21 kohaldamist, võib koostisosi, mis kuuluvad ühte allpool loetletud toidugruppi ning on teise toidu komponendid, tähistada konkreetse nimetuse asemel kõnealuse grupi nimetusega.

Toidugrupi määratlus	Nimetus
1. Loomset päritolu rafineeritud õlid	„Õli” ja kas omadussõna „loomne” või viide konkreetsele loomsele päritolule. Mõiste „täielikult hüdrogeenitud” või „osaliselt hüdrogeenitud”, nagu asjakohane, peab olema lisatud hüdrogeenitud õli puhul.
2. Loomset päritolu rafineeritud rasvad	„Rasv” ja omadussõna „loomne” või viide konkreetsele loomsele päritolule. Mõiste „täielikult hüdrogeenitud” või „osaliselt hüdrogeenitud”, nagu asjakohane, peab olema lisatud hüdrogeenitud rasva puhul.
3. Kahest või enamast teraviljaliigist saadud jahusegud	„Jahu”, millele järgneb selle saamiseks kasutatud teraviljade loetelu kahanevas kaalujärjestuses.
4. Tärklised ja füüsikaliste vahenditega või ensüümidega modifitseeritud tärklised	„Tärklis”
5. Kõik kalaliigid, juhul kui kala on teise toidu koostisosa ja tingimusel, et seesuguse toidu nimetus ja esitus ei viita konkreetsele kalaliigile	„Kala”
6. Kõik juustusordid, juhul kui juust või juustusegu on teise toidu koostisosa ja tingimusel, et seesuguse toidu nimetus ja esitus ei viita konkreetsele juustusordile	„Juust”
7. Kõik vürtsid, mis ei ületa 2 % toidu kaalust	„Vürts(id)” või „vürtsisegu”
8. Kõik maitsetaimed või maitsetaimede osad, mis ei ületa 2 % toidu kaalust	„Maitsetaim(ed)” või „maitsetaimede segu”
9. Igat sorti kummivaigu-preparaadid, mida kasutatakse närimiskummi alusmaterjalina	„Närimiskummialus”
10. Igat sorti küpsetatud ja peenestatud teraviljatooted	„Kuivikupuru”

Toidugrupi määratlus	Nimetus												
11. Kõik sahharoosiliigid	„Suhkur”												
12. Veevaba glükoos või glükoosmonohüdraat	„Glükoos”												
13. Glükoosisiirup ja veevaba glükoosisiirup	„Glükoosisiirup”												
14. Kõik piimavalgud (kaseiinid, kaseinaadid ja vadakuvalgud) ning nende segud	„Piimavalgud”												
15. Pressitud, ekspeller- või rafineeritud kakaovõi	„Kakaovõi”												
16. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 ⁽¹⁾ XI b lisaga hõlmatud igat liiki vein	„Vein”												
17. Imetajate ja linnuliikide toidukõlblikuks tunnistatud skeletilihased ⁽²⁾ koos looduslikult nende juurde kuuluva või nende küljes oleva koega, kus rasva ja sidekoe kogusisaldus ei ületa allpool osutatud väärtusi ja kus liha on teise toidu koostisosa. Terminiga „... liha” tähistatud koostisosade rasva ja sidekoe maksimumsisaldus	„... liha” ja asjaomase loomaliigi nimetus või nimetused ⁽³⁾ .												
<table><tr><th>Liik</th><th>Rasva-sisaldus</th><th>Kollageeni/liha-valgu suhtarv ⁽¹⁾</th></tr><tr><td>— Imetajad (välja arvatud küülikud ja sead) ning liikide segud, kus on ülekaalus imetajad</td><td>25 %</td><td>25 %</td></tr><tr><td>— Sead</td><td>30 %</td><td>25 %</td></tr><tr><td>— Linnud ja küülikud</td><td>15 %</td><td>10 %</td></tr></table> ⁽¹⁾ Kollageeni ja lihavalgu suhtarvu väljendatakse kollageeni protsendina lihavalgus. Kollageenisaldusena käsitatakse hüdroksüproliinisaldust, mis on korrutatud koefitsiendiga 8.	Liik	Rasva-sisaldus	Kollageeni/liha-valgu suhtarv ⁽¹⁾	— Imetajad (välja arvatud küülikud ja sead) ning liikide segud, kus on ülekaalus imetajad	25 %	25 %	— Sead	30 %	25 %	— Linnud ja küülikud	15 %	10 %	
Liik	Rasva-sisaldus	Kollageeni/liha-valgu suhtarv ⁽¹⁾											
— Imetajad (välja arvatud küülikud ja sead) ning liikide segud, kus on ülekaalus imetajad	25 %	25 %											
— Sead	30 %	25 %											
— Linnud ja küülikud	15 %	10 %											
Kui neid piirnorme ületatakse, kuid samas täidetakse muid määratluse „liha” kriteeriume, tuleb „... liha” sisaldust vastavalt vähendada ning koostisosade loetelus peab lisaks mõistele „... liha” märkima rasva ja/või sidekoe olemasolu. Käesolev määratlus ei kehti „lihamassi” määratluse alla kuuluvate toodete kohta.													
18. Igat sorti tooted, mis vastavad „lihamassi” määratlusele.	„lihamass” ja asjaomaste loomaliikide nimetus(ed) ⁽³⁾												

⁽¹⁾ Nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT L 299, 16.11.2007, lk 1).

⁽²⁾ Diafragma ja mälumislihased kuuluvad skeletilihaste hulka, süda, keel, pea piirkonnas paiknevad lihased (välja arvatud mälumislihased), randme-, põialigeseilihased ja saba aga mitte.

⁽³⁾ Inglisekeelse märgistuse puhul võib selle märgistuse asendada koostisosa üldnimetusega asjaomase loomaliigi puhul.

C OSA — TEATAVATE KOOSTISOSADE NIMETAMINE RÜHMANIMETUSEGA, MILLELE JÄRGNEB NENDE AINETE TÄPNE NIMETUS VÕI E-NUMBER

Ilma et see piiraks artikli 21 kohaldamist, peavad lisaained ja toiduensüümid, välja arvatud artikli 20 punktis b osutatud ained, mis kuuluvad ühte käesolevas osas loetletud rühmadest, olema tähistatud selle rühma nimetusega, millele järgneb nende ainete täpne nimetus või vajaduse korral E-number. Kui mõni koostisosa kuulub mitmesse rühma, siis märgitakse aine põhifunktsioonile vastava rühma nimetus.

Hape	Vahustusaine
Happesuse regulaator	Želeeriv aine
Paakumisvastane aine	Glaseeraine
Vahutamisvastane aine	Niiskusesäilitaja
Antioksidant	Modifitseeritud tärklis ⁽²⁾
Mahuaine	Säilitusaine
Toiduvärv	Propellent
Emulgaator	Kergitusaine
Emulgeeriv sool ⁽¹⁾	Sekvestrant
Tardaine	Stabilisaator
Lõhna- ja maitsetugevdaja	Magusaine
Jahuarendaja	Paksendaja

⁽¹⁾ Ainult sulatatud juustude ja sulatatud juustudel põhinevate toodete puhul.

⁽²⁾ Täpset nimetust või E-numbrit ei ole vaja esitada.

D OSA — LÕHNA- JA MAITSEAINETE NIMETAMINE KOOSTISOSADE LOETELUS

1. Lõhna- ja maitseained tähistatakse kas mõistetega:

- „lõhna- ja maitseained” või lõhna- või maitseaine veelgi täpsema nimetuse või kirjeldusega, kui lõhna- ja maitsekomponent sisaldab määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktides b, c, d, e, f, g ja h määratletud lõhna- ja maitseaineid;
- „suitsutuspreparaat” või „suitsutuspreparaadid” või „toidust/toitudest või toidurühmast või lähtematerjali(de)st toodetud suitsutuspreparaat” või „toidust/toitudest või toidurühmast või lähtematerjali(de)st toodetud suitsupreparaadid” (nt pöökpuust toodetud suitsupreparaat), kui lõhna- ja maitsekomponent sisaldab määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis f määratletud lõhna- ja maitseaineid ning annab toidule suitsuse maitse.

2. Mõiste „looduslik” kasutamisel lõhna- ja maitseainete kirjeldamiseks lähtutakse määruse (EÜ) nr 1334/2008 artiklist 16.

3. Toidu tootmisel või valmistamisel lõhna- ja maitseainena kasutatud kiniin ja/või kofeiin nimetatakse koostisosade loetelus kohe pärast nimetust „lõhna- ja maitseaine(d)”.

E OSA — LIITKOOSTISOSADE NIMETAMINE

1. Liitkoostisosa võib koostisosade loetelusse kanda oma nimetuse all, kuivõrd see on seadusega ette nähtud või tava-pärane, üldise kaalu alusel ja sellele järgneb vahetult selle koostisosade loetelu.

2. Ilma et see piiraks artikli 21 kohaldamist, ei ole liitkoostisosa koostisosade loetelu kohustuslik järgmistel juhtudel:

- a) kui liitkoostisosa koostis on määratletud liidu kehtivate sätetega ning juhul, kui selle liitkoostisosa sisaldus valmis-tootes on alla 2 %; seda sätet ei kohaldata siiski lisaainete suhtes, kui artikli 20 punktidele a kuni d ei ole sätestatud teisiti;
- b) liitkoostisosade puhul, mis koosnevad vürtside ja/või maitsetaimede segudest, mille sisaldus valmistootes on alla 2 %, välja arvatud lisaained, kui artikli 20 punktides a kuni d ei ole sätestatud teisiti, või
- c) kui liitkoostisosa on toit, mille puhul liidu sätetes ei nõuta koostisosade loetelu.

VIII LISA

KOOSTISOSADE KOGUSE MÄRKIMINE

1. Kogust ei ole vaja märkida:

a) koostisosa või koostisosade grupi puhul:

- i) mille vedelikuta netokaal esitatakse IX lisa punkti 5 kohaselt;
- ii) mille kogused peavad liidu sätete kohaselt esinema juba märgistusel;
- iii) mida kasutatakse väikestes kogustes maitsestamise eesmärgil või
- iv) mis esineb toidu nimetuses, kuid mis ei mõjuta tarbija valikut riigis, kus seda turustatakse, sest koguseline varieerumine ei ole oluline toidu iseloomustamisel ega eristamisel teistest samalaadsetest toitudest;

b) kui liidu erisätetes nähakse ette koostisosa või koostisosade grupi täpne kogus, ilma et see tuleks esitada märgistusel, või

c) VII lisa A osa punktides 4 ja 5 nimetatud juhtudel.

2. Artikli 22 lõike 1 punkte a ja b ei kohaldata:

a) ühegi koostisosa või koostisosade grupi suhtes, mis on tähistatud märkega „magusaine(te)ga” või „suhkru(te) ja magusaine(te)ga”, juhul kui see märg on lisatud III lisa kohaselt toidu nimetusele või

b) ühegi lisatud vitamiini või mineraaltoitainete suhtes, juhul kui see aine tuleb esitada toitumisalases teabes.

3. Koostisosa või koostisosade grupi kogus:

a) tuleb esitada protsendina, mis vastab koostisosa või koostisosade kasutamise ajal selle/nende kogusele, ning

b) peab olema ära toodud kas toote nimetuse sees või vahetult pärast toote nimetust või kõnealuse koostisosa või koostisosade grupiga seostuvalt koostisosade loetelus.

4. Erandina punktist 3:

a) kuumtöötlusel või muu töötlemise tulemusena niiskust kaotanud toidu puhul esitatakse kogus protsendina, mis vastab kasutatud koostisosa või koostisosade kogusele valmistoote suhtes; juhul kui koostisosa kogus või kõikide märgistusel esitatud koostisosade üldkogus ületab 100 %, esitatakse kogus 100 g valmistoote valmistamiseks kasutatud koostisosa(de) kaaluna;

b) lenduvate koostisosade koguse märkimisel lähtutakse nende osakaalust valmistootes;

c) kontsentreeritud või veetustatud ning tootmise ajal taastatavate koostisosade koguse märkimisel võib lähtuda nende osakaalust enne kontsentreerimist või veetustamist;

d) kontsentreeritud või veetustatud toitude puhul, mida taastatakse vee lisamise teel, võib koostisosade koguse märkimisel lähtuda nende osakaalust taastatud tootes.

IX LISA

NETOKOGUST PUUDUTAV TEAVE

1. Netokoguse märkimine ei ole kohustuslik toidu puhul:
 - a) mille maht või kaal võib oluliselt väheneda ning mida müüakse tükikaupa või kaalutakse ostja juuresolekul;
 - b) mille netokogus on alla 5 g või 5 ml; seda sätet ei kohaldata siiski vürtside ja maitsetaimede suhtes, või
 - c) mida müüakse tavaliselt tükikaupa, tingimusel et tükkide hulk on väljastpoolt selgelt nähtav ja kergesti loendatav, või kui see nii ei ole, tuleb tükkide arv esitada märgistusel.
2. Kui liidu sätetes on nõutud teatavate koguse tüüpide (nagu nimikogus, minimaalne kogus, keskmine kogus) märkimist või kui liikmesriikide sätetes neid pole, käsitletakse seda kogust käesoleva määruse kohaldamisel netokogusena.
3. Kui müügapakendis toode koosneb kahest või enamast eelnevalt pakendatud ühikust, mis sisaldavad samas koguses sama toodet, märgitakse netokogus nii, et tuuakse ära igas üksikus pakendis sisalduv netokogus ja seesuguste pakendite koguarv. Nende andmete märkimine ei ole siiski kohustuslik, kui ühikute arv on väljastpoolt selgelt nähtav ja kergesti loendatav ning kui ühikul on väljastpoolt selgesti nähtav vähemalt netokogust puudutav teade.
4. Kui müügapakendis toode koosneb kahest või enamast pakendist, mida ei käsitleta müügiühikutena, siis esitatakse netokogus nii, et märgitakse toidu kogu netokogus ja üksikute pakendite koguarv.
5. Kui tahket toitu müüakse vedelas keskkonnas, siis esitatakse märgistusel ka tahke toidu netomass. Kui toit on glaseeritud, siis peab toidu netokaal olema märgitud ilma glaseeraineta.

Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „vedel keskkond” järgmisi tooteid, mis tõenäoliselt esinevad segudena ning ka külmutatud või sügavkülmutatud kujul, milles vedelik esineb üksnes kõnealuse valmistise oluliste osade lisandina ega ole seetõttu ostu seisukohalt määrava tähtsusega tegur: vesi, soolade vesilahused, soolvesi, toiduhapete vesilahused, äädikas, suhkrute vesilahused, muude magustavate ainete vesilahused, marja-, puuvilja- või köögiviljamahlad marjade, puu- või köögiviljade puhul.

X LISA

MINIMAALSE SÄILIMISAJA TÄHTPÄEV, TARVITAMISE TÄHTPÄEV NING KÜLMUTAMISE TÄHTPÄEV

1. Minimaalse säilimisaja tähtpäev märgitakse järgnevalt:

a) Tähtpäeva ees on sõnad:

- „Parim enne ...”, kui tähtpäev sisaldab päeva,
- muudel juhtudel „Parim enne ... lõppu”.

b) Punktis a nimetatud sõnadega kaasneb:

- tähtpäev või
- viide tähtpäeva asukohale märgistusel.

Vajaduse korral järgneb kõnealustele andmetele säilitamistingimuste kirjeldus, mida tuleb järgida, et toode nime-
tatud aja jooksul säiliks.

c) Tähtpäev koosneb päevast, kuust ja võimalusel aastast kodeerimata kujul samas järjekorras.

Toidu puhul,

- mis ei säili üle kolme kuu, piisab päeva ja kuu märkimisest;
- mille säilimisaeg on üle kolme kuu, kuid mitte üle 18 kuu, piisab kuu ja aasta märkimisest;
- mille säilimisaeg on üle 18 kuu, piisab aasta märkimisest.

d) Kui liidu sätetega, millega kehtestatakse tähtpäeva märkimise muud viisid, ei ole sätestatud teisiti, ei ole minimaalset säilimisaega vaja märkida järgmiste toitude puhul:

- koorimata, tükeldamata või muul samalaadsel viisil töötlemata marjad, puu- ja köögivilid, sealhulgas kartulid; see erand ei kehti idanevate seemnete ja kaunviljaidudega samalaadsete toodete suhtes;
- veinid, likööriained, vahuveinid, aromatiseeritud veinid ja sarnased tooted, mis on saadud muudest puuviljadest kui viinamarjad, ning CN rubriiki 2206 00 kuuluvad joogid, mis on saadud viinamarjadest või viinamarjavirdest;
- joogid, mille etanoolisisaldus on vähemalt 10 mahuprotsenti;
- liht- ja valikpagaritooted, mille koostise järgi võib eeldada, et neid tarbitakse 24 tunni jooksul pärast valmistamist;
- äädikas;
- keedusool;
- tahke suhkur;
- kondiitritooted, mis koosnevad peaaegu ainult maitsestatud ja/või värvitud suhkrutest;
- närimiskummid ja samalaadsed tooted;

2. Tarvitamise tähtpäev märgitakse järgnevalt:

a) sellele eelnevad sõnad „kõlblik kuni ...”;

b) punktis a nimetatud sõnadega kaasneb:

— tähtpäev või

— viide tähtpäeva asukohale märgistusel.

Neile andmetele järgneb säilitamistingimuste kirjeldus, mida tuleb järgida;

c) tähtpäev koosneb päevast, kuust ja võimalusel aastast kodeerimata kujul samas järjekorras;

d) tarvitamise tähtpäev märgitakse igale pakendatud üksikportsjonile.

3. III lisa punktis 6 osutatud külmutamise või esmakordse külmutamise tähtpäev märgitakse järgnevalt:

a) sellele eelnevad sõnad „külmutatud ...”;

b) punktis a nimetatud sõnadega kaasneb:

— tähtpäev või

— viide tähtpäeva asukohale märgistusel;

c) tähtpäev koosneb päevast, kuust ja aastast kodeerimata kujul samas järjekorras.

XI LISA

LIHA LIIGID, MILLE PUHUL ON PÄRITOLURIIGI VÕI LÄHTEKOHA MÄRKIMINE KOHUSTUSLIK

CN-koodid (kombineeritud nomenklatuur 2010)	Kirjeldus
0203	Värske, jahutatud või külmutatud sealih
0204	Värske, jahutatud või külmutatud lamba- või kitseliha
Ex 0207	Rubriigi 0105 kodulindude värske, jahutatud või külmutatud liha

XII LISA

ETANOLISISALDUS

Üle 1,2 % mahuprotsendiga jookide etanoolisisaldus esitatakse ainult kuni ühe kümnendkoha täpsusega. Sellele järgneb sümbol „% vol”(mahuprotsent) ning sellele võib eelneda sõna „alkohol” või lühend „alk” või „alc”.

Etanoolisisaldus määratakse kindlaks temperatuuril 20 °C.

Etanoolisisalduse näitamisel mahuprotsentides on lubatud järgmised positiivsed ja negatiivsed hälbed, mida väljendatakse allolevas tabelis loetletud absoluutväärtusena. Neid kohaldatakse, ilma et see piiraks etanoolisisalduse kindlaksmääramiseks kasutatud analüüsimeetodist tulenevaid lubatud hälbeid.

Joogi kirjeldus	Positiivne ja negatiivne hälve
1. CN rubriiki 2203 00 kuuluv õlu, mille etanoolisisaldus ei ületa 5,5 mahuprotsenti; CN rubriiki 2206 00 kuuluvad karboniseerimata joogid, mis on saadud viinamarjadest;	0,5 % vol.
2. Õlu, mille etanoolisisaldus ületab 5,5 mahuprotsenti; CN rubriiki 2206 00 kuuluvad karboniseeritud joogid, mis on saadud viinamarjadest, siidrid, pirnisiidrid, marja-, puuviljaveinid jm, mis on saadud muudest marjadest, puuviljadest kui viinamarjad ja mis võivad olla poolvaheveinid või vahuveinid; mõdu;	1 % vol.
3. Leotatud marju, puuvilju või taimeosi sisaldavad joogid;	1,5 % vol.
4. Kõik muud joogid, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi.	0,3 % vol.

XIII LISA

VÕRDLUSKOGUSED

A OSA – VITAMIINIDE JA MINERAALTOITAINETE PÄEVASED VÕRDLUSKOGUSED (TÄISKASVANUTEL)

1. Vitamiinid ja mineraaltoitained, mida võib märkida, ja nende võrdluskogused (NRV)

Vitamiin A (µg)	800	Kloriid (mg)	800
Vitamiin D (µg)	5	Kaltsium (mg)	800
Vitamiin E (mg)	12	Fosfor (mg)	700
Vitamiin K (µg)	75	Magneesium (mg)	375
Vitamiin C (mg)	80	Raud (mg)	14
Tiamiin (mg)	1,1	Tsink (mg)	10
Riboflaviin (mg)	1,4	Vask (mg)	1
Niatsiin (mg)	16	Mangaan (mg)	2
Vitamiin B6 (mg)	1,4	Fluoriid (mg)	3,5
Foolhape (µg)	200	Seleen (µg)	55
Vitamiin B12 (µg)	2,5	Kroom (µg)	40
Biotiin (µg)	50	Molübdeen (µg)	50
Pantoteenhape (mg)	6	Jood (µg)	150
Kaalium (mg)	2 000		

2. Vitamiinide ja mineraaltoitainete märkimisväärtuste kogus

Reeglina tuleks märkimisväärtuste koguse määramisel arvesse võtta järgmisi väärtusi:

- 15 % punktis 1 osutatud võrdluskogusest 100 grammi või 100 ml kohta muude toodete kui jookide puhul;
- 7,5 % punktis 1 osutatud võrdluskogusest 100 ml kohta jookide puhul või
- 15 % punktis 1 osutatud võrdluskogusest portsjoni kohta, kui pakend sisaldab ainult ühe portsjoni.

B OSA – ENERGIA JA VALITUD TOITAINETE (VÄLJA ARVATUD VITAMIINID JA MINERAALTOITAINED) VÕRDLUSKOGUSED (TÄISKASVANUTEL)

Energia või toitaine	Võrdluskogus
Energia	8 400 KJ / 2 000 kcal
Rasvad	70 g
Küllastunud rasvhapped	20 g
Süsivesikud	260 g
Suhkrud	90 g
Valgud	50 g
Sool	6 g

XIV LISA

ÜMBERARVESTUSKOEFIITSIENDID

ÜMBERARVESTUSKOEFIITSIENDID ENERGIASISALDUSE ARVUTAMISEKS

Märgitav energiasisaldus arvutatakse järgmiste ümberarvestuskoeffitsientide alusel:

— süsivesikud (välja arvatud polüoolid)	17 kJ/g — 4 kcal/g
— polüoolid	10 kJ/g — 2,4 kcal/g
— valgud	17 kJ/g — 4 kcal/g
— rasvad	37 kJ/g — 9 kcal/g
— salatrimid	25 kJ/g — 6 kcal/g
— alkohol (etanool)	29 kJ/g — 7 kcal/g
— orgaanilised happed	13 kJ/g — 3 kcal/g
— kiudained	8 kJ/g — 2 kcal/g
— erütritool	0 kJ/g — 0 kcal/g

XV LISA

TOITUMISALASE TEABE VÄLJENDAMINE JA ESITAMINE

Toitumisalases teabes kasutatavad mõõtühikud energiasisalduse kohta (kilodžaulid (kJ) ja kilokalorid (kcal)) ning kaalu kohta (grammid (g), milligrammid (mg) või mikrogrammid (µg)) ning teabe esitamise järjekord, kus asjakohane, on järgmine:

energiasisaldus	kJ/kcal
rasvad	g
millest	
— küllastunud rasvhapped	g
— monoküllastumata rasvhapped	g
— polüküllastumata rasvhapped	g
süsivesikud	g
millest	
— suhkrud	g
— polüoolid	g
— tärklis	g
kiudained	g
valgud	g
sool	g
vitamiinid ja mineraaltoitained	XIII lisa A osa punktis 1 kindlaksmääratud ühikud

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2011/83/EL,

25. oktoober 2011,

tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu 20. detsembri 1985. aasta direktiiviga 85/577/EMÜ (tarbija kaitsmise kohta väljaspool äriruume sõlmitud lepingute korral) ⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 1997. aasta direktiiviga 97/7/EÜ (tarbijate kaitse kohta sidevahendi abil sõlmitud lepingute korral) ⁽⁵⁾ nähakse tarbijale ette mitmeid lepingulisi õigusi.

(2) Et lihtsustada ja ajakohastada kohaldatavaid eeskirju, kõrvaldada vastuolud ning täita neis eeskirjades esinevad soovimatud lüngad, vaadati kõnealused direktiivid omandatud kogemustest lähtudes läbi. Läbivaatamine näitas, et on asjakohane asendada need kaks direktiivi üheainsa direktiiviga. Seega tuleks käesoleva direktiiviga kehtestada

tüüpeeskirjad kauglepingute ja väljaspool äriruume sõlmitavate lepingute ühiste aspektide suhtes, loobudes varasemate direktiivide minimaalse ühtlustamise põhimõttest, lubades samas liikmesriikidel teatud aspektide suhtes säilitada või vastu võtta siseriiklikke eeskirju.

(3) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 169 lõige 1 ning artikli 169 lõike 2 punkt a näevad ette, et liit aitab kaasa kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamisele meetmetega, mis on vastu võetud nimetatud lepingu artikli 114 põhjal.

(4) Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 26 lõikele 2 hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade ja teenuste vaba liikumine ning asutamisevabadus. Tarbijate kauglepingute ja väljaspool äriruume sõlmitud lepingute teatavate aspektide ühtlustamine on vajalik toimiva ning tarbijatele suunatud siseturu arendamiseks, kus valitseb tasakaal kõrgetasemelise tarbijakaitse ja ettevõtjate konkurentsivõime vahel, järgides seejuures subsidiaarsuse põhimõtet.

(5) Kaugmüügi piiriüleste potentsiaali ei ole täies ulatuses ära kasutatud, kuigi see võiks olla üks siseturu esmastest käegakatsutavatest tulemustest. Võrreldes riigisisese kaugmüügi olulise kasvuga viimastel aastatel on piiriülese kaugmüügi kasv olnud piiratud. See erinevus on märgatav just Interneti teel toimuva müügi puhul, kus kasvuruum on eriti suur. Väljaspool äriruume (otsemüük) sõlmitavate lepingute piiriüleste potentsiaali ärakasutamist takistavad mitmed tegurid, sealhulgas tootmisharudele kehtestatud siseriiklike tarbijakaitse-eeskirjade erinevus. Võrreldes riigisisese otsemüügi kasvuga viimastel aastatel, on just teenuste sektoris, nt kommunaalteenused, selliste tarbijate arv, kes seda piiriülese ostu-müügi kanalit kasutavad, püsinud samal tasemel. Vastukajana paljudes liikmesriikides kasvanud äri võimaluste peaksid väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (sealhulgas üksikkauplejad) või otsemüügiga tegelevate ettevõtete agendid olema enam huvitatud äri võimaluste leidmisest teistes liikmesriikides, seda eelkõige piirialadel. Seetõttu aitab tarbijatele esitatava teabe ning kauglepingutest ja väljaspool

⁽¹⁾ ELT C 317, 23.12.2009, lk 54.

⁽²⁾ ELT C 200, 25.8.2009, lk 76.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 23. juuni 2011. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 10. oktoobri 2011. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT L 372, 31.12.1985, lk 31.

⁽⁵⁾ EÜT L 144, 4.6.1997, lk 19.

äriruume sõlmitavatest lepingutest taganemise täielik ühtlustamine kaasa kõrgetasemelisele tarbijakaitsele ning ettevõtja ja tarbija vahelise siseturu paremale toimimisele.

- (6) Teatavad erinevused põhjustavad siseturu toimimisele olulisi takistusi, mis mõjutavad nii kauplejaid kui ka tarbijaid. Kõnealused erinevused suurendavad eeskirjade täitmiseks tehtavaid kulutusi kauplejate jaoks, kes tahavad müüa oma kaupu või osutada teenuseid välismaal. Samuti kahjustab ebaproportsionaalne killustatus tarbijate usaldust siseturu suhtes.
- (7) Mõne peamise regulatiivse aspekti täielik ühtlustamine peaks tunduvalt suurendama nii tarbijate kui kauplejate õiguskindlust. Nii tarbijad kui ka kauplejad peaksid saama lähtuda ühtsest, selgelt määratletud õiguslikel printsiipidel rajanevast regulatiivraamistikust, mis reguleerib ettevõtjate ja tarbijate vahel sõlmitavate lepingute teatavaid aspekte kogu liidus. Sellise ühtlustamise tulemusena peaks kõrvaldatama eeskirjade killustatusest põhjustatud takistused ja saavutatama täielik siseturg selles valdkonnas. Kõnealuseid takistusi saab kõrvaldada üksnes ühtsete liidu tasandi eeskirjade kehtestamisega. Lisaks sellele peaks nende eeskirjadega tagatama tarbijate jaoks ühtlaselt kõrge tarbijakaitse tase kogu liidus.
- (8) Ühtlustatavad regulatiivsed aspektid peaksid puudutama ainult tarbijate ja kauplejate vahel sõlmitavaid lepinguid. Seetõttu ei tohiks käesolev direktiiv mõjutada siseriiklikku õigust töölepingute, pärimisõigust ja perekonnaõigust käsitlevate lepingute ning selliste lepingute valdkonnas, mis on seotud äriühingute või seltsingute asutamise ja töö korraldamisega.
- (9) Käesolev direktiiv kehtestab eeskirjad teabe kohta, mida tuleb esitada seoses kauglepingute, väljaspool äriruume sõlmitud lepingute ning muude kui kauglepingute ja väljaspool äriruume sõlmitud lepingutega. Käesolev direktiiv reguleerib ka taganemisõigust kauglepingutest ja väljaspool äriruume sõlmitud lepingutest ning ühtlustab teatud sätteid ettevõtjate ja tarbijate vahel sõlmitavate lepingute täitmise ja mõnede muude aspektide kohta.
- (10) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 (lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I))⁽¹⁾ kohaldamist.

- (11) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata nende liidu sätete kohaldamist, mis puudutavad konkreetseid sektoreid, nagu näiteks inimestervishoiu kasutatavad ravimid, meditsiiniseadmed, eraelu puutumatus ja elektrooniline side, patsiendiõigused piiriülese tervishoiu, toiduainete märgistamine ning elektrienergia ja maagaasi siseturg.
- (12) Käesolevas direktiivis kehtestatud teavitamisnõuded peaksid täiendama neid teavitamisnõudeid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivis 2006/123/EÜ (teenuste kohta siseturul)⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivis 2000/31/EÜ (infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta))⁽³⁾. Liikmesriikidele peaks jääma võimalus kehtestada nende territooriumil asutatud teenusepakkujatele täiendavaid teavitamisnõudeid.
- (13) Liikmesriikidele peaks kooskõlas liidu õigusega jääma pädevus kohaldada käesoleva direktiivi sätteid direktiivi kohaldamisalasse mittekuuluvates valdkondades. Seega võivad liikmesriigid säilitada või kehtestada siseriiklikud õigusaktid, mis on vastavuses käesoleva direktiivi sätetega või selle teatavate sätetega, mis käsitlevad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jäävaid lepinguid. Näiteks võivad liikmesriigid teha otsuse laiendada käesoleva direktiivi eeskirjade kohaldamist juriidilistele või füüsilistele isikutele, kes ei ole käesoleva direktiivi tähenduses tarbijad, nagu valitsusvälised organisatsioonid, tegevust alustavad ettevõtjad või väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad. Samamoodi võivad liikmesriigid kohaldada käesoleva direktiivi sätteid lepingutele, mis ei ole kauglepingud käesoleva direktiivi mõistes, näiteks seepärast, et need ei ole sõlmitud organiseeritud kaugmüügi- või teenuste osutamise skeemi alusel. Lisaks võivad liikmesriigid säilitada või kehtestada siseriiklikud sätted käesolevas direktiivis konkreetselt mitte käsitletud küsimuste kohta, näiteks müügilepinguid käsitlevad täiendavad eeskirjad, sealhulgas seoses kauba kättetoimetamisega, või teabe esitamise nõuded lepingu kehtivuse ajal.
- (14) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata siseriiklikku õigust lepinguõiguse valdkonnas, kui lepinguõiguse aspekte ei reguleerita käesoleva direktiiviga. Seetõttu ei tohiks käesolev direktiiv piirata siseriiklikku õigust, millega reguleeritakse näiteks lepingu sõlmimist või kehtivust (nt nõusoleku puudumise korral). Samamoodi ei tohiks käesolev direktiiv piirata siseriiklikku õigust seoses üldiste lepinguliste õiguskaitsevahendite, üldise majanduskorra eeskirjadega (nt ülemäära või liialdatult kõrged hinnad) ning ebaetiliste õiguslike tehingute eeskirjadega.

⁽¹⁾ ELT L 177, 4.7.2008, lk 6.

⁽²⁾ ELT L 376, 27.12.2006, lk 36.

⁽³⁾ EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1.

- (15) Käesolev direktiiv ei tohiks ühtlustada tarbijalepingutele kohaldatavaid keelenõudeid. Seetõttu võivad liikmesriigid säilitada või kehtestada oma siseriiklikus õiguses lepingulisele teabele ja lepingutingimustele esitatavad keelenõuded.
- (16) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata seadusjärgset esindust käsitlevat siseriiklikku õigust, näiteks eeskirjad, mida kohaldatakse kaupleja nimel või ülesandel tegutseva isiku suhtes (nt agent või usaldusisik). Liikmesriikidele peaks jääma selles valdkonnas pädevus. Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada kõikide kauplejate suhtes, nii avaliku kui ka erasektori kauplejate suhtes.
- (17) Tarbija määratlus peaks hõlmama füüsilisi isikuid, kes tegutsevad väljaspool oma kaubandus-, majandus-, ametialast või kutsetegevust. Kui aga leping on sõlmitud eesmärkidel, mis on osaliselt seotud isiku kaubandustegevusega ja osaliselt mitte (kahesuguse eesmärgiga lepingud) ning kaubanduslik eesmärk on piiratud ega ole lepingu kontekstis domineeriv, tuleks ka antud isikut lugeda tarbijaks.
- (18) Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide vabadust määrata kooskõlas liidu õigusega kindlaks, milliseid teenuseid nad loevad üldist majandushuvi pakkuvateks teenusteks, kuidas selliste teenuste osutamist tuleks korraldada ja rahastada kooskõlas riigiabi eeskirjadega ning milliseid konkreetseid kohustusi tuleks nende suhtes kohaldada.
- (19) Digitaalne infosisu tähendab andmeid, mis on toodetud ja tarnitud digitaalsel kujul, nagu arvutiprogrammid, rakendused, mängud, muusika, videod või tekstid, sõltumata sellest, kas neile pääseb ligi allalaadimise kaudu või voogedastuse abil, füüsilisel andmekandjal või muul moel. Digitaalse infosisu tarnimise lepingud peaksid kuuluma käesoleva direktiivi kohaldamisalasse. Kui digitaalset infosisu tarnitakse füüsilisel andmekandjal, nagu CD või DVD, tuleks seda lugeda kaubaks käesoleva direktiivi tähenduses. Sarnaselt vee, gaasi või elektri tarnimise lepingutega, kui neid ei panda müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, või kaugkütte lepingutega, ei tuleks lepinguid digitaalse infosisu kohta, mida ei tarnita füüsilisel andmekandjal, pidada käesoleva direktiivi mõistes ei müügi- ega teenuslepinguteks. Niisuguste lepingute puhul peaks tarbijal olema taganemisõigus, juhul kui tarbija ei ole andnud nõusolekut lepingu täitmise alustamiseks taganemistähtaaja jooksul ja kinnitanud asjaolu, et ta kaotab seetõttu õiguse lepingust taganeda. Lisaks üldistele teavitamisnõuetele peaks kaupleja teavitama tarbijat digitaalse infosisu funktsioonidest ja asjaomasest koostalitlusvõimest. Funktsionaalsuse mõiste peaks viitama võimalustele digitaalse infosisu kasutamiseks, näiteks tarbija käitumise jälgimine; samuti peaks see viitama tehniliste piirangute olemasolule või puudumisele, nagu kaitse digitaalõiguste haldamise kaudu või piirkondade kodeerimine. Asjaomase koostalitlusvõime mõiste tähendab teabe kirjeldamist seoses standardse riist- ja tarkvarakeskkonnaga, millega digitaalne infosisu on ühilduv, näiteks operatsioonisüsteem, vajalik versioon ja teatud riistvara omadused. Komisjon peaks analüüsima täiendavate ühtlustatud sätete vajadust digitaalse infosisu osas ning esitama vajaduse korral seadusandliku akti ettepaneku selle küsimuse käsitlemiseks.
- (20) Kauglepingu mõiste peaks hõlmama kõiki juhtumeid, kus leping sõlmitakse kaupleja ja tarbija vahel organiseeritud kaugmüügi- või teenuste osutamise skeemi alusel üksnes ühe või mitme kaugsidevahendi vahendusel (nt tellimuskiri, Internet, telefon või faks) kuni ja kaasa arvatud ajani, mil leping on sõlmitud. Kõnealune mõiste peaks hõlmama ka olukordi, kus tarbija külastab ärruume üksnes teabe saamiseks kauba või teenuse kohta ning järgnevalt räägib läbi ja sõlmib lepingu vahemaa tagant. Seevastu ei tuleks kauglepinguks lugeda lepingut, milles lepatakse kokku kaupleja ärruumes ning mis sõlmitakse lõplikult kaugsidevahendit kasutades. Samuti ei tuleks kauglepinguks lugeda lepingut, mis algatatakse kaugsidevahendit kasutades, kuid sõlmitakse lõplikult kaupleja ärruumes. Kauglepingu põhimõte ei tohiks samamoodi hõlmata tarbija poolt kaugsidevahendit kasutades kutseala esindajale esitatud taotlust teenuse saamiseks, nt kui tarbija helistab juuksurija kinnipanemiseks. Organiseeritud kaugmüügi- või teenuste osutamise skeemi mõiste peaks hõlmama skeeme, mida ei paku mitte kaupleja, vaid kolmas isik, kuid mida kaupleja kasutab, näiteks Interneti-põhine platvorm. See ei tohiks aga hõlmata juhtumeid, kus veebilehel pakutakse üksnes teavet kaupleja, tema kaupade ja/või teenuste kohta ning tema kontaktandmeid.
- (21) Väljaspool ärruume sõlmitud leping tuleks määratleda lepinguna, mis sõlmitakse kaupleja ja tarbija samaaegsel füüsilisel kohalolekul paigas, mis ei ole kaupleja ärruumeid, näiteks tarbija kodus või töökohal. Väljaspool ärruume võib tarbija olla potentsiaalse psühholoogilise surve all või puutuda kokku üllatusmomendiga, olenevalt sellest, kas tarbija on soovinud kaupleja kohaletulekut või mitte. Väljaspool ärruume sõlmitud lepingu mõiste peaks hõlmama ka olukordi, kus tarbija poole pöördutakse isiklikult ja eraldi väljaspool ärruume, kuid leping sõlmitakse kohe pärast seda kaupleja ärruumes

- või kaugsidevahendi abil. Väljaspool äriruume sõlmitud lepingu mõiste ei tohiks hõlmata olukordi, kus kaupleja tuleb alguses tarbija koju ainult eesmärgiga viia läbi mõõtmine või teha pakkumine, ilma et tarbija oleks endale kohustusi võtnud, ning kui leping sõlmitakse kaupleja pakkumise alusel alles hiljem kaupleja äriruumides või kaugsidevahendi abil. Neil juhtudel ei loeta lepingut sõlmituks vahetult pärast kaupleja tarbija poole pöördumist, kui tarbijal on olnud aega enne lepingu sõlmimist pakkumise üle mõelda. Oste, mis on tehtud kaupleja poolt organiseeritud väljasõidu ajal, mille käigus reklaamiti omandatud kaupu ja pakuti neid müügiks, tuleks käsitada väljaspool äriruume sõlmitud lepingutena.
- (22) Ettevõtte äriruumideks tuleks lugeda mis tahes liiki valdusi (näiteks pood, müügikiosk või veoauto), mida kaupleja kasutab alalise või tavapärase äritegevuse kohana. Müügikioskeid ja -lette tuleks käsitada äriruumidena, kui need vastavad sellele tingimusele. Jaemüügiks kasutatavaid ruume, kus kaupleja tegutseb hooajaliselt (näiteks turismihooajal suusa- või rannakuurordis), tuleks vaadelda äriruumidena, kuna kaupleja kõnealustes ruumides tavaliselt tegutseb. Avalikkusele juurdepääsetavaid kohti, nagu tänavad, ostukeskused, rannad, spordirajatised ja ühiskondlik transport, mida kaupleja kasutab oma äritegevuseks erandjuhtudel, ning samuti kodusid ja töökohti ei tuleks käsitada äriruumidena. Käesoleva direktiivi kohaselt kaupleja nimel või tema ülesandel tegutseva isiku äriruume tuleks käsitada käesoleva direktiivi tähenduses äriruumidena.
- (23) Püsiv andmekandja peaks võimaldama tarbijal säilitada teavet nii kaua, kuni see on tema jaoks vajalik, et kaitsta oma huve, mis tulenevad suhtest kauplejaga. Niisugused andmekandjad peaks hõlmama eelkõige paberit, USB-pulki, CD-ROMe, DVDsid, mälukaarte või arvuti kõvakettaid, samuti e-kirju.
- (24) Avalik enampakkumine tähendab seda, et selle juures viibivad kauplejad ja tarbijad või neile on antud võimalus seal juures isiklikult viibida. Kaupleja pakub tarbijale kaupu või teenuseid võstupakkumise korras, mis on mõnes liikmesriigis seadusega reguleeritud, et pakkuda kaupu või teenuseid avaliku müügi teel. Edukas pakkumise tegija on kohustatud kauba või teenuse ostma. Enampakkumise läbiviimiseks tarbijatele ja kauplejatele kättesaadavate on-line-platvormide kasutamist ei tohiks käsitada käesoleva direktiivi tähenduses avaliku enampakkumisenä.
- (25) Käesolev direktiiv peaks hõlmama kaugküttega seotud lepinguid, sarnaselt vee, gaasi või elektri tarnimise lepingutega. Kaugküte tähendab soojust (muu hulgas auru või kuuma vee kujul) kütmise eesmärgil tarnimist keskest tootmisallikast ülekande- ja jaotusvõrgu kaudu mitmele hoonele.
- (26) Kinnisasja või kinnisasjaga seotud õiguste üleandmise või selliste kinnisasja või kinnisasjaga seotud õiguste loomise või omandamisega seotud lepingute, uue hoone ehitamise lepingute, olemasolevate ehitiste suuremahulise ümberehitamise lepingute ja eluruumide üürilepingute suhtes on siseriiklikes õigusaktides juba mitmeid konkreetseid nõudeid. Kõnealused lepingud hõlmavad näiteks veel arendamata kinnisvara müüki ja üürimist-ostmist. Käesoleva direktiivi sätteid ei ole kõnealuste lepingute jaoks asjakohased, mistõttu tuleks need käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta. Suuremahuline ümberehitus on võrreldav uue hoone ehitamisega, näiteks kui jäetakse alles vaid vana hoone fassaad. Eelkõige hoonete juurdeehitiste (nt garaaž või veranda) ehitamisega ning hoonete remondi ja renoveerimisega (v.a suuremahuline ümberehitamine) seotud teenuslepingud peaksid olema hõlmatud käesoleva direktiiviga, samuti lepingud, mis on seotud kinnisvaravahendajate teenustega ja eluruumide üürimisega muul eesmärgil kui seal elamiseks.
- (27) Transporditeenused hõlmavad reisijatevedu ja kaubavedu. Reisijatevedu tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta, kuna selle suhtes kehtivad muud liidu õigusaktid ning ühistranspordi ja taksode suhtes kehtivad siseriiklikud õigusaktid. Käesoleva direktiivi sätteid, millega kaitstakse tarbijaid maksevahendite kasutamise liiga kõrgete tasude eest või varjatud kulude eest, peaksid siiski kehtima ka reisijateveo lepingute puhul. Kaubaveo ja autorendi kui teenuste puhul peaks tarbijatele kehtima käesolevast direktiivist tulenev kaitse, välja arvatud lepingust taganemise õigus.
- (28) Halduskoormuse vältimiseks kauplejatele võivad liikmesriigid otsustada mitte kohaldada käesolevat direktiivi, kui väikese väärtusega kaupu või teenuseid müüakse väljaspool äriruume. Rahaline piirmäär tuleks kehtestada piisavalt madalal tasemel, et välja arvata üksnes väheväärtuslikud ostud. Liikmesriikidel peaks olema lubatud selline väärtus kindlaks määrata siseriiklikes õigusaktides, tingimusel et see ei ületa 50 eurot. Kui tarbija sõlmib samaaegselt kaks või enam seonduvaid esemeid puudutavat lepingut, tuleks selle piirmäära kohaldamisel võtta arvesse nende koguhinda.

- (29) Sotsiaalteenused on oma põhiolemuselt erinevad, mis kajastub valdkondlikes õigusaktides, millest osa on liidu tasandil ja osa siseriikliku tasandil õigusaktid. Sotsiaalteenused hõlmavad ühest küljest teenuseid eriti ebasoodsas olukorras olevatele või väikese sissetulekuga inimestele ning samuti teenuseid rutiinsete igapäevaste tegevuste läbiviimisel abi vajavatele inimestele ning teisest küljest teenuseid kõikidele, kellel on erivajadus abi, toetuse, kaitse või julgustuse järele konkreetses eluetapis. Sotsiaalteenused hõlmavad muu hulgas teenuseid lastele ja noortele, abiteenuseid perekondadele, üksikvanematele ja eakatele ning teenuseid siserändajatele. Sotsiaalteenused hõlmavad nii lühi- kui ka pikaajalisi hooldusteenuseid, mida osutatakse näiteks koduhooldusteenust pakkuvates asutustes, hooldekodudes ja koduhoolduse raames. Sotsiaalteenused hõlmavad nii riigi poolt siseriiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil riigi poolt volitatud teenusepakujate või riigi poolt tunnustatud heategevusorganisatsioonide osutatavaid teenuseid kui ka eraettevõtjate poolt osutatavaid teenuseid. Käesoleva direktiivi sätted ei ole sotsiaalteenuste puhul asjakohased ja seetõttu tuleks need selle kohaldamisalast välja jätta.
- (30) Tervishoiuteenuste reguleerimiseks on vaja erisätteid, sest need on tehniliselt keerukad, olulised üldhuviteenuste jaoks ning neid rahastatakse ulatuslikult avaliku sektori poolt. Tervishoiuteenus on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta direktiivis 2011/24/EL (patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius) ⁽¹⁾ määratletud järgmiselt: „tervishoiuteenused, mida tervishoiutöötajad osutavad patsientidele, et hinnata, säilitada või taastada nende tervises seisundit, sealhulgas ravimite ja meditsiiniseadmete väljakirjutamine, väljastamine ja nendega varustamine”. Tervishoiutöötaja on nimetatud direktiivis määratletud kui arst, üldõde, hambaarst, ämmaemand või proviisor Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/36/EÜ (kutsevalifikatsioonide tunnustamise kohta) ⁽²⁾ tähenduses või muu spetsialist, kes tegutseb tervishoiusektoris reguleeritud kutsealal direktiivi 2005/36/EÜ artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses, või isik, keda loetakse ravi osutava liikmesriigi õigusaktide kohaselt tervishoiutöötajaks. Käesoleva direktiivi sätted ei ole tervishoiuteenuste puhul asjakohased ja seetõttu tuleks need direktiivi kohaldamisalast välja jätta.
- (31) Hasartmängud tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta. Hasartmäng on tegevus, mis hõlmab rahalise panusega õnnemänge, kaasa arvatud loteriid, kasiinod ja kihlveotehingud. Liikmesriikidel peaks olema võimalik kehtestada nimetatud tegevuste suhtes muid, sealhulgas ka rangemaid tarbijakaitsemeetmeid.
- (32) Kehtivad liidu õigusaktid, mis käsitlevad muu hulgas tarbijatele osutatavaid finantsteenuseid, reisipakette ja osajalise kasutamise õigust, sisaldavad mitmeid tarbijakaitse-eeskirju. Seepärast ei peaks käesolevat direktiivi kohaldama kõnealuste valdkondade lepingute suhtes. Finantsteenuste puhul tuleks ergutada liikmesriike liidu tasandil reguleerimata küsimustes õigusaktide väljatöötamisel lähtuma finantsteenuste valdkonnas kehtivatest liidu õigusaktidest, et kõigile tarbijatele ja kõigi finantsteenuseid käsitlevate lepingute puhul oleks tagatud võrdsed tingimused.
- (33) Kauplejatel peaks lasuma kohustus tarbijat eelnevalt teavitada igasugustest korralduslikest aspektidest, mis tulenevad olukorrast, kus tarbija sooritab kaupleja kasuks sissemakse, sealhulgas sellisest olukorrast, kus tarbija krediit- või deebetkaardil broneeritakse teatav summa.
- (34) Kaupleja peaks andma tarbijale selget ja arusaadavat teavet, enne kui tarbija on seotud kauglepingu või väljaspool ärruume sõlmitava lepinguga, muu kui kauglepingu või väljaspool ärruume sõlmitava lepinguga või mis tahes vastava pakkumisega. Kõnealuse teabe esitamisel peaks kaupleja võtma arvesse nende tarbijate erivajadusi, kes on eriti kaitsetud oma vaimse või füüsilise puude, psühholoogilise seisundi, vanuse või kergeusklikkuse tõttu, mille ettenägemist kauplejalt võib mõistlikult eeldada. Kuid erivajaduste arvessevõtmine ei tohiks tekitada tarbijakaitse erinevat taset.
- (35) Kaupleja poolt tarbijale esitatav teave peaks olema kohustuslik ning seda ei tohiks muuta. Siiski peaks lepinguosalistel olema võimalus leppida sõnaselgelt kokku sõlmitava lepingu sisu muutmises, näiteks kauba kättetoimetamise korra osas.
- (36) Kauglepingute puhul tuleks kohandada teavitamisnõudeid nii, et arvesse võetaks teatavate kommunikatsioonivahendite tehnilisi piiranguid, näiteks teatavate mobiiltelefonide ekraanidel kuvatavate tähe märkide piiratud arv või telepoodide reklaami ajaline piiratus. Sellistel juhtudel peaks kaupleja täitma teavitamise miinimumnõudeid ja andma tarbijale viite muude teabeallikate kohta, näiteks pakkuma välja maksuvaba telefoninumbri või kaupleja veebilehe aadressi, kus asjakohane teave on vahetult ja hõlpsasti kättesaadav. Mis puudutab nõuet teavitada tarbijat sellise kauba tagastamise kuludest, mida selle olemuse tõttu tavaliselt ei saa posti teel tagastada, loetakse see nõue täidetuks, kui kaupleja määrab kauba tagastamiseks näiteks ühe kättetoimetaja (nt see, keda ta kasutab kauba kohaletoimetamiseks) ja ühe hinna. Kui kaupleja

⁽¹⁾ ELT L 88, 4.4.2011, lk 45.

⁽²⁾ ELT L 255, 30.9.2005, lk 22.

ei saa kauba tagastamise tasu mõistlikel põhjustel eelnevalt arvutada, näiteks põhjusel, et kaupleja ei tegele kauba tagastamise korraldamisega ise, peaks kaupleja teavitama, et selline tasu tuleb maksta ja see võib olla kõrge, samuti tuleks esitada hinnanguline tasu ülempiir, mis võiks põhineda kauba tarbijale kohaletoimetamise tasul.

(37) Kuna kaugmüügi puhul puudub tarbijal võimalus kaupa enne lepingu sõlmimist näha, peaks tarbijal olema lepingust taganemise õigus. Samal põhjusel peaks tarbijal olema võimalus kaupa enne ostmist proovida ja uurida selles ulatuses, mis on vajalik kauba olemuses, omadustes ja toimimises veendumiseks. Väljaspool ärruume sõlmitud lepingute puhul peaks tarbijal olema õigus lepingust taganeda võimaliku üllatusmomendi ja/või psühholoogilise surve tõttu. Lepingust taganemine peaks lõpetama lepinguosaliste kohustuse lepingut täita.

(38) Kaubandustegevuse veebilehel tuleks hiljemalt tellimise protsessi alguses selgelt ja loetavalt märkida võimalikud tarnimise piirangud ja vastuvõetavad maksevahendid.

(39) On oluline tagada, et Interneti teel sõlmitud kauglepingute puhul oleks tarbijal võimalik enne tellimuse esitamist lepingu põhiosad täielikult läbi lugeda ja neist aru saada. Seega on vaja käesolevas direktiivis sätestada, milliste osade kuvamist nõutakse tellimuse kinnitamise vahetus läheduses. Samuti on oluline tagada, et tarbija saaks niisugustes olukordades määratleda, missugusel hetkel ta võtab endale kohustuse kauplejale maksta. Seepärast tuleks juhtida tarbijate tähelepanu üheselt mõistetavas sõnastuses asjaolule, et tellimuse esitamine toob kaasa kohustuse teha kauplejale makse.

(40) Praegune taganemistähtaaja pikkuse varieerumine nii liikmesriigiti kui kauglepingu või väljaspool ärruume sõlmitava lepingu vahel põhjustab õiguslikku ebakindlust ja eeskirjade järgimise kulusid. Nii kauglepingute kui ka väljaspool ärruume sõlmitavate lepingute suhtes peaks kehtima ühesugune lepingust taganemise tähtaeg. Teenuslepingute puhul peaks taganemistähtaeg lõppema 14 päeva pärast lepingu sõlmimist. Müügilepingute korral peaks taganemistähtaeg lõppema 14 päeva pärast päeva, mil tarbija või tema määratud kolmas isik, kes ei ole kauba kättetoimetaja, sai kauba füüsiliselt oma valdusse. Lisaks peaks tarbijal olema võimalik kasutada taganemisõigust enne kauba füüsiliselt oma valdusse saamist. Kui tarbija on tellinud ühes tellimuses mitu kaupa, kuid need toimetatakse kohale eraldi, peaks taganemistähtaeg lõppema 14 päeva pärast päeva, mil tarbija sai füüsiliselt oma valdusse viimase kauba. Kui kaubad tarnitakse

mitmes osas, peaks taganemistähtaeg lõppema 14 päeva pärast päeva, mil tarbija saab füüsiliselt oma valdusse viimase osa tellitud kaubast.

(41) Õiguskindluse tagamiseks on asjakohane, et käesolevas direktiivis sisalduvate ajavahemike arvutamise suhtes tuleks kohaldada nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrust (EMÜ, Euratom) nr 1182/71 (millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad) ⁽¹⁾. Seega tuleks kõiki käesolevas direktiivis sisalduvaid ajavahemikke käsitada kalendripäevades väljendatuna. Kui päevades väljendatavat ajavahemikku arvestatakse sündmuse toimumise või toimingu sooritamise hetkest, ei tohiks seda päeva, mille jooksul sündmus toimub või toiming sooritatakse, lugeda asjaomase ajavahemiku osaks.

(42) Taganemisõigust käsitlevad sätted ei tohiks piirata lepingu lõpetamist või selle kehtetust reguleerivaid liikmesriikide õigusakte ega tarbija võimalust täita oma lepingulisi kohustusi enne lepingus kindlaks määratud tähtaega.

(43) Kui kaupleja ei ole enne kauglepingu või väljaspool ärruume sõlmitava lepingu sõlmimist tarbijat asjakohaselt teavitanud, tuleks taganemistähtaega pikendada. Ent õiguskindluse tagamiseks seoses taganemistähtaaja pikkusega tuleks kehtestada taganemistähtajale 12 kuu pikkune ajaline piirang.

(44) Erinevused viisides, kuidas liikmesriikides taganemisõigust teostatakse, on põhjustanud piiriülese müügiga tegelevatele kauplejatele kulusid. Ühtlustatud taganemisteate näidismalli kasutuselevõtt, mida tarbijad võivad kasutada, peaks lihtsustama lepingust taganemist ja suurendama õiguskindlust. Seetõttu peaks liikmesriigid hoiduma liidu näidismallile mis tahes esitusviisi käsitlevate nõuete kehtestamisest (näiteks seoses tähemärgi suurusega). Siiski peaks tarbijale jääma õigus teatada lepingust taganemisest vabas vormis, kui tema taganemisest teavitav avaldus kauplejale on ühemõtteline. Seda nõuet oleks võimalik täita kirja, telefonikõne või kauba tagastamisega koos selge avaldusega, kuid kohustus tõendada, et taganemine toimus direktiivis määratletud tähtaegade jooksul, peaks lasuma tarbijal. Seetõttu on tarbija huvides kasutada kauplejale oma taganemisest teada andmiseks püsivat andmekandjat.

⁽¹⁾ EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1.

- (45) Kogemuste põhjal on teada, et paljud tarbijad ja kaup-
lejad eelistavad suhtlemist kaupleja veebilehe kaudu, ning
seetõttu peaks kauplejal olema võimalik anda tarbijale
võimalus täita taganemisteate vorm veebipõhiselt. Sel
juhul peaks kaupleja viivitamatult kinnitama taganemis-
teate kättesaamist näiteks e-kirjaga.
- (46) Tarbija lepingust taganemise korral peaks kaupleja tagas-
tama kõik tarbijalt saadud maksed, sealhulgas summa,
mis katab kaupleja kulutused seoses kauba tarnimisega
tarbijale. Hüvitada ei tohiks vautšeriga, välja arvatud
juhul, kui tarbija kasutas algseks tehinguks vautšerit või
kui ta on andnud sõnaselge nõusoleku vautšeri kasuta-
miseks. Kui tarbija valib sõnaselgelt teatud tarneviisi
(näiteks 24 tunni kiirkullerteenus), ehkki kaupleja on
pakkunud tavalist ja üldiselt kasutatavat tarneviisi, mille
kulud on väiksemad, peaks tarbija katma nende tarneviiside
hinnavahe.
- (47) Mõned tarbijad kasutavad taganemisõigust, olles kaupa
kasutanud kauem, kui see on vajalik kauba olemuses,
omadustes ja toimimises veendumiseks. Sel juhul ei
tohiks tarbija kaotada taganemisõigust, vaid peaks vastu-
tama kauba väärtuse mis tahes vähenemise eest. Et veen-
duda kauba olemuses, omadustes ja toimimises, peaks
tarbija käsitsemise ja uurima kaupa üksnes nii, nagu tal
lubatakse seda teha poes. Näiteks peaks tarbija rõivast
ainult selga proovima, kuid ei tohiks seda rõivast kanda.
Seetõttu peaks tarbija kaupa taganemistähtaja jooksul
käsitsemise ja uurimise nõuetekohase hoolsusega. Tarbija
kohustused taganemise korral ei tohiks tarbijat mõjutada
taganemisõiguse kasutamisest loobuma.
- (48) Tuleks nõuda, et tarbija saadab kauba tagasi mitte hiljem
kui 14 päeva pärast seda, kui ta on teatanud kauplejale
oma lepingust taganemise otsusest. Kui kaupleja või
tarbija ei täida taganemisõiguse kasutamise seotud
kohustusi, tuleks kohaldada kooskõlas käesoleva direktii-
viga siseriiklikes õigusaktides sätestatud karistusi ja lepin-
guõiguse sätteid.
- (49) Nii kauplepingutest kui ka väljaspool ärruume sõlmitud
lepingutest taganemise õiguse suhtes peaksid kehtima
teatavad erandid. Taganemisõigus võib näiteks teatud
kauba või teenuse olemust arvestades olla ebakohane.
Erandid kohaldataks näiteks veini puhul, mida tarnitakse
pika ajavahemiku järel pärast spekulatiivset laadi lepingu
sõlmimist ning kus sellise veini väärtus sõltub turu
kõikumisest (*vin en primeur*). Taganemisõigust ei tohiks
kohaldada kauba puhul, mis on valmistatud tarbija
nõuete järgi või mis on selgelt kohandatud konkreetse
tarbija vajadustele, näiteks tellimuse järgi tehtud kardinad,
ega ka näiteks kütusega varustamise puhul, mis oma
olemuselt on kaup, kuid mis pärast tarnimist on
muude esemetega lahutamatult seotud. Taganemisõiguse
andmine tarbijale oleks ebakohane ka teatavate teenuste
puhul, kui lepingu sõlmimine tähendab teatud vahendite
reserveerimist, millele oleks taganemisõiguse kasutamise
korral raske uut tarbijat leida. Selliseks näiteks oleks
hotellide, puhkemajade, kultuuri- või spordiüritustega
seotud reserveerimine.
- (50) Ühest küljest peaks tarbija saama taganemisõigust kasu-
tada ka juhtudel, kui ta on palunud teenuste osutamist
enne taganemistähtaja lõppu. Teisest küljest peaks kaup-
leja olema kindel, et juhul kui tarbija kasutab oma taga-
nemisõigust, makstakse talle piisavalt tema poolt
osutatud teenuse eest. Proportsionaalse määra arvutamine
peaks põhinema lepingus kokkulepitud hinnal, juhul kui
tarbija ei tõesta, et koguhind ise on ebaproportsionaalne;
viimasel juhul arvutatakse proportsionaalne määr
osutatud teenuse turuväärtuse alusel. Turuväärtus tuleks
määrata nii, et võrreldakse teiste kauplejate poolt lepingu
sõlmimise ajal samaväärse teenuse eest küsitud hindasid.
Seetõttu peaks tarbija taotlema teenuse osutamist enne
taganemistähtaja lõppu sõnaselgelt ning väljaspool
ärruume sõlmitud lepingute puhul esitama taotluse
püsival andmekandjal. Samamoodi peaks kaupleja
teatama tarbijale püsival andmekandjal kohustusest
maksta proportsionaalne osa kuludest juba osutatud
teenuste eest. Lepingute puhul, mille objektiks on nii
kaubad kui ka teenused, peaksid käesolevas direktiivis
sätestatud eeskirjad kaupade tagastamise kohta kehtima
ainult kaupade osas, ning teenuste osas peaks kehtima
kompenseerimise kord.
- (51) Peamine probleem tarbijatele ja üks peamistest vaidlus-
allikatest kauplejatele on kaupade kohaletoimetamine,
sealhulgas kaupade kaotsimine või kahjustumine trans-
pordi ajal ning hilinevad või osaline kohaletoimetamine.
Seetõttu on asjakohane selgitada ja ühtlustada siseriik-
likke eeskirju selle kohta, millal kaup tuleks kohale
toimetada. Kohaletoimetamise koha ja korra ning kauba
omandiõiguse üleandmise tingimuste ja kauba omandiõi-
guse üleandmise ajahetke kindlaksmääramist käsitlevate
eeskirjade suhtes tuleks endiselt kohaldada siseriikliku
õigust ning seega ei tohiks käesolev direktiiv neid mõju-
tada. Käesolevas direktiivis sätestatud kohaletoimetamise
eeskirjad peaksid sisaldama võimalust, et tarbija võib
lubada kolmandal isikul saada tema nimel kauba füüsiliselt
enda valdusse või kontrolli kauba üle. Tarbija poolt
kauba üle kontrolli saamiseks tuleks lugeda seda, kui
kaup on talle või tema määratud kolmandale isikule selli-
selt kättesaadav, et seda omanikuna kasutada, või kui tal
on võimalus kaupa edasi müüa (näiteks kui ta on kätte
saanud võtmed või omaniku staatust kinnitavad doku-
mendid).

- (52) Müügilepingute puhul võib kauba kohaletoimetamine toimuda mitmel viisil, kas kohe või hilisemal kuupäeval. Kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud konkreetses tarnimiskuupäevas, peaks kaupleja kauba tarnima võimalikult kiiresti, kuid mitte hiljem kui 30 päeva jooksul alates lepingu sõlmimise päevast. Hilist kohaletoimetamist käsitlevas eeskirjas tuleks võtta arvesse ka kaupu, mis toodetakse või hangitakse spetsiaalselt tarbija jaoks ning mida kaupleja ei saa ilma märkimisväärsel kahjuta uuesti kasutada. Seetõttu tuleks käesolevas direktiivis ette näha eeskiri, millega antakse kauplejale teatavatel asjaoludel kohaletoimetamiseks mõistlik lisatähtaeg. Kui kaupleja ei ole tarbijaga kokkulepitud tähtaja jooksul kaupa kohale toimetanud, peaks tarbija enne, kui ta saab lepingut lõpetada, nõudma kauplejalt kauba kohaletoimetamist mõistliku lisatähtaja jooksul ning tal peaks olema õigus lõpetada leping, kui kaupleja ei toimetata kaupu kohale isegi kõnealuse lisatähtaja jooksul. Seda eeskirja ei tuleks siiski kohaldada juhtudel, kui kaupleja on üheselt mõistetava avaldusega keeldunud kauba kohaletoimetamisest. Samuti ei tuleks seda eeskirja kohaldada teatud juhtudel, kui kohaletoimetamise tähtaeg on väga oluline, näiteks pulmakleit enne pulmi. Seda eeskirja ei tuleks kohaldada ka olukorras, kus tarbija teavitab kauplejat, et kohaletoimetamine kindlal kuupäeval on väga oluline. Selleks võib tarbija kasutada kaupleja kontaktandmeid, mis on esitatud vastavalt käesolevale direktiivile. Sellistel erijuhtudel peaks tarbijal olema õigus leping viivitamata lõpetada pärast esialgselt kokkulepitud kohaletoimetamise tähtaja möödumist, kui kaupleja ei toimetata kaupa õigeaegselt kohale. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata siseriiklike sätteid, mis käsitlevad tarbija poolt kauplejale lepingu lõpetamise soovi teatamise viisi.
- (53) Lisaks tarbija õigusele leping lõpetada juhul, kui kaupleja ei ole täitnud oma kohustust kaupu käesoleva direktiivi kohaselt kohale toimetada, võib tarbija kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega kasutada muid õiguskaitsevahendeid, nagu andes kauplejale kohaletoimetamiseks lisatähtaja, nõudes lepingu täitmist, viivitades maksmisega ning nõudes kahju hüvitamist.
- (54) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiivi 2007/64/EÜ (makseteenuste kohta siseturul) ⁽¹⁾ artikli 52 lõikele 3 peaks liikmesriikidel olema võimalik, võttes arvesse vajadust soodustada konkurentsi ja edendada tõhusate makseviiside kasutamist, siiski keelata kauplejatel tarbijatelt tasu nõuda või seda õigust piirata. Igal juhul peaks kauplejatel olema keelatud nõuda teatud maksevahendite kasutamise eest tarbijatelt tasu, mis ületab kaupleja kulutusi sellise vahendi kasutamise eest.
- (55) Kui kaupleja on kauba tarbijale saatnud, võib esemete hävimise või kahjustumise korral tekitada vaidlusi riisiko ülemineku hetk. Seetõttu peaks käesolev direktiiv sätestama, et tarbijat tuleb kaitsta kauba hävimise või kahjustumise riisiko ülemineku eest enne seda, kui ta on saanud kauba füüsiliselt oma valdusse. Tarbijat tuleks kaitsta kaupleja poolt korraldatud või teostatud transpordi ajal, isegi juhul, kui tarbija on valinud kaupleja pakutud valikute seast konkreetse kohaletoimetamise mooduse. Siiski ei tohiks kõnealust sätet kohaldada lepingute suhtes, mille kohaselt on tarbija ülesandeks hoolitseda kauba kohaletoimetamise eest, või kui tarbija palub mõnel kättetoimetajal kauba kohale toimetada. Seoses riisiko ülemineku hetkega tuleks tarbijat pidada kauba füüsiliselt oma valdusesse saanuks, kui ta on selle kätte saanud.
- (56) Isikutel ja organisatsioonidel, kellel on vastavalt siseriiklikele õigusele õigustatud huvi kaitsta tarbijate lepingulisi õigusi, peaks olema õigus algatada menetlusi kas kohtus või haldusasutuses, mis on pädev kaebuste üle otsustama või asjakohast kohtumenetlust algatama.
- (57) On vaja, et liikmesriigid kehtestaksid karistused käesoleva direktiivi rikkumise eest ja tagaksid nende jõustamise. Kõnealused karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (58) Tarbija ei tohiks jääda ilma käesoleva direktiiviga ette nähtud kaitsest. Kui lepingu suhtes kohaldatava õiguse puhul on tegemist kolmanda riigi õigusega, siis tuleks selle üle otsustamisel, kas tarbijal on käesoleva direktiiviga antud kaitse, kohaldada määrust (EÜ) nr 593/2008.
- (59) Komisjon peaks pärast liikmesriikide ja sidusrühmadega konsulteerimist püüdma leida kõige sobivamat viisi, kuidas teavitada tarbijaid põhilistest õigustest, mis neil on ostu sooritades.
- (60) Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiviga 2005/29/EÜ (mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul (ebaausate kaubandustavade direktiiv)) ⁽²⁾ on keelatud inerts müük, mis seisneb tellimata kauba tarnimises või teenuse osutamises tarbijale, kuid lepingulisi õiguskaitsevahendeid selle kohta ei ole ette nähtud, on käesolevas direktiivis vaja näha ette sellised lepingulised õiguskaitsevahendid, mis vabastavad tarbija tasumiskohustusest nende kaupade või teenuste puhul, mida ta ei ole tellinud.

⁽¹⁾ ELT L 319, 5.12.2007, lk 1.⁽²⁾ ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.

- (61) Pealesunnitult teabe probleemi reguleeritakse juba Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivis 2002/58/EÜ (milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv)), ⁽¹⁾ kus nähakse ette ka kõrge tarbijakaitse tase. Sama probleemi käsitlevad direktiivi 97/7/EÜ sätted on seepärast ebavajalikud.
- (62) Komisjonil on asjakohane vaadata käesolev direktiiv läbi, kui ilmnevad mingid tõkked siseturu toimimisel. Komisjon peaks pöörama läbivaatamisel erilist tähelepanu liikmesriikidele antud võimalustele säilitada või kehtestada siseriiklikud erisätted, sealhulgas nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes) ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiivi 1999/44/EÜ (tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta) ⁽³⁾ teatud valdkondades. Kõnealuse läbivaatamise tulemusena võib komisjon koostada ettepaneku muuta käesolevat direktiivi; kõnealune ettepanek võib sisaldada muudatusi teistes tarbijakaitset käsitlevates õigusaktides, mis kajastavad komisjoni tarbijapoliitika strateegiaga võetud kohustust liidu õigustik ühtse kõrge tarbijakaitse taseme saavutamiseks läbi vaadata.
- (63) Direktiive 93/13/EMÜ ja 1999/44/EÜ tuleks muuta, et nõuda liikmesriikidelt komisjoni teavitamist konkreetsete siseriiklike sätete vastuvõtmisest teatud valdkondades.
- (64) Direktiivid 85/577/EMÜ ja 97/7/EÜ tuleks tunnistada kehtetuks.
- (65) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt aidata kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamiseks kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (66) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni isäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest.
- (67) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe ⁽⁴⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama nende endi jaoks ja liidu huvides

vastavustabeleid, kus on võimalikult suures ulatuses välja toodud vastavus käesoleva direktiivi ja ülevõtmismeetmete vahel, ning tegema need üldsusele kättesaadavaks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, MÕISTED JA KOHALDAMISALA

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata kõrge tarbijakaitse taseme saavutamiseks kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, ühtlustades tarbijate ja kauplejate vahel sõlmitud lepinguid käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatavaid aspekte.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tarbija” – füüsiline isik, kes käesoleva direktiiviga reguleeritud lepingute raames tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega;
- 2) „kaupleja” – füüsiline või juriidiline isik, olenemata sellest, kas viimane on era- või avalik-õiguslikus omandis, kes käesoleva direktiiviga reguleeritud lepingute raames tegutseb – kaasa arvatud teiste isikute kaudu, kes tegutsevad tema nimel või ülesandel – eesmärgil, mis on seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega;
- 3) „kaup” – materiaalne vallasvara, välja arvatud asjad, mida müüakse sundkorras või muul seadusest tuleneval viisil. Käesoleva direktiivi tähenduses loetakse kaubaks ka vesi, gaas ja elekter, kui need pannakse müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses;
- 4) „tarbija nõuete järgi valmistatud kaup” – kaup, mis valmistatakse tarbija isikliku valiku või otsuse alusel;
- 5) „müügileping” – leping, mille kohaselt kaupleja annab tarbijale üle või kohustub andma üle kauba omandiõiguse ning tarbija maksab või võtab kohustuse maksta selle hinna, sealhulgas leping, mille esemeks on nii kaubad kui ka teenused;

⁽¹⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

⁽²⁾ EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29.

⁽³⁾ EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12.

⁽⁴⁾ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

- 6) „teenusleping” – leping, välja arvatud müügileping, mille kohaselt kaupleja osutab või kohustub osutama tarbijale teenust ning tarbija maksab või kohustub maksma selle hinna;
- 7) „kaugleping” – kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud leping, mis sõlmitakse organiseeritud kaugmüügi- või teenuste osutamise skeemi alusel ilma kaupleja ja tarbija üheaegse füüsilise kohalolekuta, kasutades eranditult kas üht või mitut kaugsidevahendit kuni ja kaasa arvatud ajani, millal leping sõlmitakse;
- 8) „väljaspool ärruume sõlmitav leping” – kaupleja ja tarbija vaheline leping:
- a) mis sõlmitakse kaupleja ja tarbija üheaegsel füüsilisel kohalolekul kohas, mis ei ole kaupleja ärruum,
 - b) mille pakkumise tegi tarbija samades tingimustes, nagu on osutatud punktis a,
 - c) mis sõlmitakse kaupleja ja tarbija üheaegsel füüsilisel kohalolekul kaupleja ärruumides või kaugsidevahendi abil kohe pärast seda, kui tarbija poole on isiklikult ja individuaalselt pöördutud kohas, mis ei ole kaupleja ärruumid, või
 - d) mis sõlmitakse kaupleja korraldatud väljasõidu ajal eesmärgiga reklaamida ja müüa tarbijale kaupu või teenuseid;
- 9) „ärruum” –
- a) jaemüügiks kasutatav ärruum kinnisvara kujul, kus kaupleja alaliselt tegutseb, või
 - b) jaemüügiks kasutatav ärruum vallasvara kujul, kus kaupleja tavaliselt tegutseb;
- 10) „püsiv andmekandja” – vahend, mis võimaldab tarbijal või kauplejal säilitada isiklikult talle suunatud teavet nii, et sellele on teabe eesmärgiga vastavuses oleva aja jooksul võimalik hilisemaks kasutamiseks ligi pääseda, ja mis võimaldab säilitatud teavet muutmata kujul taasesitada;
- 11) „digitaalne infosisu” – andmed, mis on toodetud ja edastatud digitaalsel kujul;
- 12) „finantsteenust” – panga-, krediidi-, kindlustus-, personaal-pensioni, investeerimis- või makseteenust;
- 13) „avalik enampakkumine” – müügimeetod, kus kaupleja pakub enampakkumise korraldaja poolt läbiviidava läbi-paistva võistupakkumise korras kaupa või teenust tarbija-tele, kes viibivad enampakkumise juures või kellele on antud võimalus seal juures viibida, ning kus edukas paku-mise tegija on kohustatud kauba või teenuse ostma;
- 14) „müügigarantii” – kaupleja või tootja (garandi) poolt tarbija ees võetud kohustus lisaks oma seadusest tulenevale kohustusele kauba vastavuse tagamise osas hüvitada tarbi-jale kauba eest makstud hind või asendada või parandada kaup või osutada hooldustöid mis tahes moel, kui kaup ei vasta garantiikirjas sätestatud kirjeldusele või muule vasta-vusega mitteseotud nõudele või asjakohasele reklaamile, mis on kättesaadav lepingu sõlmimise ajal või selle eel;
- 15) „lisaleping” – leping, mille alusel tarbija omandab kauba või teenuse, mis on seotud kauglepingu või väljaspool ärruume sõlmitud lepinguga, ning kus kõnealuse kauba tarnib või teenuse osutab kaupleja või kolmas isik nime-tatud kolmanda isiku ja kaupleja vahel sõlmitud kokku-leppe alusel.

Artikkel 3

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse selles sätestatud tingi-mustel ja ulatuses kõigi kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud lepin-gute suhtes. Seda kohaldatakse ka vee, gaasi ja elektri tarnimise või kaugkütte lepingute suhtes, sh kui tegu on avalik-õiguslike teenusepakkujatega, kui neid kaupu pakutakse lepingulisel alusel.
2. Kui mõni käesoleva direktiivi sätte läheb vastuollu liidu teise õigusakti sättega, millega reguleeritakse konkreetseid sekto-reid, siis on kõnealuse teise õigusakti sätte ülimuslik ja seda kohaldatakse kõnealuste asjaomaste konkreetsete sektorite suhtes.
3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata lepingute suhtes, mis:
- a) sõlmitakse sotsiaalteenuste osutamiseks, kaasa arvatud sotsiaalkorterid, lastehoid ning püsivalt või ajutiselt puudust kannatavate perede ja isikute toetamine, sealhulgas pikaaja-line hooldus;
 - b) sõlmitakse tervishoiuteenuste osutamiseks, nagu on määrat-letud direktiivi 2011/24/EL artikli 3 punktis a sõltumata sellest, kas neid osutavad tervishoiuasutused või mitte;
 - c) sõlmitakse hasartmängudeks, sealhulgas rahalise panusega õnnemängud, kaasa arvatud loteriid, kasiinomängud ja kihl-veotehingud;

- d) sõlmitakse finantsteenuste osutamiseks;
- e) sõlmitakse kinnisasja või kinnisasjaga seotud õiguse loomiseks, omandamiseks või üleandmiseks;
- f) sõlmitakse uute hoonete ehitamiseks, olemasolevate hoonete suuremahuliseks ümberehitamiseks ja eluruumide üürimiseks;
- g) kuuluvad nõukogu 13. juuni 1990. aasta direktiivi 90/314/EMÜ (reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta) ⁽¹⁾ kohaldamisalasse;
- h) kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta direktiivi 2008/122/EÜ (tarbijate kaitse kohta seoses osajalise kasutamise õiguse, pikaajalise puhkuse-toote, edasimüügi ja vahetuslepingute teatavate aspektidega) ⁽²⁾ kohaldamisalasse;
- i) liikmesriikide õiguse kohaselt sõlmitakse niisuguse avaliku võimu kandja poolt, kes on seadusega kohustatud olema sõltumatu ja erapooletu ning kes peab ulatusliku õiguslase selgitustööga tagama, et tarbija sõlmib lepingu üksnes põhjaliku kaalutluse alusel ja selle õiguslikust ulatusest teadlik olles;
- j) sõlmitakse toiduainete, jookide või muu koheseks kodus tarbimiseks ette nähtud kauba tarnimiseks ning mida kaup-
leja oma sagedaste ja korrapäraste ringsõitude käigus füüsi-
liselt tarnib tarbija koju, asukohta või töökohta;
- k) sõlmitakse reisijateveo teenuse osutamiseks, välja arvatud artikli 8 lõige 2 ja artiklid 19 ning 22;
- l) sõlmitakse müügiautomaate või automatiseeritud ärruume kasutades;
- m) sõlmitakse telekommunikatsioonioperaatoritega avalike taksofonide vahendusel nende kasutamiseks või mis on sõlmitud tarbija telefoni, Interneti või faksi teel loodud ühe ühenduse kasutamiseks.

4. Liikmesriigid võivad jätta käesoleva direktiivi kohaldamata või otsustada mitte säilitada või kehtestada vastavaid siseriiklike sätteid väljaspool ärruume sõlmitavate lepingute kohta, mille puhul tarbija poolt tehtav makse ei ületa 50 eurot. Liikmesriigid võivad oma siseriiklikes õigusaktides määrata väiksema väärtuse.

5. Käesolev direktiiv ei piira üldise siseriikliku lepinguõiguse, nagu lepingu kehtivust, koostamist või mõju käsitlevate eeskirjade kohaldamist, kui üldise lepinguõiguse aspektid ei ole käesoleva direktiiviga reguleeritud.

6. Käesoleva direktiivi kohaldamine ei takista kauplejat pakkumast tarbijale lepingutingimusi, mille alusel tarbija on kaitstud paremini, kui käesoleva direktiiviga ette nähakse.

Artikkel 4

Ühtlustamise tase

Liikmesriigid ei säilita siseriiklikes õigusaktides ega kehtesta nendega sätteid, mis erinevad käesoleva direktiiviga kehtestatud, sealhulgas ei rangemaid ega vähem rangeid sätteid, millega tagatakse tarbijakaitse erinev tase, kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti.

II PEATÜKK

TARBIJATE TEAVITAMINE MUUDE KUI KAUGLEPINGUTE VÕI VÄLJASPOOL ÄRRUUME SÕLMITAVATE LEPINGUTE KORRAL

Artikkel 5

Teavitamisnõuded muude kui kauglepingute või väljaspool ärruume sõlmitavate lepingute korral

1. Enne tarbija sidumist muu kui kauglepingu või väljaspool ärruume sõlmitava lepingu või vastava pakkumisega esitab kaupleja tarbijale selgel ja arusaadaval viisil järgmise teabe, kui selline teave ei ole kontekstist niigi selge:

- a) kauba või teenuse põhiomadused kommunikatsioonivahendile ning kaubale või teenusele kohases ulatuses;
- b) kaupleja identifitseerimisandmed, näiteks tema ärinimi, asukoha aadress ja telefoninumber;
- c) kauba või teenuse koguhind koos maksudega või juhul, kui kauba või teenuse olemusest tulenevalt ei ole hinda põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, hinna arvutamise viis, ning kui see on asjakohane, ka kõik täiendavad veo-, tarne- või postikulud või, kui neid kulusid ei ole põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, teave selle kohta, et võidakse nõuda selliste täiendavate kulude tasumist;
- d) kui see on asjakohane, maksmise, tarne, tellimuse täitmise kord, aeg, mille jooksul kaupleja on kohustatud kauba tarnima või teenuse osutama, ja kaupleja poolt rakendatav kaebuste lahendamise kord;

⁽¹⁾ EÜT L 158, 23.6.1990, lk 59.

⁽²⁾ ELT L 33, 3.2.2009, lk 10.

- e) lisaks kauba vastavuse seadusest tuleneva garantii meeldetuletamisele mainitakse kauba müügijärgse hoolduse ja müügi-garantii olemasolu ja tingimusi (kui see on asjakohane);
- f) lepingu kestus (kui see on asjakohane) või, kui leping on tähtajatu või automaatselt pikenev, lepingu lõpetamise tingimused;
- g) kui see on asjakohane, digitaalse infosisu funktsioonid, sealhulgas sobivate tehniliste kaitsemeetmete kasutamine;
- h) kui see on asjakohane, digitaalse infosisu asjakohane koostalitlusvõime riist- ja tarkvaraga, mis on kauplejale teada või mille puhul võib põhjendatult eeldada, et ta seda teab.
2. Lõiget 1 kohaldatakse ka vee, gaasi või elektri tarnimise lepingute suhtes, kui neid ei panda müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, ning kaugkütte puhul või digitaalse infosisu suhtes, mida ei edastata füüsilisel andmekandjal.
3. Liikmesriigid ei ole kohustatud kohaldama lõiget 1 lepingute suhtes, mis käsitlevad igapäevaseid tehinguid ja mida täidetakse kohe sõlmimise ajal.
4. Liikmesriigid võivad võtta vastu või säilitada täiendavad lepingueelsed teavitamisnõuded lepingute kohta, mille suhtes kohaldatakse käesolevat artiklit.
- kiiresti ühendust võtta ja temaga tõhusalt suhelda ning, kui see on asjakohane, selle kaupleja aadress ja nimi, kelle nimel ta tegutseb;
- d) kaupleja (ning vajaduse korral selle kaupleja, kelle nimel ta tegutseb) tegevuskoha aadress, kuhu tarbija võib kaebusi esitada, kui see erineb punkti c kohaselt esitatud aadressist;
- e) kauba või teenuse koguhind koos maksudega või juhul, kui kauba või teenuse olemusest tulenevalt ei ole hinda põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, hinna arvutamise viis, ning kui see on asjakohane, ka kõik täiendavad veo-, tarne- või postikulud ja mis tahes muud kulud või, kui neid kulusid ei ole põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, teave selle kohta, et võidakse nõuda selliste täiendavate kulude tasumist. Tähtajatu lepingu või tellimist sisaldava lepingu puhul sisaldab koguhind tellimuse kogukulu arve esitamise tähtaja kohta. Kui sellise lepingu tasu on kindla määraga, tähendab koguhind igakuiste kulude kogusummat. Kui kogukulu ei ole mõistlikkuse piires võimalik eelnevalt arvutada, esitatakse hinna arvutamise viis;
- f) kaugsidevahendi kasutamise maksumus lepingu sõlmimiseks, kui seda maksumust ei arvutata põhitariifi alusel;
- g) maksmise, tarne, tellimuse täitmise kord ja aeg, mille jooksul kaupleja on kohustatud kauba tarnima või teenuse osutama, ja kui see on asjakohane, kaupleja rakendatav kaebuste lahendamise kord;
- h) taganemisõiguse olemasolu korral selle õiguse kasutamise tingimused, tähtaeg ja kord vastavalt artikli 11 lõikes 1 sätestatule ning I lisa B osas esitatud taganemisteate näidisvorm;
- i) kui see on asjakohane, teave selle kohta, et lepingust taganemise korral peab tarbija katma kauba tagastamise kulud, ning kauglepingu korral, kui kaupu ei saa nende olemuse tõttu tavaliselt posti kaudu tagastada, kauba äratoomise kulud;
- j) teave selle kohta, et kui tarbija kasutab lepingust taganemise õigust pärast artikli 7 lõike 3 või artikli 8 lõike 8 kohase taotluse esitamist, on tarbija kohustatud kauplejale tasuma mõistlikud kulud vastavalt artikli 14 lõikele 3;
- k) kui taganemisõigust ei ole vastavalt artiklile 16 ette nähtud, teave selle kohta, et tarbijal ei ole õigust taganemiseks, või kui see on asjakohane, teave selle kohta, millistel asjaoludel tarbija kaotab oma taganemisõiguse;

III PEATÜKK

TARBIJATE TEAVITAMINE NING TAGANEMISÕIGUS KAUGLEPINGUTE JA VÄLJASPOOL ÄRIRUUME SÕLMITAVATE LEPINGUTE PUHUL

Artikkel 6

Teavitamisnõuded kauglepingute ja väljaspool äriruume sõlmitud lepingute puhul

1. Enne tarbija sidumist kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepingu või vastava pakkumisega esitab kaupleja tarbijale selgel ja arusaadaval viisil järgmise teabe:

- a) kauba või teenuse põhiomadused kommunikatsioonivahendile ning kaubale või teenusele kohases ulatuses;
- b) kaupleja identifitseerimisandmed, näiteks tema ärinimi;
- c) kaupleja asukoha aadress, tema telefoni- ja faksinumber ning e-posti aadress (olemasolu korral), et tarbija saaks kauplejaga

- l) meeldetuletus kaupade vastavuse seadusest tuleneva garantii kohta;
- m) kui see on asjakohane, müügijärgse klienditeeninduse, müügijärgse hoolduse ja müügigarantii olemasolu ja tingimused;
- n) direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis f määratletud käitumiskodeksi olemasolu ning kuidas on sellest võimalik koopiaid saada (kui see on asjakohane);
- o) lepingu kestus (kui see on asjakohane) või, kui leping on tähtajatu või automaatselt pikenev, lepingu lõpetamise tingimused;
- p) kui see on asjakohane, tarbija lepingust tulenevate kohustuste minimaalne kestus;
- q) kui see on asjakohane, asjaolu, et kaupleja nõudel peab tarbija maksma ettemaksu või esitama finantstagatise, ning sellise ettemaksu või finantstagatise tingimused;
- r) kui see on asjakohane, digitaalse infosisu funktsioonid, sealhulgas sobivate tehniliste kaitsemeetmete kasutamine;
- s) kui see on asjakohane, digitaalse infosisu koostalitlusvõime riist- ja tarkvaraga, mis on kauplejale teada või mille puhul võib põhjendatult eeldada, et ta seda teab;
- t) kui see on asjakohane, võimalus kasutada kaupleja suhtes kohtuvälist kaebuste lahendamise ja kahjuhüvitamisnõuete mehhanismi, millele kaupleja on allutatud, ning selle juurdepääsutingimused.

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka vee, gaasi või elektri tarnimise lepingute suhtes, kui neid ei panda müüki piiratud mahu või kindlaksmääratud koguses, kaugkütte puhul või digitaalse infosisu suhtes, mida ei edastata füüsilisel andmekandjal.

3. Avaliku enampakkumise korral võib lõike 1 punktides b, c ja d osutatud teabe asendada vastavate üksikasjadega enampakkuja kohta.

4. Lõike 1 punktides h, i ja j osutatud teabe võib esitada I lisa A osas toodud taganemise näidisjuhendit kasutades. Kaupleja on täitnud lõike 1 punktides h, i ja j kehtestatud teavitamisnõuded, kui ta esitas need juhendid tarbijale nõuetekohaselt täidetuna.

5. Lõikes 1 osutatud teave moodustab kauglepingu või väljaspool ärruume sõlmitud lepingu lahutamatu osa, mida võib muuta ainult juhul, kui lepingupooled on sõnaselgelt selles kokku leppinud.

6. Kui kaupleja ei ole täitnud lõike 1 punktis e osutatud teavitamisnõuet täiendavate kulude või muude kulude kohta, või lõike 1 punktis i osutatud kauba tagastamise kulude kohta, ei pea tarbija neid kulusid tasuma.

7. Liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada oma siseriiklikus õiguses lepingulisele teabele esitatavad keelenõuded tagamaks, et tarbija saab sellisest teabest kergesti aru.

8. Käesolevas direktiivis kehtestatud teavitamisnõuded täiendavad direktiivis 2006/123/EÜ ja direktiivis 2000/31/EÜ sisalduvaid teavitamisnõudeid ega takista liikmesriikidel kehtestada täiendavaid teavitamisnõudeid vastavalt nendele direktiividele.

Kui teabe sisu ja esitamiseviisi käsitlev direktiivi 2006/123/EÜ või 2000/31/EÜ säte on vastuolus käesoleva direktiivi sätetega, kohaldatakse käesoleva direktiivi sätet, ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist.

9. Käesolevas peatükis kehtestatud teavitamisnõuete täitmise tõendamise kohustus lasub kauplejal.

Artikkel 7

Vorminõuded väljaspool ärruume sõlmitavate lepingute puhul

1. Väljaspool ärruume sõlmitavate lepingute puhul esitab kaupleja artikli 6 lõikes 1 ettenähtud teabe tarbijale paber kandjal või, kui tarbija on sellega nõus, mõnel muul püsival andmekandjal. Kõnealune teave peab olema loetav ning esitatud lihtsast ja arusaadavas keeles.

2. Kaupleja annab tarbijale allkirjastatud lepingu koopia või kinnituse lepingu sõlmimise kohta paber kandjal või, kui tarbija on sellega nõus, mõnel muul püsival andmekandjal, kaasa arvatud, kui see on asjakohane, koos kinnitusega artikli 16 punkti m kohase tarbija eelneva sõnaselge nõusoleku ja kinnituse kohta.

3. Kui tarbija soovib, et teenuste osutamine või vee, gaasi või elektri tarnimine, kui neid ei panda müüki piiratud mahu või kindlaksmääratud koguses, või kaugkütmine algab artikli 9 lõikes 2 ettenähtud taganemistähtajal, nõuab kaupleja tarbijalt selle kohta püsival andmekandjal sõnaselget taotlust.

4. Väljaspool äriruume sõlmitavate lepingute puhul, mille puhul tarbija on sõnaselgelt taotlenud kaupleva teenuseid remondi või hooldustööde tegemiseks, mille eest kaupleva ja tarbija täidavad kohe oma lepingujärgsed kohustused, kusjuures tarbija makstav summa ei ületa 200 eurot:

- a) annab kaupleva tarbijale artikli 6 lõike 1 punktides b ja c osutatud teabe ning teabe hinna või selle arvutamiseks kasutatava meetodi kohta koos koguhinna prognoosiga paberkandjal või, kui tarbija on sellega nõus, mõnel muul püsival andmekandjal. Kaupleva annab tarbijale artikli 6 lõike 1 punktides a, h ja k osutatud teabe, kuid võib jätta selle andmata paberkandjal või mõnel muul püsival andmekandjal, kui tarbija on selleks andnud oma sõnaselge nõusoleku;
- b) sisaldab käesoleva artikli lõike 2 kohaselt antav kinnitus lepingu sõlmimise kohta artikli 6 lõikes 1 sätestatud teavet.

Liikmesriigid võivad otsustada seda lõiget mitte kohaldada.

5. Liikmesriigid ei kehtesta käesolevas direktiivis sätestatud teavitamiskohustuste täitmisele lisaks muid lepingueelse teavitamise vorminõudeid.

Artikkel 8

Vorminõuded kauplevingute puhul

1. Kauplevingute puhul esitab kaupleva artikli 6 lõikes 1 ettenähtud teabe või teeb selle teabe tarbijale kättesaadavaks asjakohasel viisil, pidades silmas kasutatavat kaugsidevahendit, lihtsas ja arusaadavas keeles. Kui kõnealune teave esitatakse püsival andmekandjal, peab see olema loetav.

2. Kui elektrooniliselt sõlmitav kaupleving seab tarbijale maksekohustuse, esitab kaupleva tarbijale vahetult enne, kui tarbija teeb tellimuse, selgelt ja esiletõdetult artikli 6 lõikes 1 punktides a, e, o ja p sätestatud teabe.

Kaupleva tagab, et tarbija kinnitaks tellimust esitades sõnaselgelt asjaolu, et tellimus tähendab kohustust maksta. Kui tellimuse esitamine eeldab nupule vajutamist või sellesarnast funktsiooni, tuleb nupp või sellesarnane funktsioon tähistada hästi loetavalt ainult sõnadega „tellimus koos maksekohustusega” või mõne muu samasuguse ühemõttelise sõnastusega, mis näitab, et tellimuse esitamine toob kaasa kohustuse kauplevale maksta. Kui kaupleva ei täida käesoleva lõigu nõudeid, ei ole tarbija lepinguga tellimisega seotud.

3. Kaubandustegevuse veebilehel märgitakse hiljemalt tellimise protsessi alguses selgelt ja loetavalt võimalikud tarnimise piirangud ja vastuvõetavad maksevahendid.

4. Kui leping sõlmitakse kaugsidevahendi abil, mis esitab piiranguid teabe esitamise ruumile või ajale, esitab kaupleva enne sellise lepingu sõlmimist konkreetsele kaugsidevahendile kohases ulatuses vähemalt lepingueelse teabe kauba või teenuse põhiomaduste, kaupleva isiku, koguhinna, taganemisõiguse ja lepingu kestuse kohta ning juhul, kui leping on tähtajatu, lepingu lõpetamise tingimused vastavalt artikli 6 lõike 1 punktidele a, b, e, h ja o. Muu artikli 6 lõikes 1 osutatud teabe esitab kaupleva asjakohasel viisil vastavalt käesoleva artikli lõikele 1.

5. Juhul kui kaupleva helistab tarbijale selleks, et sõlmida kaupleving, nimetab ta tarbijaga vestlust alustades oma isiku ja vajaduse korral selle isiku, kelle nimel ta helistab, ning helistamise ärilised eesmärgid, ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist.

6. Telefoni teel sõlmitavate kauplevingute puhul võivad liikmesriigid sätestada, et kaupleva peab kinnitama tarbijale tehtud pakkumist, kes on sellega seotud alles pärast pakumise allkirjastamist või oma kirjaliku nõusoleku saatmist. Liikmesriigid võivad samuti sätestada, et selline kinnitus tuleb anda püsival andmekandjal.

7. Kaupleva annab tarbijale kinnituse sõlmitud lepingu kohta püsival andmekandjal mõistliku aja jooksul pärast kauplevingu sõlmimist ning hiljemalt samaaegselt kauba kohaletoometamisega või enne, kui teenuse osutamine algab. Kõnealune kinnitus sisaldab järgmist:

a) kogu artikli 6 lõikes 1 osutatud teave, kui kaupleva ei ole seda teavet tarbijale juba esitanud püsival andmekandjal enne kauplevingu sõlmimist, ja

b) kui see on asjakohane, kinnitus artikli 16 punkti m kohase tarbija eelneva sõnaselge nõusoleku ning kinnituse kohta.

8. Kui tarbija soovib, et teenuste osutamine või vee, gaasi või elektri tarnimine, kui neid ei panda müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, või kaugkütmine algab artikli 9 lõikes 2 ettenähtud taganemistähtajal, nõuab kaupleva tarbijalt selle kohta sõnaselgelt taotlust.

9. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 2000/31/EÜ artiklites 9 ja 11 sätestatud elektroonilisi lepinguid ja elektroonilist tellimuste esitamist käsitlevate sätete kohaldamist.

10. Liikmesriigid ei kehtesta käesolevas direktiivis sätestatud teavitamiskohustuste täitmisele lisaks muid lepingueelse teavitamise vorminõudeid.

Artikkel 9

Taganemisõigus

1. Tarbija võib 14 päeva jooksul kauglepingust või väljaspool äriruume sõlmitud lepingust taganeda ilma põhjust esitamata ning kandmata muid kulusid peale artikli 13 lõikes 2 ja artiklis 14 sätestatud kulude, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artiklis 16 ettenähtud erandeid.

2. Ilma et see piiraks artikli 10 kohaldamist, lõpeb käesoleva artikli lõikes 1 osutatud taganemistähtaeg 14 päeva pärast:

- a) teenuslepingu puhul lepingu sõlmimise päeva;
- b) müügilepingu puhul päeva, mil tarbija või kolmas isik, kes ei ole kauba kohaletoimetaja ja kelle tarbija on selleks otstarbeks määranud, on saanud kauba füüsiliselt oma valdusse, või:
 - i) kui tarbija on tellinud mitu kaupa ühes tellimuses, mis toimetatakse kohale eraldi, päeva, mil tarbija või kolmas isik, kes ei ole kauba kohaletoimetaja ja kelle tarbija on selleks otstarbeks määranud, on saanud viimase kaubaartikli füüsiliselt oma valdusse;
 - ii) kui kohale toimetatud kaup koosneb mitmest partiist või osast, päeva, mil tarbija või kolmas isik, kes ei ole kauba kohaletoimetaja ja kelle tarbija on selleks otstarbeks määranud, on saanud viimase partii või osa füüsiliselt oma valdusse;
 - iii) kindlaksmääratud aja jooksul kaupade korrapärasest kohaletoimetamisest käsitlevate lepingute puhul, päeva, mil tarbija või kolmas isik, kes ei ole kauba kohaletoimetaja ja kelle tarbija on selleks otstarbeks määranud, on saanud esimese kaubaartikli füüsiliselt oma valdusse;
- c) vee, gaasi või elektri tarnimise lepingute puhul, kui neid ei panda müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, kaugkütte puhul või digitaalse infosu suhtes, mida ei edastata füüsilisel andmekandjal, lepingu sõlmimise päeva.

3. Liikmesriigid ei keela lepinguosalistel täita nende lepingulisi kohustusi taganemistähtaaja jooksul. Siiski võivad liikmesriigid väljaspool äriruume sõlmitud lepingu puhul säilitada kehtivad siseriiklikud õigusaktid, millega kauplejal keelatakse teatava ajavahemiku jooksul pärast lepingu sõlmimist tarbijalt tasu vastu võtta.

Artikkel 10

Taganemisõigust käsitleva teabe puudumine

1. Kui kaupleja ei ole tarbijale taganemisõigust käsitlevat teavet esitanud artikli 6 lõike 1 punktis h nõutu kohaselt, siis lõpeb taganemistähtaeg 12 kuud pärast algse taganemistähtaaja lõppu, mis on määratud vastavalt artikli 9 lõikele 2.
2. Kui kaupleja on tarbijale edastanud käesoleva artikli lõikes 1 ette nähtud teabe 12 kuu jooksul alates artikli 9 lõikes 2 osutatud päevast, lõpeb taganemistähtaeg 14 päeva pärast kuupäeva, mil tarbija kõnealuse teabe sai.

Artikkel 11

Taganemisõiguse kasutamine

1. Tarbija teavitab enne taganemistähtaaja lõppu kauplejat oma lepingust taganemise otsusest. Tarbija võib selleks kas:
 - a) kasutada I lisa B osas esitatud taganemisteate näidisvormi või
 - b) esitada mõne muu ühemõttelise avalduse, millega ta annab teada oma lepingust taganemise otsusest.
- Liikmesriigid ei kehtesta taganemisteate näidisvormile muid vorminõudeid kui need, mis on esitatud I lisa B osas.
2. Tarbija on taganemisõiguse kasutamisel pidanud kinni artikli 9 lõikes 2 ja artiklis 10 osutatud taganemistähtajast, kui ta saatis taganemisõiguse kasutamise kohta teatise enne kõnealuse tähtaaja lõppu.

3. Kaupleja võib lisaks lõikes 1 osutatud võimalustele anda tarbijale võimaluse täita ja esitada kas I lisa B osas esitatud taganemisteate näidisvormi või muu ühemõttelise avalduse elektrooniliselt kaupleja veebilehel. Sellisel juhul edastab kaupleja tarbijale viivitusega püsival andmekandjal taganemisteate kättesaamise kinnituse.

4. Taganemisõiguse käesoleva artikli kohase kasutamise tõendamise kohustus lasub tarbijal.

Artikkel 12

Taganemise mõju

Taganemisõiguse kasutamise tagajärjel lõpevad lepinguosaliste kohustused:

- a) seoses kauglepingu või väljaspool ärruume sõlmitava lepingu täitmisega või
- b) seoses kauglepingu või väljaspool ärruume sõlmitava lepingu sõlmimisega, juhul kui pakkumise tegi tarbija.

Artikkel 13

Kaupleja kohustused lepingust taganemise korral

1. Kaupleja tagastab kõik tarbijalt saadud maksed, sealhulgas (kui see on asjakohane) tarnekulud, põhjendamatut viivitust ja igal juhul hiljemalt 14 päeva jooksul päevast, mil ta saab teada tarbija otsusest lepingust taganeda vastavalt artiklile 11.

Kaupleja teeb esimeses lõigus osutatud tagasimaksed, kasutades sama makseviisi, mida kasutas algses tehingus tarbija, välja arvatud juhul, kui tarbija on sõnaselgelt andnud nõusoleku teistsuguse makseviisi kasutamiseks, ning tingimusel, et tarbijale ei kaasne sellise maksete tagastamisega teenustasusid.

2. Olenemata lõikest 1, ei pea kaupleja juhul, kui tarbija on sõnaselgelt valinud kaupleja pakutud kõige odavamast standardtarnest erineva tarneviisi, sellest tulenevaid täiendavaid kulusid tagasi maksma.

3. Välja arvatud juhul, kui kaupleja on müügilepingu puhul teinud ettepaneku kaubale ise järele tulla, võib kaupleja viivitada tagasimaksetega seni, kuni ta on kauba tagasi saanud või kuni tarbija on esitanud tõendid, et ta on kauba tagasi saatnud, sõltuvalt sellest, kumb toimub varem.

Artikkel 14

Tarbija kohustused lepingust taganemise korral

1. Välja arvatud juhul, kui kaupleja on teinud ettepaneku kaubale ise järele tulla, saadab tarbija põhjendamatut viivitust ja igal juhul mitte hiljem kui 14 päeva pärast seda, kui ta on teatanud kauplejale vastavalt artiklile 11 oma otsusest lepingust taganeda, kauba tagasi või annab kauba üle kauplejale või isikule, keda kaupleja on volitanud kaupa vastu võtma. Tähtajast on kinni peetud, kui tarbija on kauba tagasi saatnud enne 14-päevase tähtaja möödumist.

Tarbija kannab üksnes kauba tagastamisega seonduvad otsesed kulud, välja arvatud juhul, kui kaupleja on andnud nõusoleku need ise kanda, või kui kaupleja ei ole tarbijat teavitanud sellest, et tarbija peab need kulud ise kandma.

Väljaspool ärruume sõlmitud lepingute puhul, kui kaup on toimetatud tarbija koju lepingu sõlmimise ajal, toob kaupleja kauba omal kulul ära, kui kaup ei saa selle olemuse tõttu tavaliselt postiga tagasi saata.

2. Tarbija vastutab ainult kauba väärtuse vähenemise eest, mis on tingitud kauba kasutamisest muul viisil, kui on vaja kauba olemuses, omadustes ja toimimises veendumiseks. Tarbija ei vastuta mingil juhul kauba väärtuse vähenemise eest, kui kaupleja ei ole artikli 6 lõike 1 punkti h kohaselt juhtinud tähelepanu taganemisõigusele.

3. Kui tarbija kasutab taganemisõigust pärast artikli 7 lõike 3 või artikli 8 lõike 8 kohase taotluse esitamist, maksab tarbija kauplejale summa, mis on proportsionaalne tarnitud osaga ajani, mil tarbija teatas kauplejale taganemisõiguse kasutamisest, võrreldes lepingu kogumahuga. Tarbija poolt kauplejale makstav proportsionaalne summa arvutatakse lepingus kokku lepitud koguhinna alusel. Kui koguhind on ülemäära suur, arvutatakse proportsionaalne summa tarnitud osa turuväärtuse alusel.

4. Tarbija ei kanna kulusid:

a) taganemistähtaaja jooksul teenuste osutamise, vee, gaasi või elektri tarnimise eest, kui neid ei panda müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, või kaugkütmise eest, täielikult või osaliselt, kui:

i) kaupleja ei ole andnud teavet vastavalt artikli 6 lõike 1 punktidele h või j või

ii) tarbija ei ole sõnaselgelt taotlenud artikli 7 lõike 3 ja artikli 8 lõike 8 kohaselt teenuste osutamise alustamist taganemistähtaaja jooksul või

b) tarnitava digitaalse infosisu eest, mida ei edastata füüsilisel andmekandjal, täielikult või osaliselt, kui:

i) tarbija ei ole andnud eelnevat sõnaselget nõusolekut teenuse osutamise alustamiseks enne artiklis 9 osutatud 14-päevase tähtaja lõppu,

ii) tarbija ei ole kinnitanud asjaolu, et nõusoleku andmisega kaotab ta oma taganemisõiguse, või

iii) kaupleja ei ole andnud artikli 7 lõike 2 või artikli 8 lõike 7 kohast kinnitust.

5. Kui artikli 13 lõikes 2 ning käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti, ei kaasne tarbijale taganemisõiguse kasutamisega mis tahes vastutust.

Artikkel 15

Taganemisõiguse kasutamise mõju lisalepingute puhul

1. Kui tarbija kasutab vastavalt käesoleva direktiivi artiklitele 9–14 oma taganemisõigust kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepingu puhul, lõppevad lisalepingud automaatselt ja tarbija ei kannu nende eest mitte mingeid kulusid, välja arvatud käesoleva direktiivi artikli 13 lõikes 2 või artiklis 14 ette nähtud kulud, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ (mis käsitleb tarbijakrediitdilepinguid) ⁽¹⁾ artikli 15 kohaldamist.

2. Liikmesriigid kehtestavad selliste lepingute lõpetamise üksikasjalikud eeskirjad.

Artikkel 16

Taganemisõiguse kasutamisega seotud erandid

Liikmesriigid ei näe ette artiklites 9–15 sätestatud taganemisõiguse kasutamist kauglepingute ja väljaspool äriruume sõlmitud lepingute puhul juhtudel, kui tegemist on:

- a) teenuslepingutega, kui teenus on täielikult osutatud ja selle osutamine on alanud tarbija eelneval sõnaselgel nõusolekul, ning tarbija kinnitab asjaolu, et ta kaotab oma taganemisõiguse, kui kaupleja on lepingu täies mahus täitnud;
- b) sellise kauba tarnimise või teenuste osutamisega, mille hind sõltub finantsturu kõikumisest, mida kaupleja ei saa mõjutada ja mis võib ilmnedagi taganemistähtaaja jooksul;
- c) sellise kauba tarnimisega, mis on valmistatud tarbija esitatud nõuete järgi või mis on selgelt kohandatud konkreetse tarbija vajadustele;
- d) sellise kauba tarnimisega, mis võib kiiresti rikneda või aeguda;
- e) suletud kauba tarnimisega, mis ei ole kõlblik tagasisaatmiseks tervisekaitse või hügieenilistel põhjustel ning mis on pärast kohaletoimetamist avatud;
- f) sellise kauba tarnimisega, mis ei ole oma olemuse tõttu pärast kohaletoimetamist muudest esemetest enam eraldatav;

g) selliste alkoholsete jookide tarnimisega, mille hind on kokku lepitud müügilepingu sõlmimise ajal ning mille tarnimine saab toimuda ainult pärast 30 päeva ning mille tegelik väärtus sõltub turu kõikumisest, mida kaupleja ei saa mõjutada;

h) lepingutega, mille puhul tarbija on kauplejalt konkreetselt tellinud kohaletuleku selleks, et kaupleja teostaks seal kiireloomulisi parandus- või hooldustöid. Kui kaupleja sellise külastuse käigus osutab lisaks tarbija poolt konkreetselt tellitud teenustele muid teenuseid või tarnib muid kaupi kui hoolduseks või parandamiseks tingimata vajalikud varuosad, kohaldatakse nende täiendavate teenuste või kaupade suhtes taganemisõigust;

i) suletud pakendis audio- või suletud pakendis videosalvestiste või suletud pakendis arvutitarkvara tarnimisega, kui pakend on pärast kohaletoimetamist avatud;

j) ajalehtede, perioodiliste väljaannete või ajakirjade tarnimisega, välja arvatud selliste väljaannete tarnimiseks sõlmitud abonementlepingutega;

k) avalikul enampakkumisel sõlmitud lepingutega;

l) muuks kui eluaseme otstarbel majutuse pakkumisega, kaubatranspordiga, autorendi-, toitlustus- või vaba aja veetmise teenustega, kui lepingus on ette nähtud teenuse osutamise konkreetne kuupäev või ajavahemik;

m) digitaalse infosisu tarnimisega, mida ei tarnita füüsilisel andmekandjal, kui selle osutamine on alanud tarbija eelneval sõnaselgel nõusolekul, ning tarbija kinnitab asjaolu, et ta seeläbi kaotab oma taganemisõiguse.

IV PEATÜKK

TARBIJA MUUD ÕIGUSED

Artikkel 17

Kohaldamisala

1. Artikleid 18 ja 20 kohaldatakse müügilepingutele. Kõnealuseid artikleid ei kohaldata vee, gaasi või elektri tarnimise lepingute suhtes, kui neid ei panda müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, kaugkütte puhul või digitaalse infosisu suhtes, mida ei tarnita füüsilisel andmekandjal.

2. Artikleid 19, 21 ja 22 kohaldatakse müügi- ja teenuslepingute ning vee, gaasi, elektri, kaugkütte või digitaalse infosisu tarnimise lepingute suhtes.

⁽¹⁾ ELT L 133, 22.5.2008, lk 66.

Artikkel 18

Kohaletoimetamine

1. Kui lepinguosalised ei ole kättetoimetamise ajaks kokku leppinud teisiti, tarnib kaupleja kauba, andes kauba füüsiliselt üle tarbija valdusse või tema kontrolli alla põhjendamatu viivitusega, kuid mitte hiljem kui 30 päeva pärast lepingu sõlmimist.

2. Kui kaupleja ei ole täitnud oma kohustust kaup tarbijaga kokku lepitud ajal või lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul kohale toimetada, nõuab tarbija kauplejalt kauba kohaletoimetamist olukorrale vastava lisatähtaja jooksul. Kui kaupleja ei toimetata kaupa kohale lisatähtaja jooksul, on tarbijal õigus leping lõpetada.

Esimest lõiku ei kohaldata müügilepingute suhtes, kui kaupleja on keeldunud kaupa kohale toimetamast või kui oluline on kohaletoimetamine kokkulepitud ajavahemikul, võttes arvesse kõiki lepingu sõlmimisega kaasnevaid asjaolusid, või kui tarbija teatab kauplejale enne lepingu sõlmimist, et oluline on tarnimine konkreetseks kuupäevaks või konkreetsetel kuupäevadel. Kõnealustel juhtudel, kui kaupleja ei toimetata kaupa kohale tarbijaga kokku lepitud ajal või lõikes 1 kokkulepitud tähtaja jooksul, on tarbijal õigus leping viivitamatult lõpetada.

3. Lepingu lõpetamise korral tagastab kaupleja põhjendamatu viivitusega kõik lepingu alusel saadud summad.

4. Lisaks lepingu lõpetamisele vastavalt lõikele 2 võib tarbija kasutada muid siseriikliku õigusega ette nähtud õiguskaitsevahendeid.

Artikkel 19

Maksevahendite kasutamise tasu

Liikmesriigid keelavad kauplejal nõuda teatud maksevahendite kasutamise eest tarbijatelt tasu, mis ületab kaupleja kulutusi sellise vahendi kasutamise eest.

Artikkel 20

Riisiko üleminek

Lepingutes, mille kohaselt kaupleja saadab kauba tarbijale, läheb kauba hävimise või kahustumise riisiko üle tarbijale, kui tarbija või tema määratud kolmas isik, kes ei ole kauba kättetoimetaja, on saanud kauba füüsiliselt oma valdusse. Kauba üleandmisega kättetoimetajale läheb riisiko siiski üle tarbijale, kui tarbija tellis kauba kättetoimetamise kättetoimetajalt, ent kaupleja ei pakkunud kõnealust võimalust, ilma et see piiraks tarbija õigusi kättetoimetaja suhtes.

Artikkel 21

Telefonikõned

Liikmesriigid tagavad, et kui kaupleja haldab telefoniliini selleks, et temaga saaks seoses sõlmitud lepinguga telefoni teel ühendust võtta, ei pea tarbija kauplejaga ühendust võttes maksma rohkem kui põhitariifi järgi.

Esimene lõik ei piira telekommunikatsiooniteenuste osutaja õigust selliste kõnede eest tasu võtta.

Artikkel 22

Lisamaksed

Enne tarbija sidumist lepingu või pakkumisega küsib kaupleja tarbija sõnaselget nõusolekut mis tahes lisatasu maksmise kohta, mis lisandub kaupleja peamise lepingulise kohustuse täitmise eest kokku lepitud tasule. Kui kaupleja ei ole saanud tarbija sõnaselget nõusolekut, ent on seda järelanud, kasutades selliseid vaikimisi valikuid, mille tarbija peab tagasi lükkama, et vältida lisatasu maksmist, siis on tarbijal õigus kõnealune makse tagasi saada.

V PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 23

Jõustamine

1. Liikmesriigid tagavad käesoleva direktiivi täitmise tagamiseks vajalike piisavate ja tõhusate vahendite olemasolu.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vahendite hulka kuuluvad õigusnormid, mille kohaselt üks või mitu järgmistest siseriikliku õigusega määratud asutustest võib/võivad kooskõlas siseriikliku õigusega pöörduda kohtute või pädevate haldusasutuste poole, et tagada käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike õigusnormide kohaldamine:

a) riigiasutused või nende esindajad;

b) tarbijaorganisatsioonid, kellel on õigustatud huvi tarbijaid kaitsta;

c) kutseorganisatsioonid, kellel on õigustatud huvi meetmeid võtta.

Artikkel 24

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõnealustest sätetest hiljemalt 13. detsembriks 2013 ning teatavad viivitamatult nende kõigist järgnevatest muudatustest.

Artikkel 25

Direktiivi imperatiivsus

Kui lepingu suhtes kuulub kohaldamisele liikmesriigi õigus, ei saa tarbijad loobuda õigustest, mis on neile antud käesoleva direktiivi ülevõtmisega seotud siseriiklike meetmete võtmisega.

Mis tahes lepingutingimused, millega kas otse või kaudselt loobutakse käesolevast direktiivist tulenevatest õigustest või piiratakse neid, ei ole tarbijale siduvad.

Artikkel 26

Teave

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et anda tarbijatele ja kauplejatele teavet siseriiklike sätete kohta, millega käesolev direktiiv üle võetakse, ning innustavad vajaduse korral kauplaid ja direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis g määratletud käitumiskodeksi omanikke oma käitumiskodekseid tarbijatele tutvustama.

Artikkel 27

Inertsümüük

Tarbija vabastatakse kohustusest maksta tellimata kauba, vee, gaasi, elektri, kaugkütte või digitaalse infosisu tarnimise või tellimata teenuse osutamise eest, mis on keelatud direktiivi 2005/29/EÜ artikli 5 lõikega 5 ja I lisa punktiga 29. Kui tarbija sellisel juhul ei reageeri tellimata tarnele või teenuse osutamisele, ei loeta seda tema nõusolekuks.

Artikkel 28

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 13. detsembriks 2013. Liikmesriigid edastavad kõnealuste sätete teksti dokumentide kujul viivitamata komisjonile. Komisjon kasutab kõnealuseid dokumente artiklis 30 osutatud aruande koostamiseks.

Nad kohaldavad kõnealuseid sätteid alates 13. juuni 2014.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse lepingute suhtes, mis on sõlmitud pärast 13. juuni 2014.

Artikkel 29

Aruannetega seotud nõuded

1. Kui liikmesriik kasutab artikli 3 lõikes 4, artikli 6 lõikes 7, artikli 6 lõikes 8, artikli 7 lõikes 4, artikli 8 lõikes 6 või artikli 9 lõikes 3 sätestatud mis tahes õiguslikke võimalusi, teavitab ta sellest komisjoni hiljemalt 13. detsembriks 2013 ning annab samuti teada kõikidest edasistest muudatustest.

2. Komisjon tagab, et lõikes 1 osutatud teave on tarbijatele ja kauplejatele kergesti kättesaadav, muu hulgas spetsiaalsel veebilehel.

3. Komisjon edastab lõikes 1 osutatud teabe teistele liikmesriikidele ja Euroopa Parlamendile. Komisjon konsulteerib kõnealuse teabe asjus sidusrühmadega.

Artikkel 30

Komisjoni aruanne ja läbivaatamine

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 13. detsembriks 2016 aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. Kõnealune aruanne sisaldab muu hulgas käesoleva direktiivi sätete hindamist digitaalse infosisu osas, kaasa arvatud taganemisõiguse suhtes. Vajaduse korral lisatakse aruandele seadusandlikud ettepanekud käesoleva direktiivi kohandamiseks arenguga tarbijaõiguste valdkonnas.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 31

Kehtetuks tunnistamine

Direktiivid 85/577/EMÜ ja 97/7/EÜ, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiiviga 2002/65/EÜ, milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstust⁽¹⁾ ning direktiividega 2005/29/EÜ ja 2007/64/EÜ, tunnistatakse kehtetuks alates 13. juuni 2014.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt II lisas toodud vastavustabelile.

⁽¹⁾ EÜT L 271, 9.10.2002, lk 16.

Artikkel 32

Direktiivi 93/13/EMÜ muutmine

Direktiivi 93/13/EMÜ lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 8a

1. Kui liikmesriik võtab vastu sätteid vastavalt artiklile 8, teavitab ta sellest ning kõikidest edasistest muudatustest komisjoni, eelkõige kui kõnealused sätteid:

— laiendavad tingimuste ebaõigluse kontrolli eraldi kokku lepitud lepingutingimustele, hinna ja tasu piisavusele või

— sisaldavad loetelu ebaõiglaseks peetavatest lepingutingimustest.

2. Komisjon tagab, et lõikes 1 osutatud teave on tarbijatele ja kauplejatele kergesti kättesaadav, muu hulgas spetsiaalsel veebilehel.

3. Komisjon edastab lõikes 1 osutatud teabe teistele liikmesriikidele ja Euroopa Parlamendile. Komisjon konsulteerib kõnealuse teabe asjus sidusrühmadega.”

Artikkel 33

Direktiivi 1999/44/EÜ muutmine

Direktiivi 1999/44/EÜ lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 8a

Aruannetega seotud nõuded

1. Kui liikmesriik võtab kooskõlas artikli 8 lõikega 2 vastu artikli 5 lõigetes 1–3 ja artikli 7 lõikes 1 sätestatust rangemad

tarbijakaitse sätteid, teavitab ta sellest ning kõikidest edasistest muudatustest komisjoni.

2. Komisjon tagab, et lõikes 1 osutatud teave on tarbijatele ja kauplejatele kergesti kättesaadav, muu hulgas spetsiaalsel veebilehel.

3. Komisjon edastab lõikes 1 osutatud teabe teistele liikmesriikidele ja Euroopa Parlamendile. Komisjon konsulteerib kõnealuse teabe asjus sidusrühmadega.”

Artikkel 34

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 35

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 25. oktoober 2011

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
M. DOWGIELEWICZ

I LISA

Teave taganemisõiguse kasutamise kohta**A. Taganemise näidisjuhend****Taganemisõigus**

Teil on õigus põhjusi esitamata taganeda käesolevast lepingust 14 päeva jooksul.

Taganemistähtaeg lõpeb 14 päeva möödumisel alates päevast [1].

Taganemisõiguse kasutamiseks teavitage meid [2] oma otsusest taganeda käesolevast lepingust ühemõttelise avaldusega (nt posti, faksi või e-postiga saadetud kiri). Te võite selleks kasutada lisatud taganemisteate näidisvormi, kuid see ei ole kohustuslik. [3]

Taganemisõiguse kasutamise tähtajast kinnipidamiseks piisab, kui te saadate teate taganemisõiguse kasutamise kohta enne taganemistähtaaja lõppu.

Lepingust taganemise tagajärjed

Kui te taganete käesolevast lepingust, tagastame teile kõik teilt saadud maksed, sealhulgas kättetoimetamiskulud (välja arvatud täiendavad kulud, mis tulenevad teie valitud kättetoimetamisviisist, mis erineb meie pakutud kõige odavamast tavalisest kättetoimetamisviisist) põhjendamatu viivituse ja igal juhul hiljemalt 14 päeva jooksul alates päevast, mil me saame teada teie otsusest käesolevast lepingust taganeda. Me teeme nimetatud tagasimaksed, kasutades sama makseviisi, mida te kasutasite algses tehingus, välja arvatud juhul, kui te olete sõnaselgelt andnud nõusoleku teistsuguse makseviisi kasutamiseks; igal juhul ei kaasne teile sellise maksete tagastamisega seoses teenustasusid. [4]

[5]

[6]

Täitmisjuhend

[1.] Lisage üks järgmistest jutumärkides esitatud tekstidest:

- a) teenuslepingu või vee, gaasi või elektri tarnimise lepingu puhul, kui neid ei panda müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, kaugkütte puhul või digitaalse infosisu puhul, mida ei edastata füüsilisel andmekandjal: „mil leping sõlmiti.”;
- b) müügilepingu puhul: „mil teie või kolmas isik, kes ei ole kauba kättetoimetaja ja kelle te olete selleks otstarbeks määranud, on saanud kauba füüsiliselt oma valdusse.”;
- c) lepingu puhul, mis käsitleb mitme eraldi kättetoimetatava kauba tellimist ühes tellimuses: „mil teie või kolmas isik, kes ei ole kauba kättetoimetaja ja kelle te olete selleks otstarbeks määranud, on saanud viimase kaubaartikli füüsiliselt oma valdusse.”;
- d) lepingu puhul, mis käsitleb mitmest partiist või osast koosneva kauba kättetoimetamist: „mil teie või kolmas isik, kes ei ole kauba kättetoimetaja ja kelle te olete selleks otstarbeks määranud, on saanud viimase saadetise või osa füüsiliselt oma valdusse.”;
- e) lepingu puhul, mis käsitleb kindlaksmääratud aja jooksul kaupade korrapärasest kättetoimetamist: „mil teie või kolmas isik, kes ei ole kauba kättetoimetaja ja kelle te olete selleks otstarbeks määranud, on saanud esimese kaubaartikli füüsiliselt oma valdusse.”

[2.] Palun kandke siia oma nimi, aadress, ning olemasolu korral telefoninumber, faksinumber ja e-posti aadress.

[3.] Kui te annate tarbijale võimaluse täita ja esitada teave tema lepingust taganemise kohta elektrooniliselt teie veebilehel, lisage järgmine tekst: „Teil on ka võimalik täita ja esitada taganemisteate näidisvorm või mis tahes muu ühemõtteline avaldus elektrooniliselt meie veebilehel [lisada internetiaadress]. Kui te kasutate seda võimalust, saadame teile viivitamata kinnituse teiepoolse taganemisteate kättesaamise kohta püsival andmekandjal (näiteks e-kirjaga).”

[4.] Müügilepingu puhul, kui te ei ole teinud ettepanekut kaubale taganemise korral ise järele tulla, lisage järgmine tekst: „Me võime viivitada tagasimakssetega seni, kuni oleme kauba tagasi saanud või kuni te olete esitanud tõendid, et te olete kauba tagasi saatnud, sõltuvalt sellest, kumb toimub varem.”

5. Kui tarbija on seoses lepinguga kauba kätte saanud:

a) lisage:

— „Tuleme ise kaubale järele.” või

— „Te saadate kauba tagasi või annate selle põhjendamatult viivituse ja igal juhul mitte hiljem kui 14 päeva jooksul päevast, mil te teatasite meile oma taganemisest käesolevast lepingust, üle meile või ... [kui see on asjakohane, lisage selle isiku nimi ja aadress, keda te volitate kaupa vastu võtma]. Tähtajast on kinni peetud, kui te saadate kauba tagasi enne 14-päevase tähtaja lõppu.”;

b) lisage:

— „Kauba tagastamise kulud katame meie.”,

— „Kauba tagastamise otsesed kulud tuleb katta teil.”,

— kui te kauplepingus ei paku võimalust kauba tagastamise kulusid ise katta ning kaup ei saa selle olemuse tõttu tavaliselt posti kaudu tagastada: „Kauba tagastamise otsesed kulud ... eurot [lisage summa] tuleb katta teil.”, või kui kauba tagastamise kulud ei ole mõistlikkuse piires võimalik eelnevalt arvutada: „Kauba tagastamise otsesed kulud tuleb katta teil. Maksimalised kulud on ligilähedased ... eurot [lisage summa].”, või

— kui väljaspool äriruume sõlmitud lepingu puhul on kaup toimetatud tarbija koju lepingu sõlmimise ajal ning seda kaup ei saa selle olemuse tõttu tavaliselt postiga tagasi saata: „Me tuleme kaubale ise oma kulul järele.”;

c) lisage „Te vastutate üksnes kauba väärtuse vähenemise eest, mis on tingitud kauba kasutamisest muul viisil, kui on vaja kauba olemuses, omadustes ja toimimises veendumiseks.”

6. Teenuse osutamist käsitleva lepingu või vee, gaasi või elektri tarnimise lepingu suhtes, kui neid ei panda müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, või kaugkütte puhul lisage järgmine tekst: „Kui te soovisite, et teenuste osutamine või vee/gaasi/elektri/kaugkütte [mittevajalik maha tõmmata] tarnimine algaks taganemistähtaaja jooksul, tasute te meile summa, mis on proportsionaalne osutatud teenuse või tarnitud kauba osaga ajani, mil te teatasite meile oma taganemisest käesolevast lepingust, võrreldes lepingu kogumahuga.”

B. Taganemisteate näidisvorm

(täitke ja tagastage käesolev vorm üksnes juhul, kui soovite lepingust taganeda)

— Kellele: „[kaupleja kannab siia oma nime, aadressi ning olemasolu korral faksinumbri ja e-posti aadressi]”:

— Käesolevaga soovin/soovime (*) taganeda lepingust, millega on ostetud järgmine kaup (*) / on tellitud järgmine teenus (*)

— Tellimuse esitamise kuupäev (*) / kättesaamise kuupäev (*)

— Tarbija nimi / tarbijate nimed

— Tarbija(te) aadress(id)

— Tarbija allkiri / tarbijate allkirjad (ainult juhul, kui käesolev vorm esitatakse paberandjal)

— Kuupäev

(*) Mittevajalik maha tõmmata.

II LISA

Vastavustabel

Direktiiv 85/577/EMÜ	Direktiiv 97/7/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1		Artikkel 3 koostoimes artikli 2 punktidega 8 ja 9 ja artikli 16 punktiga h
	Artikkel 1	Artikkel 1 koostoimes artikli 2 punktiga 7
Artikkel 2		Artikli 2 punktid 1 ja 2
	Artikli 2 punkt 1	Artikli 2 punkt 7
	Artikli 2 punkt 2	Artikli 2 punkt 1
	Artikli 2 punkt 3	Artikli 2 punkt 2
	Artikli 2 punkti 4 esimene lause	Artikli 2 punkt 7
	Artikli 2 punkti 4 teine lause	—
	Artikli 2 punkt 5	—
Artikli 3 lõige 1		Artikli 3 lõige 4
Artikli 3 lõike 2 punkt a		Artikli 3 lõike 3 punktid e ja f
Artikli 3 lõike 2 punkt b		Artikli 3 lõike 3 punkt j
Artikli 3 lõike 2 punkt c		—
Artikli 3 lõike 2 punkt d		Artikli 3 lõike 3 punkt d
Artikli 3 lõike 2 punkt e		Artikli 3 lõike 3 punkt d
Artikli 3 lõige 3		—
	Artikli 3 lõike 1 esimene taane	Artikli 3 lõike 3 punkt d
	Artikli 3 lõike 1 teine taane	Artikli 3 lõike 3 punkt l
	Artikli 3 lõike 1 kolmas taane	Artikli 3 lõike 3 punkt m
	Artikli 3 lõike 1 neljas taane	Artikli 3 lõike 3 punktid e ja f
	Artikli 3 lõike 1 viies taane	Artikli 6 lõige 3 ja artikli 16 punkt k loetuna koostoimes artikli 2 punktiga 13
	Artikli 3 lõike 2 esimene taane	Artikli 3 lõike 3 punkt j
	Artikli 3 lõike 2 teine taane	Artikli 3 lõike 3 punkt f (eluruumi üürimisega seoses), punkt g (reisipakettidega seoses), punkt h (osajalise kasutamise õigusega seoses), punkt k (mõningase erandiga reisijateveoga seoses) ning artikli 16 punkt l (taganemisõiguse kasutamisega seotud erandiga seoses)
Artikli 4 esimene lause		Artikli 6 lõike 1 punktid b, c ja h, artikli 7 lõiked 1 ja 2
Artikli 4 teine lause		Artikli 6 lõike 1 punkt a ja artikli 7 lõige 1
Artikli 4 kolmas lause		Artikli 6 lõige 1
Artikli 4 neljas lause		Artikkel 10
	Artikli 4 lõike 1 punkt a	Artikli 6 lõike 1 punktid b ja c
	Artikli 4 lõike 1 punkt b	Artikli 6 lõike 1 punkt a

Direktiiv 85/577/EMÜ	Direktiiv 97/7/EÜ	Käesolev direktiiv
	Artikli 4 lõike 1 punkt c	Artikli 6 lõike 1 punkt e
	Artikli 4 lõike 1 punkt d	Artikli 6 lõike 1 punkt e
	Artikli 4 lõike 1 punkt e	Artikli 6 lõike 1 punkt g
	Artikli 4 lõike 1 punkt f	Artikli 6 lõike 1 punkt h
	Artikli 4 lõike 1 punkt g	Artikli 6 lõike 1 punkt f
	Artikli 4 lõike 1 punkt h	—
	Artikli 4 lõike 1 punkt i	Artikli 6 lõike 1 punktid o ja p
	Artikli 4 lõige 2	Artikli 6 lõige 1 koostoimes artikli 8 lõigetega 1, 2 ja 4
	Artikli 4 lõige 3	Artikli 8 lõike 5
	Artikli 5 lõige 1	Artikli 8 lõige 7
	Artikli 5 lõige 2	Artikli 3 lõike 3 punkt m
	Artikli 6 lõige 1	Artikli 9 lõiked 1 ja 2, artikkel 10, artikli 13 lõige 2, artikkel 14
	Artikli 6 lõige 2	Artikkel 13 ja artikli 14 lõike 1 teine ja kolmas lõik
	Artikli 6 lõike 3 esimene taane	Artikli 16 punkt a
	Artikli 6 lõike 3 teine taane	Artikli 16 punkt b
	Artikli 6 lõike 3 kolmas taane	Artikli 16 punktid c ja d
	Artikli 6 lõike 3 neljas taane	Artikli 16 punkt i
	Artikli 6 lõike 3 viies taane	Artikli 16 punkt j
	Artikli 6 lõike 3 kuues taane	Artikli 3 lõike 3 punkt c
	Artikli 6 lõige 4	Artikkel 15
	Artikli 7 lõige 1	Artikli 18 lõige 1 (müügilepingute puhul)
	Artikli 7 lõige 2	Artikli 18 lõiked 2, 3 ja 4
	Artikli 7 lõige 3	—
	Artikkel 8	—
	Artikkel 9	Artikkel 27
	Artikkel 10	— (aga vaata direktiivi 2002/58/EÜ artiklit 13)
	Artikli 11 lõige 1	Artikli 23 lõige 1
	Artikli 11 lõige 2	Artikli 23 lõige 2
	Artikli 11 lõike 3 punkt a	Artikli 6 lõige 9 lepinguelse teabe tõendamise kohustuse osas; muus osas: —
	Artikli 11 lõike 3 punkt b	Artikli 24 lõige 1
	Artikli 11 lõige 4	—
	Artikli 12 lõige 1	Artikkel 25
	Artikli 12 lõige 2	—
	Artikkel 13	Artikli 3 lõige 2
	Artikkel 14	Artikkel 4

Direktiiv 85/577/EMÜ	Direktiiv 97/7/EÜ	Käesolev direktiiv
	Artikli 15 lõige 1	Artikli 28 lõige 1
	Artikli 15 lõige 2	Artikli 28 lõige 1
	Artikli 15 lõige 3	Artikli 28 lõige 1
	Artikli 15 lõige 4	Artikkel 30
	Artikkel 16	Artikkel 26
	Artikkel 17	—
	Artikkel 18	Artikkel 34
	Artikkel 19	Artikkel 35
Artikli 5 lõige 1		Artiklid 9 ja 11
Artikli 5 lõige 2		Artikkel 12
Artikkel 6		Artikkel 25
Artikkel 7		Artiklid 13, 14 ja 15
Artikkel 8		Artikkel 4

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitse seaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus)) ⁽¹⁾ lisa	Tõlgendatakse viitena
Punktid 2 ja 11	käesolevale direktiivile

⁽¹⁾ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

Tellimishinnad aastal 2011 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + DVD-l aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	770 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt DVD-l	ELi 22 ametlikus keeles	400 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) kord nädalas DVD-l	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	300 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel DVD-l.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

ET